

Singapur, Sumatra, Malajsie, Mentawaiské souostroví

Nazrál čas uniknout civilizačnímu blázinci. Spěch, shon, stres, hluk, nervozita, nerudnost, hrabivost, neohledupnost, povýšenost - slova, jež pojmenovávají svět, v němž dennodenně žijeme. Proč lidé zapomněli, jak prožít den, jak strávit večer? Ráno honem vstát z postele a nejlépe úprkem do práce, aby tam byl člověk načas! Nic nezvorat, udělat to perfektně a co nejrychleji - to je motto dnešního pracovního dne! Odpoledne honem na nákup, stihnout v rychlosti (nejlépe za hodinu) nějaký ten sport pro zdraví, zastavit se v jednom z bezpočtu kurzů na cokoli a upalovat domů k televizi sledovat stupidní seriál některé z přihlouplých komerčních televizí, kde se člověk šalivě pokochá tím, co nikdy v životě nebude mít nebo čeho nikdy nedosáhne. A je tu večer; srdce buší, protože nestíhá, další žeton vhozen do zdravotní pokladničky s nápisem infarkt - a opět jeden den je v pr...achu! Dnes mi bylo dvacet pět, zítra oslavím třicet osmičku a pozítří si připíšu pátý křížek! Nejen den, ale i život je najednou v nenávratnu. Zůstaly mi jen jizvy na srdci, vředy na dvanácterníku, kvůli prostatě se ani ne-to! A když už člověk nic nemůže, tak zjistí že již může jen pokládat si dokola tu jedinou otázku: „Měl smysl ten můj život?“

Kam tedy uniknout, kde hledat klid, ticho, lásku, přátelskou atmosféru? Zřejmě v počátcích civilizace, kdy dny byly stejně klidné jako drsné, kdy každý měl přesně určenou svoji úlohu v komunitě, kdy nebylo třeba chovat se jinak, než bylo jedinci předurčeno, kdy život byl zaslouženým prožitkem - třeba jen díky tomu, že muž ulovil jelena a žena mohla semlít trochu obilí na kamenném mlýnku!

Chtěl jsem se vrátit do doby, kdy tohle všechno bylo přirozené a kdy člověk byl opravdovou součástí přírody a ne

destruktivním činitelem ničícím vše, co umožňuje a dovoluje lidem žít. Rozhodl jsem se odjet na jedno z posledních míst na naší planetě, kde lze aspoň na chvíli prožít to, co kdysi dávno bylo každodenním životem. Měl jsem namířeno na Sumatru - ostrov omývaný vodami Indického oceánu, ležící v jihovýchodní Asii.

31. května 1998 jsme zamířili s několika dalšími dobrodruhy na expedici, jež měla trvat bezmála čtyři týdny. Po třinácti hodinách letu jsme dopoledne přistáli v Singapuru, nejjihnější části Malajského poloostrova. V sedmdesátipětiprocentní vlhkosti a teplotě 35°C ve stínu. Tak tohle byl náš výchozí bod pro cestu na daleké Mentawaiské ostrovy.

Převlékli jsme se do toho nejúspornějšího oblečení jaké kdo měl, hodili jsme ruksaky do hotýlku a vyrazili jsme na krátkou obhlídku města a státu zároveň, protože hned zítra ráno jsme odjížděli do Indonésie.

Kousek od našeho dočasného domova stály vedle sebe dva chrámy: hinduistický a čínský. Kosmopolitní Singapur je typický tím, že různá náboženství si navzájem nepřekázejí. V hinduistickém chrámu bylo pouze několik jedinců, kteří polehávali v popolední siestě. Mnich v hávu zapálil vonnou tyčinku a s úklonou se vytratil, stejně jako se objevil. Sundal jsem si sandály (tak jak je to obvyklé) a vešel dovnitř. Kamenná podlaha mě vůbec neochladila, jak jsem původně předpokládal. Prošel jsem si v úctě chrám, z něhož mě nejvíce zaujalo jeho průčelí plné různých zřejmě svatých figur. Vzhledem k malému počtu návštěvníků zde byl naprostý klid a přátelská atmosféra.

Opodál stojící čínský chrám byl pravým opakem. Tísnil se v něm davý lidí vcházejících dovnitř s několika zapálenými vonnými tyčinkami najednou. Všichni s nimi směřovali k oltáři, na němž stála pozlacená socha svatého. Postavil jsem se nakraj vchodu a sledoval zamlžený mumraj nekonečného proudu lidí. Uprostřed svatyně byl položen

koberec, na němž klečeli a modlili se ti, co již tyčinky umístili do blízkosti svatého. Každý klečící měl v ruce vysoký pohár s dřevěnými paličkami ne nepodobné jídelním hůlkám. Štěkali s nimi tak dlouho, až vždy jedna z nich vypadla na koberec. K té se pak návštěvníci modlili (každá z hůlek byla na něco jiného - například na zdraví, na lásku a podobně). Štěkání několika desítek věřících vytvářelo dost velký rámus na to, abych svůj pobyt na tomto místě příliš neprodlužoval.

V přístavu jsme nasedli na vyhlídkovou loďku a nechali se provézt po řece k moři a zpět. Cestou jsme minuli typickou dominantu Singapuru - bílou sochu lva s tělem ryby. Nábřeží lemovaly nízké domky, za nimiž se zvedaly výškové budovy bank, hotelů a nadnárodních společností.

Nemohli jsme si nechat uniknout návštěvu indické čtvrti. Procházeli jsme krámkou s exotickým kořením, látkami, tepanými výrobky a sárí (oděv žen - pruh látky, který se po upevnění v pase omotává kolem těla). Všude bylo vůně, že jsme se rozhodli zajít na oběd.

Velmi tmavý majitel vykachlíkované restaurace byl očividně spokojen, že mu přišlo tolik strážníků najednou. Dali jsme si všichni čapatu - placku z mouky, jež je pro Indy něčím, jako je pro nás chléb a k ní misky s pálivou zeleninou a velmi ostrým zelím. Někteří si navíc poručili grilované kuře obalené v pálivé paprice. To vše nám naservírovali na originálním nádobí - banánovém listu! Chvilku jsme čekali, zda dostaneme také příbor, ale po chvíli nám všem bylo jasné, že nás čeká stolování bez něj. Chvíli jsem se přehraboval ve své porci pravačkou, až jsem si z placky a zeleniny udělal štrúdl a vzápětí nebylo co řešit. Na závěr jsme každý dostali od majitele po betelu, aby se nám lépe trávil (mátový list, v němž byly zabaleny oříšky, hřebíček a kdoví, co ještě). Přežvykoval jsem list jak Stračena a polykal sliny smíšené s kořením. Jelikož jsem přestával cítit jazyk, po chvíli jsem zbytek betelu vyplivnul na použitý banánový talíř a vše důkladně zabalil.

Vraceli jsme se zpátky, protože jsme měli v plánu noční safari - výjimečnost, která není jinde na světě k vidění. Kousek od indické čtvrti jsme narazili na červenou uličku, kde nám vyzývavé „masérky“ nabízely všeříkajícími pohyby své služby. Na to, že bylo ještě plné denní světlo, byla jejich mimika velmi podobná přednášce o anatomii všech možných intimních partií lidského těla! Procházkou přes arabskou a čínskou čtvrť jsme se vrátili do hotelu.

Na noční safari nás dovezly s přestupem dva autobusy městské dopravy. Vystoupili jsme kousek od vstupní brány. Temná noc byla ozvučená zvuky hmyzu a vzdáleným řvaním nějaké kočkovité šelmy. Vlhkost byla o poznání vyšší, než dole ve městě. Zdálo se mi, že i teplota vzrostla o nějaký ten stupeň, ale byl to spíš subjektivní dojem ovlivněný větší vlhkostí.

Zaplatili jsme při vstupu šestnáct singapurských dolarů a za odměnu obdrželi plánek. Bylo osm hodin večer. Měli jsme nějaké tři hodiny na prohlídku celého parku. Komáři nemilosrdně štípali a z čela se mi řinul pot. Usrkával jsem chladnou vodu z plastové láhve a snažil se přivyknout oči na šero, abych objevil nějaké to zvířátko. Tmu lehce prosvětlovaly reflektory namířené na místo předpokládaného pohybu zvířat. Zprvu jsme neměli štěstí, protože před námi jdoucí turisté zvířátka vyplašili. Po úzkém betonovém chodníčku jsem procházel mezi výběhy dikobrazů a mývalů. Vlhkost byla tak vysoká, že na mě občas se stromu spadla kapka vody. Každou chvíli mi liány zavadily o vlasy nebo rameno. Foťák jsem nechal schovaný v pouzdře, protože v celém areálu byl zákaz fotografování. Ani se nedivím: při představě, že se na mě ze tmy rozzáří blesk, bych se asi taky polekal.

Safari bylo velmi pěkně řešeno. Připadal jsem si jako ve volné přírodě. V listoví přelétávali ptáci a nad hlavou mi co chvíli zabzučel nějaký hmyz. Po provazovém mostě jsem procházel v tajuplném tichu přes roklinu, do níž padaly liány se stromů nade mnou. Vše nasvěcovaly reflektory, že jsem

si připadal jak na nějaké divadelní scéně. Atmosféra byla taková, že málokdo si dovilil zvýšit hlas. Každý jen šeptal a rozhlížel se - buď po fauně nebo po flóře. Došel jsem na konec cesty, odkud bylo vidět na palouček se stádem osmi žiraf. Majestátně kymácely svými dlouhými krky a natahovaly se za potravou ve „druhém patře“. Po padesáti metrech jsem zabloudil k výběhu šelem. Lvi se povalovali u položeného kmene zbaveného kůry a líně zívali do tmy. Ode mne je odděloval jen příkop. Trošku mě zamrazilo při představě, že by ho některý z nich přeskočil.

Zamířil jsem do rajónu ptactva. Při vstupu do voliéry jsem dostal facku křídlem. Kamarádi se mi začali smát, protože jsem se pěkně polekal. Dostalo se mi vysvětlení, že ten útok velkého ptáka měl na svědomí největší netopýr (Kalon), jaký se v přírodě vyskytuje. Ostatní netopýři viseli zavěšení hlavou dolů. Čas od času se některý z nich zbláznil a udělal kolečko kolem našich hlav. Andulky si švitořily a do toho je občas překřikl nějaký papoušek. Pod námi (stáli jsme na lávce) podřimovali dva nebo tři menší krokodýli.

Safari bylo nekonečné. Stále bylo co objevovat. Ocitli jsme se před obrovskými nádržemi, v kterých se vznášely téměř dvoumetrové ryby. Na chvíli jsem se posadil, abych nechal spočinou znavené nohy a abych se trochu osvěžil již teplou vodou. Po několika minutách jsem zamířil s naší partou pomalu zpátky. Musím říci, že z celého Singapuru právě tohle bylo to jediné, co stálo za to vidět. Safari!

Nazpátek nám do města nic pořádně nešlo, takže jsme se svezli kousek jiným číslem autobusu a zbytek jsme dojeli metrem. Lístky na metro jsou zajímavé tím, že to jsou vlastně magnetické kartičky, které jsou nabitě v momentě zakoupení. Jakmile ji strčíte do znehodnocovače, ten vám ji spolkne, přečte a za turniketem vyplivne; a když pak vycházíte z metra, opět kartičku musíte strčit do mašinky, protože jinak vás turniket nepustí, ale za ním se kartičky již nedočkáte. Tu zas dostane další cestující - ovšem znovu nabitou dle jím zaplaceného obnosu.

Je po půlnoci a my sedíme dole v restauraci v hotelu. Dole v restauraci znamená u umakartového stolu na chodníku. Objednal jsem si kuřátko v kari omáčce s feferonkami, protože mi nějak vyhládlo a k němu dvě placky. Bylo třeba utratit zbytek peněz, jelikož jsme již neplánovali návrat do Singapur a brzo ráno nás čekal odjezd do Indonésie na Sumatru. Po ďábelské večeři a po sprše jsem zapadl do našeho pokojíku bez oken (ovšem s klimatizací) a vmžiku jsem usnul.

S rozbřeskem nás loď odvezla na blízký ostrov Batam, který již patřil do správy Indonésie. Srovnal jsem si hodinky o hodinu zpět, jelikož zde byl posun jen o šest hodin oproti středoevropskému času a vstoupil na indonéskou půdu. Rázem jsme se ocitli v jiném světě. Naleštěný a čistý Singapur zůstal někde daleko za námi. Osobní auta vystřídaly po projití celníci dodávky a motocykly, útlocitnou čistotu prašné cesty a poházené odpadky po zemi. Začínalo se mi to líbit.

Kolem dlouhatánského plotu ohrazujícího blátivou kaluž jsme přešli k místu, kde se prodávaly jízdenky za dobrodružstvím. Stál jsem s ostatními jak u vytržení před vchodem do „nádraží“ a pozoroval neskutečné divadlo směřující k získání pasažérů na jedinou loď, jež za chvíli (prý v devět) odjížděla na Sumatru. Napůl zděná, napůl dřevěná budova odbavovací haly byla z přístupové strany tvořena asi osmi kukaněmi s malými okénky v úrovni pasu, skrz které se dala prostrčit tak akorát hlava položená na jednom uchu. A právě z šesti kukaní trčely hlavy a z plna hrdla opakovaly do zblbnutí jedno slovo: Pekanbaru, Pekanbaru, Pekanbaru. Bylo to jméno cílového města na Sumatře, kam společnosti zajišťovaly dopravu jedinou lodí. Intenzita hlasů byla opravdu ohlušující. Jen se někdo s přicházejících cestujících pohnul k odchodu od jedné strany okýnek k druhé, zvýšila se síla halekání minimálně dvakrát tolik. Nevím, jestli vydávaný kravál byl úměrný k získaným cestujícím, ale tak to tu prostě chodí.

Konečně jsme měli lístky, a tak jsme si to nasměrovali k lodi. Dřevěná bárka, na níž se podle sedadel mohlo vejít takových osmdesát lidí, stála přichystaná u mola. Protlačil jsem se mezi prodavači limonád, ananasu a sušených ryb na palubu a hodil batoh na sedadla uvnitř lodi. Vzduch zde byl k zalknutí, a proto jsem se vyšplhal po strmých schůdcích na střechu, kde se již slunili i ostatní. Bylo jasné, že se plavidlo nerozjede dřív, než bude plné a tudíž jsme čas odjezdu brali jen jako velmi orientační. Čekání ještě padesát osm minut po deváté nám dalo zapravdu.

Bylo před polednem a loď uháněla svým konstantním tempem po své trase. Podle mapy jsme již dávno museli být na moři, ale stále jsme ještě viděli ať už blíž nebo dál po každé straně lodi břehy pevniny. Ty byly tvořeny nekončícím množstvím mangroví, kterým zdejší oblast k jejich životu očividně vyhovovala. Seděl jsem na střeše a nechával se ovívat větrem vznikajícím pohybem plavidla. Pozoroval jsem pro mě novou krajinu a nasával atmosféru zdejšího koutu přírody. Široká vodní cesta se pomalu, ale jistě neustále zužovala a měnila v říční cestu - zpočátku velmi širokou. Skrz zataženou oblohu občas prosvítly sluneční paprsky. Sem tam se z mangroví vynořila loďka s rybařícími domorodci a nebo cestujícími lidmi. Bylo znát, že zdejší doprava se realizuje především pomocí lodiček na lidský pohon. Občas nám někdo z nich zamával, ale většinou se při setkání s námi horlivě snažili pootočít svá plavidla předí proti vlnám vyrážejícím od bárky, aby neskončili v kalné vodě.

Loď počas plavby asi čtyřikrát zastavila, aby si mohli cestující vystoupit, případně nastoupit. Pokaždé během zastávky vlítlo na palubu několik místních prodavačů se sáčky s loupaným ananasem, smaženými brambůrkami s krevetami nebo vařenou rýží s kousky kuřete uloženou v zeleném listu a zabalenou v novinách zabraňujících vychladnutí. Při jedné ze zastávek jsme si koupili ohromné

smažené brambůrky s krevetou uprostřed, abychom ochutnali místní sendvič. Ještě předtím nám však personál lodi nabídl k obědu polévku, kterou vám připraví tak, že do většího plastového kelímku (vystlaného polystyrenem proti vychladnutí) s obsahem sušených nudlí a chuťových ingrediencí nalijí horkou vodu a bašta je hotová. K tomu dostanete skládací vidličku, kterou předtím vytáhnete zpoza ještě nezalitých nudlí, abyste je měli čím vybrat. Jak jsem později zjistil, tenhle cestovní zázrak lze běžně zakoupit v každém větším obchodě.

Naše plavba končí nepředpokládaně již po pěti hodinách. Pro nedostatek vody v korytě řeky jsme nuceni vyměnit ještě tříhodinovou jízdu po vodě za autobusový expres málo obydlenou oblastí. Spěcháme po děravém mostě vedoucím od mola k přistaveným autobusům. Musíme se do nich dostat, protože žádný další dnes již nejede! A zítra - kdo ví.

Pro celou loď zde stojí dva autobusy, jež jsou v součtu asi tak velké, jako jeden náš housenkový. Jsou však již zaplněné. Není zbyteč! Tvrdě se všichni z naší party cpeme v tom zmatku do jednoho z nich. Posléze se s kolegou rozhodujeme cestovat na vlastní pěst druhým, neboť oba prý mají stejný cíl. Vmáčkli jsme se na poslední volné místo na zadním sedadle u dveří – oba dva. Vedle sedící Indonésané se směstnali ze tří sedadel na dvě, takže jsme se my evropští hromotluci mohli jakž takž uvelebit. Batohy skončili někde na střeše (aspoň doufám) a s foťákem v ruce očekávám, co se bude dít. Dostal jsem do ruky sáček s loupáným jemně soleným ananasem. Vmžiku jsem zahodil předsevzetí nejíst loupané ovoce, protože mám takovou žízeň, že bych se mohl o ni opít.

S kamarádem jsme okusili první kousek z ananasového pokušení, když se narvaný autobus dal do pohybu. Bláhově jsem si myslel, že z oraniště vyjedeme na blíže nedefinovatelnou silnici. Opak byl pravdou. Šílený řidič najel na uježděnou hliněnou dálnici vedoucí přímo do

džungle, po které nás občas minul jen nějaký nákladřák. Bylo patrné, že silnice je ve výstavbě a my ji průkopnický ověřujeme. Co chvíli vjel autobus na nějakou nerovnost, přičemž vždy poskočil, jakoby to bylo naposled. Za námi se vířila oblaka hustého narezlého prachu, který se dostával samozřejmě i do autobusu, protože všechna okna byla zcela otevřená. Zadní dveře zůstaly nezavřené, poněvadž prostě nešly zavřít. Ulomený pant nahrazoval kus špagátu, jímž byly připoutány přes otevřené okénko. Drtivá většina cestujících měla zapálenou hřebíčkovou cigaretu - úplně normální jev ve zdejší hromadné dopravě.

Po zhruba hodině a půl cesty jsme zastavili uprostřed džungle na stanici, aby si řidič odpočinul. Byl jsem rád, když téměř ihned po nás zastavil na stejném místě autobus se zbytkem našeho týmu. Bylo dobré vědět, že jsme se navzájem neztratili. Na záchod jsem šel raději mezi palmy, protože to, co měla být toaleta, bylo čpící hrůzou, a tak proč nevyužít přírody? Před opětovným nástupem do autobusu jsem se snažil alespoň zčásti smést ze sebe silnou vrstvu prachu, ale nebylo to možné. Rezavý prášek vytvořil s mým potem zaschlou hmotu a nemínil se nechat jen tak setřást ze sporého oděvu a kůže. Mít péro ve vlasech, byl by ze mě indián!

Jedeme znovu asi půl hodiny, když vtom řidič zpomalil a nechal nastoupit pocestného kytaristu. Čokoládově snědý hošík se opřel mezi sedadly, aby si s ním poskakující autobus nepohrával a začal hrát na kytaru jednu písničku za druhou. Po chvíli vytáhl zpoza kalhot kšiltovku a obešel s ní sedadla. Výdělek si strčil do kapsy a nechal se vysadit na nejbližší křižovatce na další štaci. Krajina se začala pomalu měnit. Objevila se první políčka a plantáže kokosových palm. Silnice se změnila na asfaltku a jízda se ještě více zrychlila. Blížili jsme se k cíli.

Pekanbaru je město uprostřed Sumatry. Odsud je možno přestoupit k cestám na všechny světové strany. Autobus zastavil a my usoudili, že jsme na konečné. Stáli

jsme na rušné ulici vedle našich zavazadel a vyhlíželi zbytek. Dlouho se však nikdo neobjevoval a navíc se začalo povážlivě smrákat. V neznámém městě a bez noclehu, to se mi jen tak čekat nechtělo. Měl jsem snahu zjistit, jestli jsme tam, kde máme být, ale muž, s nímž jsem rozmlouval, mi asi moc nerozuměl. Nicméně zřejmě aspoň pochopil, že se potřebujeme dostat tam, odkud se jezdí do Bukittinggi. Po chvíli přijel prázdný autobus a zavezl nás skutečně na stanoviště, kde jsme se setkali s ostatními.

Padlo rozhodnutí, že budeme pokračovat až do Bukittinggi - hlavně, abychom už byli v prvním z našich cílů. Nežli přijel expres, který nás měl dopravit na západ Sumatry, zašel jsem s přáteli na kuřecí polévku, jelikož dnešní den jsme byli jen o sušenkách a ananasu. S jakou chutí jsem se na ní vrhnul, s takovou vervou jsem si málem vylomil zub! Zřejmě je to tady asi normální (později jsem to zažil ještě jednou) dávat do polévky maso i s kostma! Povybíral jsem tedy nejdříve najemno nasekané kostičky a až pak si dovolil baštit.

Jenom na vysvětlenou: v některé z pozdějších restaurací jsem viděl, jak kuchař vytáhl kuře z hrnce, a tak jak bylo jej nasekal na kousky - kosti nekosti.

Snad úplně nový jasně červený autobus nás odvážel krkolomnými serpentínami. Nebylo chvíle, aby si člověk mohl v klidu zdřímnout. Zatáčka sem, zatáčka tam, dup na brzdu. Ještěže autobusek co hodinu zastavil, aby si odpočinul řidič i stroj. Mohl jsem se aspoň narovnat a nadýchnout se čerstvého vzduchu. Během jízdy byl totiž vnitřek autobusu zcela zamlžen dýmem z kretekových (hřebíčkových) cigaret, i když málokteré okno bylo zavřené.

S autobusy jezdí u zadních dveří řekl bych jacísi průvodčí, což jsou vlastně kluci, kteří jsou neustále vykloněni z okna zadních dveří, případně jsou zavěšeni jednou rukou a opřeni jednou nohou na schodech otevřených dveří a co chvíli pískají na kolemjedoucí vozidla, případně na motocyklisty nebo chodce, aby je snad

upozornili, že jede autobus. Při každém předbíhání je pak jejich hvízdání úplnou samozřejmostí. Pokud jsem správně usoudil, slouží tito kluci jako zpětné zrcátko pro řidiče, další klakson a blinkr a navíc jako výstraha pro ostatní na silnici.

Zdejší autobusy jsou zhruba dvoutřetinové oproti našim a mají osy kol blízko sebe. Zřejmě z důvodu velmi ostrých zatáček na mnohdy úzkých silnicích. Sedadla jsou stavěna na jejich jihoasijskou výšku, o čemž vypovídá to, že když si sednou dva našinci vedle sebe, ten druhý má půlku hýždě v luftě. A to nemluvím o mezeře pro nohy! Projít vzpřímeně autobusem se dá pouze do výšky vzrůstu nějakých 175 centimetrů. Zavazadla se dávají zásadně na střechu pod plachtu, přičemž se všechno důkladně převáže špagátem. Pokud veze někdo plynovou bombu, klidně si jí může vzít do autobusu a položit ji přes celou uličku, aby někomu náhodou „nepřekážela“! Musím říci, že cestování autobusy je v Indonésii jedním z velkých zážitků.

Projížděli jsme oblastí, kde padá dost srážek a také jsme to na vlastní kůži pocítili. Několikrát jsme během jízdy okna zavírali, abychom se pěkně vyudili v dýmu, protože jinak by nás to vyplavilo jak byly lijáky prudké a několikrát je otevírali, abychom se nezalkli. Aby bylo houšť, také jsem si zapálil jednu hřebíčkovou a bafal s ostatními cestujícími. Když chceš nasávat atmosféru, musíš se pokud možno co nejvíce sžít se svým okolím! To je stará pravda.

Kolem druhé hodiny v noci jsme byli vysazeni uprostřed kopců za prudkého lijáku pod stříšku osvětleného a otevřeného stánku vedle silnice. Autobus totiž nejel přímo tam, kam jsme potřebovali, a tak bylo nutno stopnout nějaké auto, které nás zaveze do cíle. Jakoby to byla samozřejmá věc, po chvíli jsme seděli v mikrobusech a uháněli dál. Ve tři hodiny jsme dorazili za stálého lijáku do Bukittinggi.

Po cestování přes půl světa se ráno probouzíme do slunečného dne na západě Sumatry. Jsme již pod rovníkem, tedy na jižní polokouli. Abychom poznali zdejší kraj,

pronajímáme si mikrobus s klimatizací a vydáváme se s místním průvodcem Henrim do okolí malebného městečka Bukittinggi obklopeného sopkami Sago, Singgalang a Merapi. Město, kde jsme se dva dny aklimatizovali, je centrem kraje Minangkabau s překrásnou přírodou, kde žijí přátelští lidé živící se tradičními řemesly ve svých typických vesnicích. Podnebí je pro nás příjemné svou teplotou, i vlhkost je zde nižší.

Projížděli jsme přírodním kaňonem, který roky vymílala na dně tekoucí řeka. Blátivá cesta plná výmolů lemovaná převážně banánovníky, ale i kokosovými palmami, nás zavedla k naší první zastávce ve stříbrotepecké vesnici. V malých staveních řemeslníci tepali nejroztodivnější kouzla ve tvaru zvířat, tradičních domků se špičatými střechami, stromy, prstýnky, přívěšky, náušnice i náhrdelníky. Okolí vesnice - ostatně jako všude jinde dále, bylo obklopeno úrodnou sopečnou půdou přetvořenou na rýžové terasy a pole. Sem tam někdo zasazoval rýžové rostlinky nebo obdělával políčko se zapražným vodním buvollem. Někde rýži právě sklízeli, jinde se k tomu chystali. Jelikož je zde možné pěstovat rýži neustále po dobu celého roku, není výjimkou, že dvě políčka vedle sebe můžou být jedno před sklizní a druhé právě osázené.

Popojeli jsme dál do horské vesnice, jež byla převážně tvořena domy tak typickými pro kulturu Minangkabau - podlouhlými staveními na podpěrách s protáhlou střechou ve tvaru býčích rohů. Podařilo se nám jeden z těchto domů navštívit. Uvnitř jsme zastihli starší ženu a jednu mladší s dítětem v náručí. Interiér byl zařízen skromně. V levé části vedle obytné místnosti oddělené pouze kobercem, v jejímž prostoru stála jen lavice a skříň, bylo vyhrazeno místo pro oheň, na němž mladší žena míchala voňavou krmí. Uprostřed domu byla oddělená trámem a vybavená pouze rohožemi ložnice a pravá část byla uzpůsobena jako obývací se dvěma polstrovanými křesílky, prosklenou skříňí, šuplíky, tkaným kobercem, zavěšenými hodinami a několika obrázky. Vybavení bylo

opravdu velmi střídme. Jak nám bylo řečeno, zdejší obyvatelky vesnice jsou zároveň i majitelkami nejen těchto domů, ale patří jim i veškerá půda k nim přináležející. Muži v tomto společenství nemají takřka žádná práva a žádný majetek. Umře-li například žena, s níž má muž děti, nepřipadá v úvahu, aby se o ně staral on, ale jsou svěřeny do péče bratra nebo rodičů manželky!

Vyjeli jsme nad jezero Danau Maninjau. Osm set metrů pod náma se zrcadlila obrovská vodní plocha zasazená v kráteru. S foťákem a lahví vody v ruce jsme nechali odjet mikrobus k jezeru velikou oklikou po silnici, abychom se sami spustili k jeho břehu tropickou džunglí.

Přes dvě hodiny jsme se prodírali po nepatrné cestičce porostem v úžasné vlhkosti a dusnu. Krůpěje potu mi stékaly po tváři i rukou. Bylo třeba našlapovat velmi opatrně, protože půda pod nohama s polámanými větvičkami a tlejícím listím byla velmi kluzká. Stačil jeden neopatrný krok a noha se svezla po jílovité hmotě strmým srázem. Proplétal jsem se skrz neprosekaná houští s příkřenou postavou a snažil se najít oporu pro ruce v nějakém silnějším kmenu. V tu chvíli mě napadlo, že je to vlastně již třetí den, co jsme v neustálém vlhku, kdy všechno na co sáhnete nebo co máte na sobě, je navlhlé, zvlhlé, provlhlé - prostě nesuché.

Ze zamyšlení mě vyvedl divný pocit na pravé noze. Mezi holenní kostí a lýtkem se mi do kůže zakousl červ, ta suchozemská pijavice, s níž jsem se seznámil už v Thajsku. Jelikož jsem zareagoval vcelku rychle, podařilo se mi jej odstřelit ukazováčkem zpět do křoví. Zřejmě na mě skočil z listu, když jsem se prodíral přes nedalekou kládu. I tato chvílka mi však hutně pustila žilou, než se krvácení zastavilo.

Jak jsme se blížili k jezeru Maninjau, začala se objevovat ve stráni i podél naší cesty rýžová políčka - snad nejkrásnější, jaká jsem během pobytu v Indonésii viděl. Mezi

nimi se kolébaly kokosové palmy. Z domečku zbitého z prken a zastřešeného vlnitým plechem nás přes rýžoviště pozoroval domorodec. Vyjasnilo se a slunce osvítilo tuto jakousi rýžovou mýtinu tak jasně, že mi barvy okolní přírody připadaly až neskutečné. Opodál dřepící kluci se marně snažili vylákat z pod kamene zelenomodrého štíra ulomenou větvíčkou. Když to nešlo takto, strčili ruce pod kámen a jali se jej odvalit. Při pomýšlení, že dostanou nenávratný kousanec, mi zatrnulo.

Nepodařilo se. Stáli smutně nad kamenem a dumali, co počít. Jeden z nás sebral odhozenou větev a kámen odsunul stranou. Pod ním se objevil nebezpečný krasavec velikosti něco málo přes deset centimetrů. Okamžitě nastražil svůj bodec do všeříkající polohy. Než jsem si jej stačil vyfotografovat, začali ho kluci „zpracovávat“.

Po chvíli jsme se ocitli ve vesnici stojící na okraji zaplaveného kráteru. Vtom se strhl neskutečný liják. Zatmělo se a sem tam zahřmělo. Stáli jsme pod stříškou a rozvažovali, jestli počkáme, až to přejde. Poněvadž jsme ale byli stejně úplně mokří, rozhodli jsme se jednotně, že ten kousek do restaurace stojící přímo na břehu již dojdeme.

Ze všech z nás kapala voda. „Přece se nenachladíme!“ řekl kdosi. Sundali jsme tedy ze sebe co se dalo a všichni svorně ždímalí. Dívky nebyly vůbec ostýchavé a klidně nám předvedly, jaké má která spodní prádlo! Hlavně nedostat rýmu.

Posedali jsme si ke stolům venku pod střechem a pozorovali valící se mraky, jež za sebou táhly sloupce nekončící vody. Mezitím se objevil hospodský a i když byl trochu nesvůj z našich svlečených těl, zeptal se, co si dáme. Když jsme důkladně probrali jeho obsáhlý jídelníček a každý si objednal podle libosti, ztratil svoji chvilkovou nervozitu a s vidinou dobrého výděлку odklusal do kuchyně. Skrz hluk vodní průtrže k nám doléhal hlas zpívajícího kazatele, jenž vycházel z mešity stojící asi tři sta metrů stranou. Chvíli jsem přemýšlel, jestli nejsem náhodou v Turecku, ale leguán, kterého si kolega přinesl ze zadní místnosti na

hlavě, mě vrátil zpět na Sumatru. Majitel tu měl úplnou zoologickou zahradu, protože na zábradlí seděla na obojku uvázaná opice, ve voliére měl papoušky a kolem stolů pobíhali psi.

Mraky se protrhávaly. Objevila se protější strana kráteru a jezero se začalo zjevovat v celé své kráse. Po jeho hladině přijížděli rybáři na vratkých loďkách. Jeden z nich nám zamával svým srdcovitým pádlem na pozdrav. Vzduch byl velmi vlhký a nebyla příliš šance, že nám oděv uschne dřív na zábradlí, než na těle. Proto jsme se všichni oblékli. Právě v okamžiku, když restaurátér začal nosit na stůl. Objednal jsem si indonéské kuřecí ražniči selat ayam a místní specialitu gado gado, což byla opečená zelenina s brambory v oříškové omáčce. Zajímavé je, že ke každému jídlu bylo přisypáno několik smažených brambůrků, tak zvaných chipsů. Na závěr jsme si každý dali kousek papáji.

Zpáteční cesta od jezera vedla velmi strmými serpentinami. Autobusek s námi ztěžka zdolával to, co jsme sami absolvovali dobrodružným trekem k jezeru. Nechali jsme za sebou prima restauraci i jezero Danau Maninjau.

Než jsme se vrátili do hotelu, prošel jsem se s kamarádem ještě po Bukittinggi. Trhovci sklízeli své stánky a prodavači s pojízdnými stánečky na dvou kolech mířili domů. Stařík s dvoukolovou rikšou zapřaženou za koně očekával poslední cestující. S přicházejícím soumrakem se počala rozsvěcovat světla v některých domech a restauracích. I některé obchůdky již byly osvětleny. V jednom z nich jsem si zakoupil krabičku hřebíčkových (kretekových) cigaret a zamířil zpět.

Zatímco včerejší okružní jízda mířila na sever od města, dnes jsme se vydali směrem na jih od Bukittinggi. Cestou jsme se zastavili ve vesnici, kde jsme si mohli prohlédnout aktivní vodní mlýn na kávu. Za vesnicí rostly mezi rýžovými terasami hřebíčkové a v zahradách papájové stromy. Ve vedlejší vesnici nás náš průvodce Henri zavedl do stavení, kde zpracovávali cukrovou třtinu v jakémsi

minicukrovaru pod střechou z rýžové slámy. Stvoly třtiny se protlačovaly přes odšťavovač poháněný volem. Odtékající šťáva se přelávala do objemného hrnce stojícího na mírném ohni.

V Pagaruyungu jsme navštívili rekonstruovaný sultánský palác ve stylu vyřezávaných domů nebo obydlí Minangkabau s jejich typickými střechami, kdy oba kratší konce zastřešení přechází do špice, čímž vytváří představu zvířecích rohů. Úžasná stavba paláce je prý nejzachovalejší památkou umění a kultury Minangkabau. Rozlehlý palác ze dřeva, bambusu a slámy je uvnitř rozdělen tak, že kolem centrální haly jsou zbudovány malé výklenky pro sedící osoby, v zadní části se nachází kuchyň a v prvním patře jsou další obytné místnosti. Vše je potaženo a vyzdobeno látkami s jasnými barvami a zlatým tkaním. Po zemi jsou rozloženy rohože.

Před palácem seděl pod stříškou prodavač a nabízel písťalky vyrobené z volích rohů. Aby na sebe upozornil, vyluzoval z nich mečivé tóny, jež dohromady vytvářely příhodnou melodii. Při odjezdu jsme zastavili u muže, který se vracel se svou cvičenou opicí z práce. Jak jsme zjistili, taková pracovnice zvládne za den obsloužit čtyři až pět kokosových palm. Opice je uvázána na laně a právě jeho různým trháním a pohyby se majitel domlouvá se svou spolupracovnicí v koruně stromu.

Kolem poledne jsme dorazili na břeh dalšího velkého jezera uprostřed vyhaslého kráteru se jménem Danau Singkarak. I když drobně poprchávalo, nebyl důvod se nezajít osvěžit do jeho příjemně chladných vln. Zůstali jsme zde až do pozdního odpoledne. Nic nás nehonilo, protože jsme plánovali navštívit býčí zápasy po cestě nazpátek. A ty začínaly teprve v pět hodin.

Přijížděli jsme tak akorát. Místní vesničané i lidé z blízkého okolí vytvořili živou manéž pro dva rohaté funící borce uprostřed snad fotbalového hřiště. Dva místní sázkaři sbírali vsazené peníze do pytlů od rýže. Nepochopil jsem,

jak si je evidovali, aby mohli po zápase vyplácet výhry. Ale protože se nikdo nerozčiloval, asi v tom nějaký systém měli. I my jsme se bez bázně v obličeji zařadili do živé manéže z lidských těl. Snažil jsem se již předem vymyslet ústupovou cestu pro případ, že se býk nebo dokonce oba býci obrátí mým směrem a budou chtít zvolit cestu skrz mne.

Schylovalo se k souboji. Majitelé býků přivedli své svěřence doprostřed plochy a uvolnili jim oprátky protažené přes nozdry. Již dávno jsem pustil z hlavy myšlenku na to, abych se nezašpinil jako prase, protože kolbiště bylo samé bahno a nasáklá tráva. Mým hlavním cílem bylo něco vidět, hodně zažít, udělat nějakou fotografii a přežít případný úprk býků mým směrem! Muži začali býky povzbuzovat mohutným a sytým há, há. Obě funicí svalnatá monstra se do sebe zaklesla a jala se přetlačovat. Takovou silou, až u nich docházelo k erekci. Chvilku si odpočinuli a zas do sebe, aniž by někdo z nich zvednul hlavu. Sem tam se jim připletla pod nohy zmatená slepice, která však sama vzápětí pochopila, že je lepší zůstat nestranná - a živá.

Moje pozornost oslabila ve chvíli, kdy jsem si myslel, že se už nic zajímavějšího dít nebude. Opak byl pravdou. Jak bych to tušil, jeden z býků uznal nadvládu druhého a chtěl se spasit úprkem z bojiště. Samozřejmě mým směrem! Druhý jak to zmerčil, začal jej okamžitě pronásledovat. Dva proti jednomu? No to rozhodně ne! Vzdal jsem to a dlouhými skoky vyplašené žirafy jsem zahučel za bambusovou zábranu po straně hřiště. Ani nevím, jak jsem se tam octnul, ale byl jsem rád, že jsem zvládl náročný kros přes bahno, vesničany a zábradlí bez újmy na zdraví. Teď už to chtělo jen sprchu a prací prášek, abych zase vypadal jako člověk! Býci mezitím tryskem opustili válečné pole a zmizeli někde za vesnicí, kde se je snažili odchytit jejich majitelé.

Po návratu do Bukittinggi jsme zjistili, že již máme vyřízeny veškeré formality pro nejhlavnější cíl naší expedice - návštěvu Mentawaiských ostrovů. Zašel jsem tedy na večeri, abych si dal ještě něco řekněme normálního, protože

kdo ví, jaká tam bude strava. Poručil jsem si martabak, což je něco jako naše šunkofleky, ovšem má to tvar hranaté buchty a je to zapečené s vajíčky. Shora byla tahle bašta posypaná nasekanou petrželí. Večer jsme se sešli v baru, kde jsem si s přáteli dal oblíbené indonéské pivo bir Bintang. Usrkával jsem nahořklou ledovou tekutinu a pln očekávání si prohlížel album s fotografiemi našeho nového průvodce Avana, který se sice narodil na Sumatře, ale sedmnáct let žil na Mentawaiském souostroví, než se opět vrátil coby dospělý na pobřeží Sumatry.

Ráno jsem zaskočil s ostatními na tržnici, protože jsme měli v úmyslu koupit si na památku nějaké věci a nazpátek jsme se zde nechtěli příliš zdržovat. Měl jsem zálusk na nějaký luk s toulcem a šípy nebo případně typický hudební nástroj ze zdejšího kraje. Nevěděl jsem přesně co, ale bylo mi jasné, že až to uvidím, budu vědět, že je to to pravé.

Hledaný obchůdek jsem našel hned vedle tržnice. Celý byl nacpaný až po střechu rukodělnými výrobky místních lidí. Zaujal mne nástroj zavěšený u vchodu do krámků. Úderem jednoduchého kyvadla se rozeznávaly jednotlivé píšťaly vyrobené z bambusu. Nemohl jsem ho nemít. V regále jsem objevil cosi divného. Mělo to vyřezanou hlavu a pod ní přivázáno dvanáct rýhovaných dřívěk. Při zmínce, že se jedná o kalendář, jsem nezaváhal ani u něj.

Chtěl jsem taky něco mystického. Obchodník mě zavedl dozadu a ukázal mi několik vyřezávaných žezel, ať už ve velikosti dospělé osoby nebo v menší variantě. Abych svůj symbol vlády nemusel nepohodlně vláčet po Sumatře a následně i přes půl zeměkoule, rozhodl jsem se pro menší z nich. Luk a šípy jsem již nechtěl. Třeba se naskytne lepší možnost!

Mikrobus nás vzal do Padangu se vším možným: ruksaky, suvenýry, potraviny pro několikadenní trek. Na chvíli jsme zastavili na odpočívadle, kde přímo u cesty padal

z asi třicetimetrové výšky vcelku nehučně do malého jezírka úzký vodopád. Okolí příroda vyzdobila keři s červenými květy, po nichž polétávali sametoví motýli. Abych si taky udělal nějakou radost, koupil jsem si chladnou vodu. Není snad nic lepšího na osvěžení v tomhle podnebí.

Zastavili jsme ještě jednou (na tržnici), protože bylo třeba dokoupit další potraviny. Měli jsme chvíli, a tak jsem se procházel mezi trhovci rozloženými se svým zbožím pod velkou slaměnou střechou. Spousta různé zeleniny, koření, sušené ryby, z ovoce papája, banány, kokosy a ananas. U červené hory chilli papriček seděla na bobku žena a cenila na mě zlatý zub. O kus dál měla jiná žena ve žlutém plastovém lavoru živé hady (snad úhoře), jež na zemi zpracovávala masochistickým sekáním nože na větší jednohubky. Nohy měla z toho celé od krve. Obdobně se bavil i muž, který na slunci rutinně kuchal ryby. Vepředu před stříškou dřepěla stařenka a skrz silné dioptrické brýle mi kynula, ať jdu blíž, že si ji můžu zvětšit na fotografii. Začala se na mě culit, že jsem neodolal a fotku pořídil. Za odměnu jsem si od ní koupil banán. Z pod slaměné střechy vycházel úžasný koktejl pachů a vůní. Čerstvě zabité ryby, umdlévající ovoce a zelenina, různí sušení mořští živočichové. A do toho všeho se mísil pach sudů s petrolejem. Nejen zde na tomto místě každodenní obrázek.

Slunce se chystalo ke spánku a my měli do cíle nějakých pět kilometrů. Zatáhlo se a během momentu spadlo neuvěřitelné množství srážek. Již jen krápolo, když jsme projížděli po hlavní třídě Padangu. Ta byla celá pod vodou. Kalná břečka nesoucí s sebou veškerou pouliční špínu sahala až k prahům automobilů. Hned jsem si vzpomněl na potopu, která byla u nás před rokem. Tady to však nikoho nevzrušovalo. Zkušeni obyvatelé věděli, že po několika desítkách minut nebude po vodě ani památka. Doprava fungovala dál, chodci se brodili skrz proud. Byl to již třetí podvečer za sebou, kdy jsme zažili průtrž mračen.

Avan nás vysadil u restaurace, do níž se dalo pouze přeplavat loďkou nebo přebrodit; takové množství vody proudilo kolem patníku. Aby dostal koupit lístky ještě na dnešní loď plující na ostrovy, museli jsme vystoupit z autobusu voda nevoda. Čekání jsme si zpříjemnili večeří.

Podle zdejšího města je pojmenováno jídlo nebo chcete-li způsob stolování, který se používá v širokém okolí: Padang Food - jídlo à la Padang. Vypadá to asi tak, že každému návštěvníkovi číšník přinese několik misek, kdy v jedné je v kari omáčce vajíčko natvrdo, ve druhé kuřecí stehýnečko (opravdu velké jak z holouběte) - rovněž v ostré kari omáčce, v další rybí hlava s minimem masa, ve čtvrté je velmi pálivá pasta z hovězího zamíchaná s fazolemi, v poslední hřbet ryby. Všechny misky postaví před hosta a k tomu donese talíř rýže, případně zeleniny (okurky salátovky, rajčata, cibuli). Návštěvník má možnost vybrat si podle chuti kolik chce misek a ty konzumuje společně s rýží. Vybere-li si například kuřecí stehno, nalije si část omáčky na rýži, obere do ní maso, prsty pravé ruky to všechno prohněte a když má čalamádu takto hotovou, mističkou ze tří čtyř prstů nabírá pokrm do úst. Kouzelné, že? Poněvadž jsem se pozorně díval po místních okolních stolovnících, jal jsem se to hned vyzkoušet také. Vybral jsem si, pohňácal si v talíři, ale při jedení prsty jsem tak akorát spolykal několik litrů vzduchu! „Chlapče, chceš-li se najíst dosyta, vrať se k tomu, co tě naučili doma,“ řekl jsem si a podal sobě vidličku, kterou nám obezřetný číšník položil již předem na stůl. Po jídle přijde vrchní (většinou majitel) a znalým okem zkontroluje, co ubylo. Návštěvník zaplatí a pikolík odnese nedotčené misky zpět do výlohy. Sestava misek je pak nabídnuta dalšímu hostovi i s doplněním zbaštěné misky! Jednoduché. Na co sáhneš (nebo spíš, co vrchní nepozná, že jsi ochutnal a nezvolil), to platíš. Kolikrát jsem osobně viděl, jak host přišel do restaurace a na stůl dostal misky, do nichž píchnul svůj nasliněný prst, než si definitivně vybral! Jestliže číšník nic nepoznal, ocitly se následně misky třeba na mém stole!

V devatenáct třicet máme odplouvat. Náš mikrobus přijíždí k molu, kde již čeká houf dětských nosičů, aby si vydělali nějakou tu rupii. Protože nás Avan důrazně upozornil, abychom si velmi dávali pozor na svá zavazadla, s díky jsem nabízenou službu odmítl, i když se na mě stále někdo lepil. Jednou jsme pro ně byli bílí boháči a z těch přeci může něco kápnout.

Opět začalo dost hustě pršet. Snažil jsem se co nejkratší cestou dostat k lodi. Překonával jsem lidská těla chtějící mi pomoci s nebo možná od ruksaku. Přes veškerou snahu jsem se několikrát pěkně vymáchal v kaluži, kterých během několika minut vzniklo velké množství. Po dřevěné desce s přibitými dřevěnými výstupky jsem se konečně dostal na palubu lodi.

Neměl jsem čas žasnout nad okolním prostorem, protože se na mne tlačili ostatní z výpravy. Připadal jsem si jak v aréně. Všude kolem nás byli namačkání místní cestující se sítěmi coly, taškami jídla a bůhví čím ještě. Polehávali na dřevěných pryčnách nebo postávali s cigaretou všude kolem. Prohlíželi si nás jak opičáky v kleci. Jen jsem čekal, kdy se na nás vrhnou, aby nás obrali. Určitě to neměli v úmyslu, ale neskutečné počasí, blesky, valící se voda, vrzající dřevěná kocábka, podpalubí jak ze středověkého filmu a domorodí obyvatelé s krví mentawaiských lidojedů - to byla kombinace faktorů, z které by kdejaký hororový specialista udělal scénář k pěknému drasťáku!

Prošli jsme hřebíčkovou mlhou na horní palubu. Avan obstaral od lodníka klíče od kajut. Pokojíčky byly jedna radost. To samé co jsme viděli před chvílí dole, ale za dveřmi! Prostor velikosti dva krát jeden metr byl vyplněn dvěma pryčnami s matracemi, jež pamatovaly už ledacos. S rozsvícením slabé žárovečky vzalo nohy na ramena odhadem asi patnáct švábů. S úžasnou rychlostí zmizeli ve škvírách mezi prkny a trámy, i pod matračku. Opřel jsem batoh o stěnu a opatrně se vysoukal na horní palandu,

abych nezvířil všechny ty roztoče, kteří se chystali na mě skočit. S ulehnutím jsem rozmáčkl několik švábů. Žárovku jsme nechali radši svítit, protože v momentě, kdy se kolega pokusil zhasnout, vylezli všichni zbylí pelášící šílenci ze svých úkrytů, přičemž dva z nich mi spadli rovnou na hlavu. V poloze vleže jsme čekali, až i ostatní lidé zapadnou do kajut, poněvadž se na chodbě nedalo hýbat. Po chvíli jsem se přesunul na zadní palubu. Z noční oblohy padaly proudy vody. Rozhodně to nevypadalo, že bude za chvíli po dešti. Blížila se jedenáctá hodina a my byli stále v přístavu. Byl jsem celkem i rád, protože se mi nechtělo skončit v rozbouřeném moři mezi žraloky. Později jsme se dověděli, že hlavní příčinou zpoždění byla nemožnost dostat se na širé moře skrz úzký průplav mezi skalisky.

Šel jsem si lehnout. Měl jsem dost celodenního trmácení. V kajutě však bylo neskutečné vedro. Kolem ní procházel stěnou komín, jenž vyhříval vnitřek na nějakých třicet stupňů. Otevřel jsem okénko, aby se dovnitř dostal chladnější vzduch. Neuvědomil jsem si v tu chvíli, já zmátožený blbec, že místo kyslíku se k nám nasaje kouř z komína. Nebylo ale zbytí. Radši smrad, než se zalknout horkem. Začal jsem podřimovat. Kolébání lodi mi k tomu napomáhalo. O půl páté ráno za stále hustého deště jsme odrazili od mola.

Vzbudil jsem se až na moři. Bylo mi šoufl. Potřeboval jsem jít na záchod, ale jen jsem se pohnul, obracel se mi žaludek. Asi jsem se přiotrávil zplodinami z komína a tělo se bránilo jak umělo. Převrátil jsem se tedy na břicho a vystrčil hlavu z okna. Rozpadající se plavidlo s pohybuujícími se stěnami z vrzajících prken zdolávalo značné vlny, což způsobovalo neskutečné houpání. Konečně jsem na vlastní oči viděl, co znamená plavat jak sirka na hladině. Černá hladina Indického oceánu mi v tu chvíli nepřipadala nijak přátelská. „Už abychom tam byli“ - blesklo mi hlavou. Obrátil jsem se na záda a snažil se nepoblít.

Nebylo zbylí, musel jsem ven. Vypotácel jsem se z kajuty a zamířil na schůdky vedoucí k záchodu. Jak mi bylo zle, neudržel jsem rovnováhu a i s pomocí vln jsem lital od stěny ke stěně, jak by mi to tu patřilo. Zelenobledý jsem došel k cíli. Otevřel jsem dveře od latríny a vsunul se dovnitř. Háčkem jsem zabránil jejich otevírání. Díra v dřevěné prohnílé podlaze vedla rovnou do moře. Na ní směřoval z hadice proud horké vody, zřejmě od nějakého chladiče. Toto samosplachovadlo mělo s sebou brát fekálie. Dřepnul jsem si do proudu vody s výkaly a snažil se neuklouznout. Kaliště se přelávalo podle kymáčení lodi a občas zateklo do mých sandálů. Po proceduře jsem našťestí vedle latríny objevil sud s vodou, který jsem velmi rád využil na opláchnutí rukou. Nohy musely počkat. Zbývalo zvládnout cestu nazpátek.

Ležel jsem asi hodinu, když vtom nám někdo zabušil na kajutu, že kolem nás skáčou delfíni. Vystrčil jsem opět hlavu z okna a skutečně. Asi sto, možná sto padesát metrů na levoboku nás předháněly svými skoky ty úžasné ryby. Bez jakýchkoli slyšitelných zvuků. Jen výskok, oblouček a ponor pod hladinu. Hned se mi zlepšila nálada. Odploužil jsem se na záď a snažil se vzpamatovat. Nafta v těle není holt to nejzdravější!

Je čtrnáct hodin a my jsme zakotvili s několikahodinovým zpožděním dvě stě metrů od břehu vysněných Mentawaiských ostrovů. Důvod byl prostý: není zde přístav pro loď s tak velkým ponorem. Že by po nás chtěli, abychom s bágelma na hlavě doplávali zbytek? Jen malou chvíli trvalo a na pravoboku přirazilo několik motorových člunů. Pro nás suchozemce to nebyla žádná legrace - přestoupit si. Osobně jsem v jednu chvíli udělal takovou roznožku, až jsem myslel, že mě to přetrhne! To se od sebe příliš oddálily člun s lodí. Převrhnul jsem proto své tělo urychleně žádoucím směrem a byl jsem rád, že můžu chodit.

Než člun přirazí ke břehu a nežli se nohou dotknu ostrova Siberut, zůstává čas říci si něco o zdejším Mentawaiském souostroví.

Ostrov leží přibližně šedesát mil západně od Sumatry. Siberut, Sipora, Severní a Jižní Pagai se utvořily během několika milionů let. Zatímco jižní ostrovy byly většinou pod vlivem křesťanství, oblasti Siberutu byly nedotčeny. Siberut má rozlohu přibližně jeden a půl tisíc kilometrů čtverečních a žije na něm dvanáct kmenů Mentawaiců. Jeho pahorkovitý střed je pokryt hustým prvotním pralesem.

První náznaky kontaktu mezi obyvateli Mentawaiských ostrovů (dnes jich je asi padesát pět tisíc) a Evropany byly zaznamenány na počátku devatenáctého století, kdy západní cestovatelé začali podávat první podrobné zprávy o těchto lidech. Už od úplného počátku přinášely tyto zprávy fascinující svědectví. Byli popisováni jako *přatelští divoši* nebo *živí a ohniví* a nebo také jako *jemní a mírumilovní*. Autoři rádi používají stejný název souostroví, jaký byl uveden na starých mořských mapách - Ostrovy dobrého osudu. Agresivní pokusy o modernizaci propukly až po vyhlášení nezávislosti Indonésie v roce 1950. Tradiční kultura byla považována za pohanství a tak mentawaiské obyvatelé nutili přidat se buď ke křesťanství nebo k islámu. Tradiční oděv a tetování byly zakázány jako znaky primitivnosti. V posledních několika letech se jejich situace zlepšila. Z titulu obnovy hodnot indonéských kultur začala být vláda ve svých přístupech mnohem tolerantnější. Hlasy světových organizací pomohly svými požadavky, které se zasazovaly o šetrné zacházení jak s kulturním bohatstvím, tak i s jedinečnou faunou a flórou těchto ostrovů.

Tradiční dlouhé domy uma jsou zpravidla roztroušené podél řek a potoků. Domorodí obyvatelé cestují po řekách ve člunech z vydlabaného kmene, jež znamenají důležité komunikační kanály mezi jednotlivými uma.

Uma je vlastně vesnice pod jednou střechou s místem pro skupinu pěti až deseti příbuzenských rodin, které se jako celek rovněž nazývají uma. Společné bydlení a využití domu odráží mentawaiský smysl pro společenskost. Všechny uma stojí na dřevěných podpěrách.

Mentawaici věří, že všechno, co existuje, má duši - nejenom živé bytosti, ale i zvířata, rostliny a předměty. Každý musí respektovat určitá tabu pro každou důležitou činnost. Ten, kdo poruší tato tabu, si poštvě věci proti sobě. Například manžel nesmí vyrábět dlabanou kánoi v době, kdy je jeho žena těhotná. Vydlabávání kmene stromu se slučuje s činností, která směřuje k předčasné prázdnosti, tedy nedonošení dítěte. Jestliže to muž nebude mít na paměti, přivolá na sebe hněv kmene a kánoe nebude mít úspěch.

Duchové vyžadují obdobnou vážnost. Ve světě Mentawaiců jsou duchové všude kolem v bezprostřední blízkosti - pod zemí, v pralese i ve vzduchu. Někteří jsou zlí a lidé se jich musí vyvarovat. Jiní jsou jim příznivě nakloněni. Domorodci se cítí být úzce spojeni s duchy jejich předků. Například duch krokodýla nepřetržitě střeží uma. Jestliže se někdo obrátí proti přirozenosti komunity a zachová se špatně třeba tím, že sám jí maso za zády ostatních, urazí tím ducha krokodýla a bude muset počítat s jeho pomstou. Duch potom navštíví obydlí a přivolá na dotyčného nemoc. Každý, kdo se chce vydat na lov nebo nutně potřebuje pokácet stromy, aby si mohl založit své pole, musí nejdříve požádat pralesní duchy o svolení a darovat jim oběti. Jinak jsou dotyční potrestáni nemocí. Příčinou onemocnění je, že si člověk svým špatným chováním poštvá proti sobě přírodní síly. Způsob uzdravování má své zásady. Léčba je možná pouze tehdy, když jsou poškozené strany usmířeny. Rozhněvané věci jsou zklidněny magickými kouzly a duchové jsou usmířování oběťmi. Prostředníkem v těchto spojeních s říší duchů je šaman neboli kerei, kterého si volí v takřka každém uma.

Mentawaici se snaží žít takovým způsobem, aby duši, již střeží, neustále něčím těšili. Vzhledem k úctě, kterou

prokazují své duši, se vyvarují shonu. Klidný, harmonický a vyrovnaný život odpovídá požadavkům duše. Pravidelná strava, stejně jako péče o zevnějšek, jsou velice důležité. Kdokoli, kdo zanedbá své tělo a nepečuje o své vlasy a nebo se nezdobí květinami, přestane být přitažlivý pro svou duši. Stejně tak je zanedbatelné i trvalé zdobení těla tetováním a sesekáváním předních zubů.

Tetování je součástí oblečení. Nejprve se tetuje brada a záda, následují ruce, hrud', stehna a hýždě. Holenní kosti přicházejí až nakonec. Podle tradice první tetování bývá prováděno ve věku okolo sedmi let. Nyní se začíná až v pubertě. Indonéská vláda však prosazuje zákaz tetování, obdobně jako sesekávání zubů.

Jsmo u břehu. Muarasiberut - největší to město na nejrozlehlejších z Mentawaiských ostrovů - Siberutu. Několik uliček, tomu odpovídající počet domečků, sem tam chatrč. Pořádek těžce vybojovaný. Nějaká ta televizní obrazovka a naftový generátor vyrábějící elektrickou energii. Tak tohle byl konec civilizace, jenž nesl stopy práce italských misionářů. A dál? Za hranicemi této lidské oázy začínala pravá divočina. Džungle se vším, co k ní patří. Nedovolovala příliš se rozpínat lidskému pokolení. I ty uličky jakoby končily v jejím jícnu; najednou keř, palma, kapradina a neproniknutelná zeleň.

Občerstvovali jsme se v restauraci. Dýchal jsem zcela hrdla a snažil se zředit naftové zplodiny v mé krvi. Poslední zásoby vody na cestu a nazdar možná za deset dní. Domorodci posedávali po venku a pozorovali nás. Neměli nic na práci. Chlapi pokuřovali a děti se škádli. Ženy se většinou točily kolem svého domu. Jen hospodská v sarongu a s šátkem na hlavě se točila kolem nás. Tomu rýži, tomu kolu, jinému pivo, polévku nebo vodu. Mezitím Avan sehnal čluny, abychom se dostali co nejdál do džungle. Měli jsme před sebou ještě kus cesty.

Vzhledem k mnohahodinovému zpoždění jsme dlouho neotáleli. Čluny vjely do ústí hnědě zbarvené řeky a konstantní rychlostí si to s námi vrčely za dobrodružstvím. Hladina byla klidná. Ani jeden kruh od pohybující se ryby. Tajemné až zlověstné ticho předjímalo velmi blízké budoucí řešení blížící se situace, o níž jsme zatím vůbec netušili. Bylo již pozdní odpoledne, večer přicházel mílovými kroky a my ještě zdaleka nebyli u cíle. Po hodině a půl jízdy neobydlenou krajinou mezi rákosím, palmami a další divokou flórou jsme zakotvili u břehu. Náš domorodý průvodce nám oznámil, že nemůžeme stihnou včas dorazit na místo před setměním. Řešením bylo zanechat veškeré věci na loďkách a úplně bez ničeho pokračovat pěšky. Aby se nám šlo rychleji, že prý nám zavazadla, kamery i zásoby dovezou oklikou za námi. Museli jsme je tu nechat, protože by se nám s nimi těžko plavalo! Už jsme se radši nikdo na nic neptal. Začínalo to být velmi zajímavé, pro někoho velmi vážné. Nikomu se nám nechtělo spát v divočině mezi jedovatými hady, dotěrnými moskyty, divokými prasaty a jinou havěťí. Z těžkým srdcem jsme tedy souhlasili. Bez hodinek a bez svítilen jsme vyrazili.

Zprvu jsem nevěřil, že je Siberut opravdu tak vlhký a blátivý. Po několika krocích jsem se však o tom dost tvrdě ujistil. Snaha vyhnout se bahnu byla chvályhodná, ale měla jen za následek, že jsem skončil v ještě hlubším marastu. Do půlky lýtek! Ty tam byly moje bílé froté ponožky, aby mi dobře odsávaly pot; pryč byl bílomodrá design mé obuvi. Rázem jsem si připadal jak Jožin z bažin! Vlhkost džungle byla neuvěřitelná. Ne že bych byl zpocený; ono totiž ze mě stále stékalo množství potůčků potu a sražené vlhkosti. Brodil jsem se spolu s ostatními bahnem a občas se snažil využít spadlého kmene k překonání rozměklé půdy. Bylo mi jasné, že v tomhle klimatu nemůžu očekávat kdoví jakou cestu. Alespoň jsem dával pozor, abych někde nenechal botu, jelikož bahnitý terén byl velmi přílnavý.

Procházeli jsme tropickým porostem vcelku rychlou chůzí. Soustředil jsem se na cestu, abych si v šeru

nevypíchl oko nebo neudělal nějaký úraz na kluzké kládě. Ani jsem neměl čas poslouchat zvuky džungle. Stačil jsem si tak akorát otírat pot.

Šli jsme možná čtyřicet pět minut, zřejmě ale více. Najednou jsme zastavili u jednoho z ramen řeky. Byla již téměř tma, nicméně bylo rozeznat, co nás vbrzku čeká a nemine. Již mi bylo jasné, proč jsme si s sebou neměli nic brát. Všechna předsevzetí týkající se hygieny měla v příštích několika minutách vzít zasláv: nechodit do špinavé vody, nebabrat se v blátě, pořádně se ihned umýt, jestliže k něčemu takovému dojde. Bral jsem to z té lepší stránky. Byli jsme všichni jako prasata, bahno minimálně po kolena, propocení od hlavy až k patě. Kolem nás roje útočících moskytů. Nic lepšího, než koupel nás nemohlo potkat!

Sklouzl jsem po mazlavém jílu z vysokého břehu přímo do docela klidné říčky. Netušil jsem, že bude až tak hluboká. Zprvu po kolena, následně po pás. A to jsem ještě nebyl uprostřed. Tam jsem se octnul akorát po bradavky. Zatímco já byl se svou výškou v pohodě, ti menší natahovali krky. Samozřejmě, že nikoho nenapadlo se svlékat. V kraťasech, botách, prostě ve všem do vody. Lázeň byla velmi příjemná po tom několikahodinovém cestování. Sice mě trošku strhával spodní proud, takže jsem musel použít i horní končetiny, ale jinak jsem říčku přebrodil snad bez újmy. Alespoň jsem v té tmě na sobě žádnou pijavici nenahmatal a jestli se něco dostalo do nějakého z tělních otvorů, na to jsem radši nemyslel.

Otřepali jsme se jak štěňata a pokračovali dále. Snažil jsem se skrz tmu vidět alespoň na něco. Bylo to ale spíš klopýtání, než záměrné našlapování. Hlavně neztratit toho přede mnou. Po zhruba dvaceti minutách jsme dorazili do cíle. Připadal jsem si jak v pohádce o perníkové chaloupce: vyšli jsme z lesa, na mýtince domeček uma na kuřích nohách a v něm blikotající světýlko. Opravdu pohádkové rozuzlení hrůzostrašné cesty skutečně neskutečnou džunglí! A na zápraží Avan s konvicí horkého čaje. Byli jsme doma.

Po kmeni se záseky jsem vrávoravou chůzí vstoupil do příbytku šamana. Na jakémsi zápraží (odkrytá část domu) jsem si zkraje zul boty, protože dovnitř se smělo pouze naboso. Vkročil jsem na zastřešenou verandu, která je veřejným místem, kde se debatuje a přijímají hosté. U vchodu nás vítaly ženy. Dvě starší a jedna mladší, přičemž všechny byly oblečeny pouze do plátěné sukénky ozdobené vzorkem. Na krku se jim houpaly náhrdelníky ze skleněných korálek a dřívěk, jež částečně zakrývaly jejich nahá těla. Ve vlasech měly zapíchnuty orchideje. Snědá kůže byla pokreslena tetováním, které zabíralo záda, ramena, hrud', ňadra, paže, dolní končetiny a částečně i obličej. S úklonou mi podávaly ruku a zdravily mě jejich pozdravem Anai leo ita [čti anailoita], jenž je typickým kmenovým pozdravem používaným jako ahoj, dobré ráno, odpoledne nebo večer.

Nejstarší z nich se jmenovala Isabelle. Vysekla mi poklonu, jako bych byl nějaký monarcha. Opětoval jsem její pozdrav a taktéž se uklonil k její drobné postavě. Zezadu místnosti nás přišel uvítat starý šaman. Na hlavě měl čepici z nějaké kůže, na níž seděla čelenka z různobarevných korálek. Zpoza hlavy z ní trčela bílá a černá péra. Přední část byla ozdobena orchidejemi. Náhrdelník na krku doplňoval amulet s medicínou ochraňující od všeho zlého. Na pažích měl nasazeny drobné náramky, na zápěstích byly o poznání silnější. Přes celou hrud' se v půlkruhu táhly dvojité vytetované čáry. Tetováním měl ozdobeny i všechny končetiny: nohy vypadaly, jako by měl na nich nasazeny kroužky, barva kůže rukou jím byla téměř úplně zamaskována. Svě mužství měl ukryto v bederní roušce červené barvy (pouze šamani nosí červenou), jež byla obtočena kolem pasu. V ruce žmoulal smotek cigarety zhotovené z banánového listu a tabáku. Podal jsem si s ním ruku a zdvořile jej pozdravil. Po chvíli se dostavil i jeho syn a tím byl uvítací ceremoniál dokončen.

Rádi jsme přijali pozvání do příbytku. Na hromadě zde na nás již čekaly ruksaky. Vyhrabal jsem ten svůj a převlékl se z bahenního šoku. Po příkladu ostatních jsem na

sebe nastříkal přípravek proti moskytům a s vařícím čajem v ruce jsem obhlížel stavení. Vlastně jen rozlehlou vzdušnou verandu, protože do zadní části domu jsem se zatím neodvážil. Nejen že se zde debatuje s hosty, ale také zde přespává většina mužů. Je-li důvod, spí někteří muži také uvnitř uma ve velké hale s ohništěm a dřevěnou podlahou, kde se během oslav i tančí. Další dveře vedou do místnosti, kde spí ženy a malé děti. Během dne se tady vaří jídla pro jednotlivé rodiny na otevřených ohništích. Každá rodina také vlastní malý domek sapou, kde chovají kuřata a prasata. V běžném životě žijí rodiny v těchto domcích i několik týdnů a užívají si své soukromí.

Domorodí průvodci zatím chystali večeři. Probíral jsem chvíli s ostatními zážitky dnešního dne. Několik hodin plavby, pár hodin pochodu džunglí a člověk se rázem ocitnul mimo civilizaci. Najednou hodinky na ruce ztratily smysl, peníze mi zbytečně zabíraly místo a splachovací záchod byl zcela zbytečný. Tady se zastavil čas.

Nikomu z nás nebylo příliš do řeči po vyčerpávajícím dnu. Rozvalili jsme se proto po bambusových lavicích umístěných po okolí zastřešené části verandy a každý se ponořil do svých úvah. Bylo třeba se vyrovnat s touto pro nás neobvyklou situací. Někdo si možná říkal „Kam jsem se to dostal?“, další třeba dumal o tom, jestli nesní. Ani domácí se neměli příliš ke konverzaci. Asi na nás bylo vidět, že jsme utahaní. Z této relaxace nás vytrhnul až Avan servírující večeři na podlahu pokrytou rákosovou rohoží. Umístil jsem se do pololehu vedle svého talíře a dal se do jídla. Rýže s hlávkovým zelím zahuštěná vajíčky - to měla být naše strava s minimálními obměnami po celou dobu pobytu na Sibirutu. Přimíchal jsem si do bašty notnou dávku chilli kečupu (sambalu) a také lžičku soli, protože jsem se vypotil z podoby. Avan mezitím hovořil se starým šamanem. Zřejmě probírali, co se změnilo za dobu, kdy tady byl naposled. Mohlo to být totiž docela dávno, jelikož nikdy nedělal stejnou trasu.

Popíjeli jsme vodu nebo černou kávu a konverzovali s domácími o jejich životě. Čím se živí, co dělají, když nepracují, jak se léčí a podobně. Právě léčba malárie nás zajímala nejvíce, protože když ne tabletky nebo injekce, co tedy je chrání? Mladý šaman nechal kolovat jakýsi kousek větve nebo spíš dřívka, které nazval karačiao. Že prý je ze stromu, obsahujícího látky proti malárii. Uštípl jsem si kousek třísky a jal se ji žvýkat. Opravdu. Jak jsem očekával - bylo to hořké jako chinin. Žádná lékárna, ale příroda. A kdo jiný by ji měl znát, když ne kerei!

Došlo i na tetování. Žádné symboly zvířat nebo rostlin, ale linie čar zdobí těla Mentawaiců. Z jednoho prostého důvodu: zobrazují totiž energii, jež chrání před vším zlým. Barva se prý vyrábí z cukrové třtiny a z listů banánovníku. Bylo možno nechat si udělat nějaký malý obrázek, leč nikdo nenašel odvahu.

Šamanem se nemůže stát jen tak někdo. Toho si domorodci volí. Po volbě následuje jeho svěcení, které se provádí natříkrát, přičemž až do posledního vysvěcení nesmí kerei vycházet z domu. Kromě toho, že má výsadu nosit červenou bederní roušku, může jako jediný lovit a jíst opice, ale jen jeden druh (na ostrově žijí čtyři druhy). Je také tím, kdo zhotovuje jed na šípy. Ten se vyrábí ze tří druhů rostlin. Přesně si již nevzpomenu, ale jednou ze složek je určitě chilli. Pro nás cizince by prý byl osudný, ale pro ně je to jen otázka nedostatku velké dávky. Jsou asi na to zvyklí, protože kvalitu jedu zkoušejí ústy. Musí mít prostě správný šmak! Ne, že by ho jedli nebo pili, prostě jen zkusí a vyplivnou. Natírají s ním hroty oštěpů, šípy do luku s větší špicí na divoká prasata a šípy s menší špičkou na ptáky a opice.

Chce-li si muž vzít za manželku svou vyvolenou, je nucen ji vykoupit prasaty a slepicemi. Poté si ji může odvést do svého příbytku. V případě, že muž zemře, vrací se žena zpět ke své rodině. Děti však nikoli. Jsou-li ovšem velmi malé, odcházejí s matkou, ale jakmile povyrostou, musí se vrátit zpět do rodiny zemřelého muže.

Denní práce jsou rozděleny rovnocenně mezi muže i ženy. V každé vesničce, u každého obydlí se pasou prasata, slepice a pobíhají psi. S nimi se lidé dělí o skromnou potravu, kterou získávají z džungle. Není toho mnoho, ale pro jejich útlá a šlachovitá těla to zřejmě stačí. Především to jsou ságové palmy, z jejichž kmene se vyrábí ságová mouka. Nezpracovaný kmen vyzobávají slepice nebo požírají prasata. Tuto základní potravu lidí i zvířat doplňují banány, kokosové ořechy (ať už mléko nebo dužina), výjimečně zabité prasátko nebo uvařená slepice, nějaké to vajíčko. Někdy se poštěstí ulovit rybku v některém z potoků, která v běžném životě nahrazuje vepřové nebo drůbeží maso, přičemž se rybolovu věnují hlavně ženy. Pochoutkou bývají ságoví červi (Tamary) velcí jako lidský palec. Získávání stravy je typicky mužská práce. Ságové palmy a banány pěstují v bahnitých nížinách ženy. Na závěr slavnostních rituálů ovšem nechybí maso ani z ulovené zvěře, například z jelena nebo divokého prasete, výjimečně i z buvola.

Má-li šaman rozhodnout nějaký spor, využívá především své autority. Nelze-li se dobrat pravdy, pomáhá si rostlinou sasa, jejíž vnitřní uspořádání rozhoduje o viníkovi. Je to velmi účinný prostředek, protože se domorodci tomuto řešení maximálně vyhýbají, jelikož to má pro provinilce velmi špatné následky.

Kdosi rozhodl, že je čas jít spát. Přes verandu se natáhly špagáty, jež sloužily jako opora pro uchycení moskytiér. Během několika málo okamžiků se prostranství zaplnilo růžovými látkovými přibytky. Rozložil jsem do nejbližšího z nich svůj spacák a založil pod něj okraje moskytiéry, aby žádná krvežíznivá potvora neměla naději na úspěch. Nebyla to určitě ta nejvhodnější látka, pod níž se dalo přežít bez bodanců, protože po pár minutách se nedalo ani nadechnout vzhledem k její neprodyšnosti, ale stále lepší tohle, než nic. Částečně přidušen, zcela zpocen a úplně unavený jsem usínal. Ještě jsem stačil tak akorát

zaslechnout, jak Avan vykládal, že kromě rattanového proutí a nejrůznějších pralesních plodů jsou pro obchodníky ze Sumatry nejdůležitějším zbožím kokosové ořechy (kokosové palmy rostou povětšinou podél řek). Mentawaici prý za ně dostávají na oplátku to, co sami nemohou získat: materiál na ochranné sítě proti komárům, železné náradí, tabák, skleněné korálky, cukr a sůl, ojediněle využívají i petrolej do lamp.

Ráno jako malované. Vysoukal jsem se z pod růžového pokojíčku a bosky sešel po kládě z verandy. Našel jsem si místočko, kde jsem měl soukromí a v podřepu při ranní meditaci jsem splynul s přírodou. Bylo úžasné ticho. Vnímám jsem jednotlivé zvuky, jež přicházely ze všech stran. Tu bzukot much, zpovzdálí křik opic. Mezi stromy svist křídel přelétávajících ptáků. Vánek rozhýbával okolní palmy, jejichž šum doplňoval zvukovou harmonii džungle.

Začali se trousit i ostatní. Pro dnešek jsme neměli naplánováno žádné velké pochodové cvičení. Než jsem se vrátil zpátky, zmizelo zatím z verandy naše moskytiérové městečko. Hodil jsem na sebe včerejší oděv, protože nemělo smysl vytahovat z batohu něco jiného. I když slunce svítilo, vlhkost byla někde kolem devadesáti procent. Dost na to, aby byl člověk neustále vlhký od potu.

Zatímco se chystala snídaně, procházel jsem se po uma Malalabok. Musím říci, že jsme později již nenarazili na tak pěkně vyzdobený dům, jako byl ten šamanův. Stěny byly ověšeny prasečími a jeleními lebkami. Na trámu, jenž tvořil předěl mezi obytným prostorem a verandou, byly zhotoveny obrazce ze zavěšených peříček a opičích lebek. Mezi nimi byly rozvěšeny vyřezávané sošky zvířat. Ostatní prostor vyplňovaly vysušené traviny, větve a listí. Smyslem této výzdoby je, že právě tento předěl odděluje obyvatele domu od džungle plné nevyzpytatelných duchů. Symbolická hranice mezi bezpečím uma a pralesem. V pravé části příbytku byl zbudován jakýsi špajz, což byla dřevěná tyč zavěšená u stropu, na níž byly uchyceny košíky a nůše se

vším důležitým k přežití. Našli byste tam ságovou mouku, karačiao, nástroje i nářadí, zásoby tabáku, moskytiéry, plechové hrnce nejenom na vodu, luk se šípy a jiné nezbytné věci.

Dopoledne jsme strávili výrobou bederních roušek. Takovéto oblečení - jediné, které kryje zdejší muže a ještě lépe pouze jejich mužství, se dělá jednou za rok až za dva. Žádné slipy na jeden den, ale na několik měsíců! Materiál se získává z kmene speciálního stromu. Pokácený strom se podélně sloupne z kůry v pruzích o šířce přibližně deseti centimetrů. Proces je v počáteční fázi obdobný, jako při výrobě vrbové píšťalky. Mačetou se vyznačí perforace v kůře, přičemž po jejím sloupnutí z kmene se z pruhu oddělí ještě úplně nejsvrchnější kůra. To, co je pod ní se stává základem pro výrobu bederní roušky. Do ruky se vezme něco jako palička na maso ve tvaru plácačky. Tento nástroj je ovšem celý z tvrdého dřeva, přičemž z jedné strany (klepací) jsou vydlabány zářezy. Pomocí něj se materiál rozklepává jako řízek, až nabude na šířku zvětšení alespoň o padesát procent. Takto přichystaný se vypere ve vodě, aby se z něj dostala slizká míza. Nyní zbývá nechat roušku vyschnout (k čemuž stačí jedno odpoledne) a případně načerveno obarvit pro šamana. Musím konstatovat, že vykonávat jakoukoli fyzickou námahu v těchto klimatických podmínkách je krušné. Po chvilce nadměrného pohybu se člověku nedostává dechu, potí se potůčky a síly mizí závratným tempem. Již se ani nedivím, že domorodci stále jakoby nic nedělají, polehávají, posedávají, nejsou impulzivní. Ono to prostě asi nejde chovat se jinak. Všechno v klidu, pokud možno s pomalým a málo energickým pohybem.

Mezitím, co jsme se snažili o výrobu oděvu, Avan odkudsi donesl plody chlebovníku. Bylo to mazlavé, hrozně to smrdělo, ale chuť to opravdu mělo po chlebu. Nicméně, zkusil jsem to, ale radši si dám smaženého červa!

Procházel jsem se po okolí naší manufaktury a pozoroval přírodu. Bylo k poledni a tak kromě nás a neodbytných much bylo všechno živé zalezlé. Všude kolem byl neskutečný binec, způsobený zbytky ságových palm. Co s větvemi a listím, když je střecha vpořádku a zužitkovává se pouze kmen? Tam, kde se pokácela palma, zůstaly její zbytky. Při vysoké teplotě kolem třiceti pěti stupňů ve stínu, značné vlhkosti a častých deštích, se nepotřebná koruna stromu přeměňuje v tlející čurbes, který zabraňuje zpětnému vypařování vody a dává základ pro všudypřítomné bahno. Kam jsem se podíval, kymácela se ságová palma nebo byla po ní spoušť. Ojediněle bojoval sem tam o místo banánovník. O svůj prostor se ovšem také tvrdě hlásily palmy Areca a fíkusy Lyrata nebo Benjamin. Velmi markantní byly právě Lyraty se svými velkými listy, jež Mentawaici často používají na zastřešení svých příbytků. Všechnu zmíněnou flóru známe důvěrně jako domácí rostliny z květináčů; zde ovšem rostly ve velikosti stromů.

Vraceli jsme se zpátky do uma. Každý si nesl svou bederní roušku a kdekdo z nás měl v úmyslu si ji i obléct. Posedali jsme si do stínu verandy a relaxovali každý po svém. Mladý šaman přinesl zvonečky a spolu se svým otcem si dřepli mezi nás, aby zahájili odpolední obřad zařikávání proti duchům. Ublížili jsme stromu a bylo třeba se usmířit s přírodou. Kerei pronášel v polořeči, v polozpěvu formulace a přitom oba zvonili zvonečky. Mladý s očima zavřenýma, starý s pohledem upřeným do neurčita.

Kolega přinesl zezadu luk a toulec se šípy. Když byl obřad zakončen, požádal šamana, zdali by bylo možné si zastřílet. Ten nás s velkou radostí pozval všechny. Umístil obal z chlebovníku k pařezu, založil šíp a natáhnul tětivu. Stojíc na schůdcích do uma, zamířil krátce na vzdálenost asi dvaceti metrů. Ani jsem nemrknul a trefil přesně střed terče. Po jeho předváděčce jsme si to také každý zkusili. S postojem Robina Hooda jsem se postavil na schůdky, založil jsem do luku šíp a připravil se ke střelbě. Mířím, střelím - a šíp mi zůstal v ruce. Nevzdávám se. Vyrovnam

balanc a opět: natáhnu tětívu, mířím, střílím - a trefil jsem se do křoví - nějakých pět metrů za cíl! Je třeba ale podotknout, že jsem patřil k nejlepším, protože některým z nás se nepodařilo buď vůbec vystřelit a nebo to šlo třeba o šedesát stupňů bokem. Aby nám kerei ukázal, kdo může bez pomoci druhých přežít v divočině, zasadil závěrečnou vítěznou ránu opět neomylně do středu terče.

Později odpoledne jsme se rozloučili, protože jsme měli v plánu trek do další vesnice jménem Barkeluk. Jelikož nedaleko od domu tekla řeka a abychom se opět nemuseli brodit po prsa ve zcela hnědé vodě, požádali jsme šamana o zapůjčení jeho loďky, s jejíž pomocí jsme přepluli na druhý břeh. S batohy na zádech a foťákem na krku jsme vyrazili.

Během několika málo okamžiků jsem byl jako bych zrovna prošel potokem. O chůzi bahnem ani nemluvě. Nevšimal jsem si této již obligátní situace a věnoval všechnu svou pozornost okolní přírodě. Sledoval jsem úžasnou faunu, skrz kterou jsme procházeli. Nad hlavami nám přelétávali ptáci a přes sotva znatelnou pěšinku občas přefrčela i patnácticentimetrová mnohonožka. Na prudce jedovaté hady jsem se snažil radši nemyslet, protože na ně je i šamanovo umění kolikrát málo! Na listech keřů se dali zahlédnout pestře zbarvení pavouci, v jejichž sítích byl uvízlý létající hmyz i zamotané housenky. Nosiči šlapali celkem rychle, a tak jsme měli co dělat, abychom jim stačili. Kmitali hbitě těmi svými bosými nožkami a vůbec jim nevadilo, že každou chvíli někdo z nás uklouzl na kládě (ale jsme jich přešli!) nebo zahučel do díry. Člověk by řekl, že dobré boty zvládnou všechno, ale tady právě bosá noha byla tím nejlepším obutím! Po dvou hodinách balancování na kládách jsme se zastavili na břehu řeky, abychom si vydechli.

Jeden z nosičů nám srazil pro osvěžení několik kokosových ořechů. Každý z nich umně sesekl mačetou, aby při pití co nejméně mléka uteklo mimo ústa. Nedaleko břehu stála malá chýška sapou. Očividně v ní nikdo nebyl. Jej

obyvatelé byli zřejmě v uma, protože ani domácí zvířata se kolem ní nepohybovala. Říční proud tek l velmi pozvolna, jakoby se mu ani nechtělo. Občas se odněkud ozvalo zahalekání jakéhosi opeřence. Ležel jsem na zemi s hlavou opřenou o ruksak. Nosič ještě jednou obratně vyšplhal do koruny kokosové palmy a srazil znovu dva kokosáky. Zavřel jsem oči a nechal slunce, aby mi pomohlo oschnout. Úplně jsem přestal vnímat zvuky okolí - málem jsem usnul. Vtom zazněl zpovzdálí povel: „Jdeme dál!“

Po hodince pochodu jsme zastavili na břehu potůčku, nad nímž stála uma, kde jsme měli strávit příští chvíle.

Netroufnul jsem si na uzoučkou kládu, která spojovala oba břehy a proto jsem sešel z břehu a přebrodil velmi mělký potok s téměř průzračnou vodou. Neuvěřitelné! Já už myslel, že tady veškerá tekoucí voda má barvu jílu. Všechny nás svorně napadlo jediné: po třech dnech konečně koupačka. Nejdříve jsme se ale přivítali se zdejšími obyvateli známým anai leo ita, na což nám oni odpovídali simakere (vítám Vás). V této uma bydlelo více lidí, než v domě našeho prvního hostitele, takže jsem měl dokonalou možnost naučit se dobře výslovnost pozdravů. Po uvítací proceduře byl ale na řadě opět potok. Jako správní džentlmeni jsme ovšem my chlapi dali přednost v koupelně dívkám.

Zatím byla možnost obhlédnout si okolí. Šel jsem podél proudu nahoru. Jaké však bylo moje překvapení, když jsem po několika metrech uviděl ve vodě čvachtající se zdomácnělé čuníky. Rochnili se tu ve čtyřech a vůbec je nevzrušovalo, že naše holky dělají za zatáčkou něco podobného. Popošel jsem ještě dalších pár metrů a objevil jsem místo, kde byl potok více hluboký. Hupsnul jsem po kotníky do vody a začal jsem kalit vodu hrajícím si prasátkům. Opravdu nelze popsat to psychické chvění v mém těle, když jsem se položil tak jak jsem byl celý do chladné lázně! Připadal jsem si v tu chvíli podobně, jako ti čuníci. Kamarád přišel za mnou a když viděl jak si lebedím,

zaujal podobnou pozici - ale na břicho. Vypral jsem se i s oblečením, a tak jen stačilo dostat bahno z obuvi.

Vrátili jsme se zpátky akorát včas. V konvici byl vřelý čaj z vody, v níž se s námi koupalo i vepřové! Co by ovšem člověk netoleroval pro to, aby zahnal neskutečnou žízeň. Ostatně nějaké očkování máme, takže by se nemělo nic stát (chlácholili jsme se). Mrknul jsem na Avana a pyšně k němu pronesl: „Masura bagata - děkuji.“ Ten se pousmál na znamení souhlasu s mou mentawaiskou výslovností.

Nacvičeným pohybem jsem vystoupal po schodech do uma, abych si z batohu vzal sandály. Dům nebyl vůbec tak vyzdobený, jako ten předešlý. Byl dokonce tmavší, protože dřevo bylo zřejmě starší, a tak i světla nebylo uvnitř příliš. Co bylo ale dost nepříjemné, to byla prasata pod podlahou příbytku. Měla udělán výběh přímo mezi podpěrami a jelikož zem byla promočená a prosáklá jejich výkaly, byl uvnitř uma nepříjemný zápach. Bylo slyšet chrochtající prasátka, jak si ryjí v zapáchajícím bahýnku, hledajíc v něm zbytky ságového kmene. Poprvé v životě (a doufám, že naposled) jsem měl spát v prasečáku!

Byla již tma. Seděli jsme s domácími uvnitř a rozjímali, co s načatým večerem. Muži pokuřovali svůj smotek tabáku, aniž by příliš mezi sebou konverzovali. Naši kuřáci jim sekundovali hřebíčkovými cigaretami. Dnešní den nám dal pořádně zabrat a jelikož nikomu nebylo příliš do řeči, shodli jsme se po chvíli, že to dnes zabalíme.

Probudili jsme se do nádherného dne. Skrz jemný opar převalující se nad vesničkou pronikaly sluneční paprsky, jež se zabodávaly do všeho kolem. Odrážely se od vlhkého povrchu rostlin, čímž rozehrávaly oslnivou laserovou šou. Prostranství bylo v okruhu padesáti metrů obeháno vzrostlými ságovými palmami a fikusy Iyрата. Sem tam se rozpínal banánovník, po jehož rozlehlých listech co chvíli stekl proud ranní rosy. Při zemi se kolébaly kapradiny. Po cestičce vyztužené kůrou přicházel zdejší rimata (náčelník). Zamyšleně se díval do země, že ani

nezpozoroval, jak se na něho dívám. Ze skloněné hlavy mu visela směrem ke kořeni nosu červená orchidej přichycená k čelu čelenkou z korálků. Byl opásán červenou rouškou, z čehož plynulo, že je zároveň zdejším šamanem. Na zádech se mu houpala prázdná nůše spletená z palmového listí. Přes rameno měl přehozen toulec se šípy. V levé ruce nesl luk, pravá třímala oštěp. Nepovažoval jsem za nutné ho ihned oslovit a proto jsem se obrátil do jiného směru. Šel jsem k potoku.

Avan na dopoledne domluvil, že nám Mentawaici ukáží něco z jejich života. Bez zavazadel, jen s kamerami jsme poodešli několik stovek metrů za vesnici, abychom se zblízka podívali na výrobu sága. Zastavili jsme na břehu močálu, nad nímž byla zbudována dřevěná konstrukce. Na ní se z položeného kmene ságové palmy pomocí metrového hřebene strouhá ságová dř. Ta padá dřevěným korytem do v kmeni vydlabaného žlabu, v němž se dále zpracovává. Prolévá se vodou a posléze se prošlapává jako zelí, aby vznikla kašovitá hmota. Ta se následně suší na ságovou mouku, z níž se vyrábí například ságové tyčinky jako konečná potravina. Měli jsme možnost je ochutnat. Musím říci, nic moc. Připadalo mi to jako uvařené studené gumové jikry s nevábným pachem.

Po návratu k uma jsme měli možnost sledovat celou proceduru práce s jedem na šípy. Kerei, jehož jsem ráno viděl přicházet, byl vlastně v džungli pro ingredience. Nyní je hnětl klacíkem naloupané a pokrájené na kůře, přičemž si pomáhal prsty levé ruky. Po chvíli vsunul celý hnětenec do košíčku menšího než dlaň, ten zasunul do vymačkávače a stiskem jeho dvou ramen z něj vytlačil do kokosové skořápky jedovatou šťávu. Omočil v ní prst a ústy vyzkoušel, jestli má správné grády. Jak už jsem zmínil, složkami byly tři rostliny a jednou z nich bylo chilli. Ostatní názvy mi unikly. Bohužel. Vytáhl odkudsi štěteček z prasečích štětín a namočil jej do misky. Vedle sebe rozložil jednotlivé šípy na prasata a z toulce vytáhnul hrst šípů na opice a ptáky. Obřadně, v tradičním podřepu se začal mazlit s natíráním

hrotů zpívajíc si nějaké zaříkávadlo. Bylo nám řečeno, abychom se radši ničeho nedotýkali, protože by to někdo z nás nemusel zvládnout.

Po obědě jsme zamířili do nedaleké vesnice, poněvadž jsme si chtěli ověřit, jestli se tam koná večerní slavnost, protože jak se někdo z našich hostitelů zmínil, byla by možnost se jí zúčastnit. Po kluzkých kládách a bahnitými stezkami jsme se došourali za úmorného vedra na místo určení. Bedlivě jsem sledoval cestu a snažil se zapamatovat případná nejhorší místa, abych se v noci nepřizabil. Ve dne to bylo o hubu, natož pak za úplné tmy. Obyvatelstvo bylo očividně spokojeno, že budou mít hosty a že bude tudíž pořádná párty. Chystali se oslavit postavení nového domu. Takové uma pomáhají stavět i lidé z okolních vesnic, protože je třeba každé síly. Žádný jeřáb, žádné velké nářadí. Hlavně vlastní lidská síla, šikovnost a dary přírody.

Právě konali přípravy. Ženy posedávaly s dětmi na verandě, muži chystali vše potřebné. Místní starý šaman chodil s živým kohoutem v rukou po celém domě a v každém rohu s ním komíhnuv, jako by místo kropil svěcenou vodou, přičemž pronášel zaříkávadla. Následně jej předal již dospělému hochovi, jenž mu z ocasu vytrhl dvě nebo tři pera, která zastrčil zespoda do pokrývky střechy. Poté mu zakroutil krkem (doslova!), vytáhl další pera a ta podal šamanovi k posouzení. Mrtvý kohout nakonec skončil v rukou chlapců, kteří mu peří opálili nad ohněm. Takto si užili ještě asi čtyři kohouti.

Mezitím dva jinoši popadli jednoho z pobíhajících čuníků a na verandě jej podřízli mačetou. Krev nechali odtéci skrz podlahu na zem. Divadlo sledovalo zpozvdálí několik vychrtlých psů, neboť jim bylo jasné, že se na ně dneska taky dostane. Nehybné černé prasátko (v našem měřítku spíš větší sele) držel jeden z hošíků na lopatkách, přičemž ten druhý jej začal kuchtat mačetou. Vnitřnosti, které odhodil vedle verandy na zem, se rázem staly důvodem zuřivého boje psí smečky. Srdce a plíce dostal do ruky

kerei, jenž je obřadně prohlížel a předpovídal z nich budoucnost pro obyvatele nového uma. Vykuchaný čuník byl následně nasekán na kousky, načež bylo jeho maso naházeno do pánve s vodou.

Chystali jsme se odejít s tím, že se vrátíme večer, ale začalo prudce pršet. Seděl jsem s ostatními kolem stěn uma a pozoroval proudy vody. Střecha byla perfektně udělána, protože skrz ní nepronikla ani kapka. Starý šaman nás obcházel a každému uvázal na zápěstí stéblo trávy na znamení naší vítané účasti na slavnosti. Přestalo pršet, a tak jsme se vypravili nazpátek.

Do večera bylo ještě dost času. Hostitelka nám nabídla, že s ní můžeme zajít na ryby. Proč ne? Jen jsem marně dumal, kam to asi bude, když potůček byl příliš mělký a řeka byla dost daleko. Donesla zezadu několik přeložených banánových listů a počala je směrem od středu prořezávat mačetou na malé proužky, až vznikla krásná banánovníková sukénka pro ni a naše holky. Děvčatům se nejdříve nechtělo trochu zdívočit, ale po mužském naléhání nám udělaly módní přehlídku. Ještě kost do vlasů a myslel bych, že jsou zdejší!

Domorodá rybářka šla jenom kousek. Cílem byl opravdu potůček. Měla s sebou jakýsi podběrák, kterým šmátrala v zákoutích pod břehy, aby chytila kdo ví co. Po chvíli však měla kupodivu úspěch. V podběráku se leskla možná pěticentimetrová rybička, jež se tam objevila jakoby zázrakem. Zřejmě připlula s větší vodou, ale už s ní nestihla odejít. Vhodila ji nacvičeným pohybem do bambusového toulce umístěného za pasem banánovníkové sukně na zádech a pokračovala v dalším průzkumu. Procházela korytem potoka možná ještě hodinu, ale úspěšná byla již jen jednou. Žádná velká večeře ji tedy nečekala, ale třeba je to tady tak běžné.

Abychom si zpestřili večerní krmi, navrhl kdosi, že bychom mohli zajít na červy. S velkými rameny jsme všichni zamířili mezi zbytky ságových palem, v nichž se prý

vyskytují ty nejlepší Tamary (jméno ságového červa - housenky). Domorodý průvodce odhrnul několik tlejících větví, aby se dostal ke zbytku trouchnivějšího kmene. Rozkopl jej a začal z něj vytahovat jednu šťavnatou baštu za druhou. Tamary velikosti lidského palce se vlnily jak hadí tanečnice. Nasbíral jich asi patnáct kousků a v dlaních nám je donesl. Bylo těžké uhlídat čertovsky živou potvoru, aby se nevysmýkla. Měl jsem záměr ji vyzkoušet tak jak to dělají domorodci, ale nakonec jsem nenašel odvalu a od záměru jsem upustil. Dva z nás však byli odvážnější. Tamara se chytne u pomyslného krku a ukousne se jí hlava. Následně se vycucne její obsah, jež někteří charakterizují coby vlašnou polévku. Zbytek těla se dožvýká jako dezert. Ne, opravdu nemusím mít všechno! Možná někdy příště. Jelikož bylo našemu průvodci líto vyhodit zbylé kusy takové pochoutky, vzal je s sebou do uma, kde je nám Avan osmažil na pánvi. I tak však skončily za požitkářského mlaskání především v žaludcích našich hostitelů.

Je osm hodin večer, tma jak ... jak v džungli. S baterkou v ruce klopytáme na večerní slavnost. I když svítí měsíc, není téměř vůbec vidět kam šlápnout. Jsme uvítáni poklidně pokuřujícím osazenstvem, které vůbec nevypadá, že by mělo začít bouřit ve víru tance a zábavy. Po chvíli se však párty rozbíhá. Vybraná dvojice slavnostně oblečených tanečníků - dnes tedy šaman a ještě jeden muž, si kolem pasu oblékají látku, za níž si zastrčili stébla trávy. V kruhu začínají podupávat a za rytmického zvuku bubínku potaženého hadí kůží zpívají své melodie. Odvíjí se první z pěti tanců, jež mají představovat buvola, opici, gibona, orla a ptačí rej. Toto význačné představení smí být předváděno pouze po západu slunce, přičemž se vždy odehrává na zastřešené terase uma. Má dát vzniknout přírodní energii, která ovlivňuje zdraví lidí, úrodnost políček a hojnost lovné zvěře v pralese. Zábava probíhá dalšími tanci. Ostatní osazenstvo posedává v oblacích tabákového dýmu a rozhybává se v rytmu hudby. Předpokládám, že za chvíli

zužitkujeme v navozené přátelské atmosféře svá mentawaiská jména, jež jsme již dříve obdrželi od Avana kvůli sblížení s domorodci.

Každý z nás dobrodruhů měl své, nijak nesouvisející vylosované jméno. Já jsem byl kupříkladu Gobaik - v překladu rozvedený. Náš nejstarší člen expedice a zároveň nejsilnější (rozuměj nejtlustší) však záhy dostal opravdové jméno bez ohledu na to vylosované. Postaraly se o to bezprostřední děti, které na něj pokřikovaly prostě Botui - tlouštíku! Nutno podotknout, že mu to už zůstalo natrvalo.

Ke hře se jmény nedošlo. Ani jsme se nenadáli a už jsme tu dvě hodiny. Čas akorát tak na cestu zpět. Loučíme se.

Sbalení a rozloučení se slovy masura bagata zrána vyrazíme cestou necestou na celodenní trek džunglí. Doslova! Průvodci připravili každému z nás na cestu palačinky zabalené v banánovém listu. Horký čaj ve zdeformované plastové láhvi mě hřeje do zad a zvyšuje působení rovníkového tepla na můj organismus. Snáším však srdnatě zkoušku odolnosti, protože tuším, že bez této vařící tekutiny bych celý den v džungli asi nepřežil. Nemýlil jsem se.

Jeden průvodce na hrotu, druhý uprostřed, nosiči na chvostu. Takto seřazení jdeme jen pár desítek metrů po bahnité stezce. Záhy Lemon (Citrón) zabočuje přímo do největšího houští a začíná prosekávat cestu mačetou. Stoupání do čtyřicet pět stupňů nakloněného kopce vmžiku prověřuje naši fyzickou kondici. Jen po nohou se to nedá zvládnout. Mazlavá půda, tlející zbytky rostlin a ztrouchnivělé části stromů ujíždí pod nohama, takže všichni lezeme po čtyřech. Přesto se někteří kolikrát neubrání a skončí v ostnaté houštině nebo na pichlavé větvi stromu. Škrábance a rozřezaná kůže od ostrých travin nepříjemně pálí, jelikož se do ran dostává slaný pot, který z nás teče proudem. Myslel jsem, že to nebude až takové, a proto jsem

nechal dlouhé kalhoty v batohu. Chyba! Teď už ale nemělo smysl cokoli měnit.

Funím jak parní lokomotiva a lapajíc po dechu hledám další oporu pro následný krok. Chtěl jsem si pomoci přitáhnutím za větev, ale to jsem si dal! Zasykl jsem bolestí, když jsem si zarazil několik centimetrových bodlin do dlaně. Vůbec nebyly vidět! Kašlu na to a snažím se nenechávat velkou mezeru za jdoucím přede mnou. Džungle se totiž za procházejícím okamžitě zavírá, a tak je nutno s ní znovu bojovat a proklesávat si skrz ni cestu. Nikdo nemá ani pomyslení na nějaké focení nebo kamerování. Každý je rád, že žije.

Konečně jsme zdolali neskutečný průřas. Pokračujeme po jakémsi hřebeni, přičemž se nad námi tyčí pralesní velikáni. Nižší jsou jen areca palmy a fíkusy benjaminy. Pod neskutečně velkými kapradinami se táhnou nekonečné šlahouny od různých rostlin, jež mi připomínají ty jahodníkové. Rozdíl je však veliký, protože tyto pralesní jsou posety spoustou bodlin a pichlavých trnů. Jako živé se co chvíli někomu z nás zaseknou do nohy nebo omotají kolem boty. Můžete dávat pozor jak chcete, stejně se zas chytnete do jejich osidel.

Někteří už nemůžeme dál. Kdekdo již vypil zásoby čaje a kyslíku jakoby se nedostávalo. Úžasná vlhkost z nás nemilosrdně vytahuje veškerou vodu a vysává sílu. „Zastavte ho, je třeba si odpočinout nebo se vyvrátím,“ ozvalo se zezadu. Tak jak jsme se zastavili, padli jsme všichni na zem a nabíráme dech. Snažím se zklidnit organismus. Mám ještě poslední zbyteček kalného čaje, jenž dvěma život zachraňujícími hlty dopíjím. „Přece tu nezdechneš blbče; dal ses na to dobrovolně, chtěl jsi to zažít, tak proživej!“ - honilo se mi hlavou. Na většině z nás bylo vidět, že toho mají plné zuby. Ne mravenci, ne moskyti, ne trny, ale v tuto chvíli klima bylo naším největším nepřítelem. „Vydržte, ještě tak půl hodiny a uděláme si přestávku na oběd,“ řekl Avan. „Bude tam voda, budete se

moci i napít!“ Jakoby řekl zaklínadlo, zvedli jsme se ze země a vydali se dále.

Roko (další z domorodých průvodců), jenž šel ob jednoho přede mnou, máchal neúnavně mačetou a snažil se zprůchodnit cestu. Když viděl, že otvor v džungli na jeho výšku je mi tak maximálně po prsa, s porozuměním začal vysekávat větší průchod. Bylo až neskutečné, že procházel nástrahami pralesa bez větších ran, když šlapal zcela bos! Bylo zkrátka vidět, kdo je tady doma.

Vtom se čelo zastavilo. Lemon ztratil cestu, neboli lépe řečeno orientaci, a tak bylo nutno počkat, až se najde. Vítaná možnost pro chvilkový oddech. Stáli jsme zrovna na jednom z vrcholků mezi divoce rostoucími banánovníky, ságovými palmami a fíkusy lyrata. Na hodinkách jsem měl něco málo po poledni a slunce pálilo a pálilo. Schoval jsem se do stínu. Už nějakou chvíli se mi zdálo, že moc často sestupujeme a zase vystupujeme na jednotlivé kopečky. Že by nám chtěl ukázat, co znamená slovo džungle v pravém slova smyslu? Ne, ne. Vždyť i on se začíná potit. No jasně, hledal směr a potřeboval se shora rozhlédnout. Okolí však bylo tak zarostlé, že nebylo skrz porost příliš daleko vidět. Lemon se rozhodl, že sestoupí dolů sám, aby našel cestu a my ať tu na něj počkáme. Byla by legrace, kdyby nás tu nechal napospas divočině. Sice tu s námi zůstal Roko, ale ten tvrdil, že cestu nezná. Samé dobré zprávy!

Po dlouhých patnácti minutách se rozhrnulo houští a s neutrálním výrazem ve tváři nám Lemon pokynul, ať jej následujeme. Našel cestu nebo nenašel? Sestupovali jsme pruhas, takže jsem každou chvíli sjel po zadku jak po skluzavce. Nebyl jsem v tom však sám. Z jedné strany sráz, z druhé strany strmá skála. Balancoval jsem po hraně a snažil se hledat oporu v kdečem. Konečně se po dlouhé době zpředu ozvalo: „Voda!“ Jako bychom nešlapali téměř čtyři hodiny, rázem jsem zapomněl na únavu a s vidinou odpočinku jsem kráčel za hlasem. Během několika desítek metrů se džungle rozestoupila a my stáli na břehu téměř průzračné říčky.

Shodil jsem ze sebe zátěž a oblečen i s botami jsem se naložil do zkaleného brodu. Nic víc mě nezajímalo. Mezitím dorazili nosiči s obědem, načež nám rozdali zelené balíčky s palačinkami. Bylo možno si je přichutit tekutým sladkým kakaem a čerstvou kokosovou drtí. Byl jsem tak vyšťavený, že jsem však neměl na jídlo ani pomyšlení. Nechtělo se mi kousat, nechtělo se mi nic. Jen jsem ležel ve vodě a skelným pohledem pozoroval ubíhající proud vody. Chvilku jsem dumal, jestli budou v říčce pijavice, ale pak jsem to pustil z hlavy. Taková nepodstatnost! Nechal jsem svoji porci kolegovi. I když mi bylo jasné, že je třeba se posilnit, nebyl jsem schopen do sebe vpravit ani sousto. Vylezl jsem z vody a napil se alespoň trochu kakaa. Dvakrát jsem si hodil do úst trošku kokosové drtě a to bylo vše. Šel jsem po proudu nabrat vodu do láhve. „Však co, tabletky chlórů ji za chvíli udělá pitnou,“ přemítal jsem.

Uběhla neskutečně krásná půlhodina. „Je třeba pokračovat, ať dojdeme do cíle za světla,“ přeložil nám Avan, a tak jsme se zvedli. Asi po hodině pochodu jsme narazili na stezku. Chvilí suchá, chvilí hluboké bahno. Neklamný to znak blížící se lidské společnosti. Napojili jsme se na říčku, u které jsme zřejmě odpočívali. V těchto místech však již byla dohněda zkalená tlejícími zbytky a také vlivem bahnitého dna. Ještě malou chvíli a stojíme na břehu. Je třeba překonat vodu, abychom mohli pokračovat dále. Na druhé straně na verandě nepřítelů pohledného sapou sedí pokuřující domorodec. Prohlíží si nás a my jej. Nejen on nás však zaujal. Pohled sklouzl na dvě kokosové palmy, jež rostly kousek od chýše. Byly obsypány zelenými kokosáky, které vyzývaly k utrnutí.

Po překonání kalného toku jsme vyměnili pár malých bankovek za ořechy (kus vyšel na korunu padesát). Byla to spíš symbolická směna něco za něco, než potřeba domorodého obyvatele vlastnit peníze. V podstatě jsme mu je vnutili. Ani nevěděl, kolik má za takové kokosáky chtít. Avan nabídl cenu a on jen mávl rukou, jako že snad jo. Nosiči nám je srazili a Roko seseknul mačetou do tvaru

příhodného k pití. Vyžáhnul jsem litr čirého kokosového mléka během několika vteřin. Jak málo stačí k životu! Právě při takovýchto okamžicích člověk pozná, co je pro něj v životě důležité. Hmotné statky? Ne! Peníze? Ne! Kokosový ořech? Ano!!!

Procházeli jsme jakýmsi lopuchovým polem. Cestička byla lemována ságovými palmami, které byly tu a tam vykáceny. Jejich hnijící větve byly položeny přes cestu, aby se chodci tak nebořili do bahna. Sem tam se tyčila divoce rostoucí cukrová třtina nebo banánovník. Po dobré půlhodině šlapání jsme vyšli z džungle. Širokou neskutečně suchou cestou jsme dokráčeli k zastřešenému mostu, jenž vedl do vesnice Salapa, kterou tvořilo asi dvacet domků. Okraje vyšlapaného chodníku byly osázeny cukrovou třtinou. U některých chýší rostly krotony velikosti stromu. Za domky se jednotlivě tyčily banánovníky s dozrávajícími trsy banánů a sem tam se kymácela kokosová palma. Směrem k džungli se rozpínaly ságové palmy a fíkusy. Byl zde vidět vliv misionářů, protože tato řekněme středisková vesnička měla také vlastní školu, jež stála na vyvýšenině před mostem.

Lemon nás vedl zcela jistě k jednomu z posledních uma stojícího na břehu narezlé řeky. S posledními zbytky sil jsem se vydrápal po dřevěných schůdcích na jeho verandu. Konečně! Bezvládně jsem se svezl na lavici a oddechoval. V hlavě mi hučelo a srdce bušilo na poplach. Vzal jsem si ze stolu dva z přichystaných maličkých banánů a ztěžka je oloupal. Nasoukal jsem je do sebe a aby jim nebylo smutno, přidal jsem si kousek ananasu. Byl příjemně nakyslý a moc dobrý, takže jsem si dal ještě nášup. Z konvice jsem si nalil hrnek vařícího čaje, přičemž jsem si jej ochutil - světe div se - citrónem. Po horké tekutině jsem se ale začal opět šíleně potit. Nic dobrého. Zeptal jsem se proto, jestli nelze dostat náhodou kokosové ořechy. Fakt je měli! Objednal jsem si hned dva, aniž jsem se zeptal, co za ně budou chtít. V tuto chvíli to opravdu nebylo o penězích! Ostatní činili obdobně. S kokosáky u pusy jsme s přáteli doplňovali tekutiny a

relaxovali. Téměř nikdo nemluvil. Zažili jsme si jak se patří pravou džungli, to se musí nechat!

Bylo pozdě odpoledne. Síly se nám vracely, a tak někdo prohodil, že bychom mohli pokračovat v relaxaci v řece. Nápad to nebyl vůbec špatný. Tak jak jsme byli, jsme se naložili do proudu. Děti na nás z břehu pokřikovaly a ženy nás po očku nedůvěřivě pozorovaly. Byli jsme pro ně atrakce, i když jistě ne první. Z levého břehu nás sledovala kráva. Po chvíli jsme ji však přestali zajímat, protože se zaměřila na listy keře stojícího vedle ní. V příjemně chladné lázni se tělo vracelo do normálu. Seděl jsem na dně, přičemž mi z vody čouhala pouze hlava. Vyzul jsem si pod neprůhlednou hladinou boty a jal se je obírat z bahna. Troška „hygieny“ přeci nemůže škodit! Kolem nás proplul s neskrývaným údivem Mentawaiec ve vydlabané loďce. Mířil si to po proudu kdo ví kam. Když už jsem byl v tom „praní“, sundal jsem ze sebe ještě potřhané triko a kraťasy a přečváchnul je. Zkontroloval jsem nosem, jestli jsem z nich dostal alespoň trochu pach potu. Můj sporný oděv měl vůni tlejících rostlin, což mi potvrdilo, že jsem se nadarmo nenamáhal.

Zchlazený, odmočený, přepraný a vyždímaný jsem se zvednul snad po čtyřiceti minutách ode dna. Jen tak ve slipech jsem vyšel na břeh a bosky po vzoru našich hostitelů jsem zamířil k našemu uma. Jak jsem se přibližoval, zaslechl jsem z vedlejšího domečku rádio. „Asi jsem zblblnul,“ říkal jsem si. Vždyť tu přeci nemají elektřinu. Neměli, tranzistorák na baterky však ano!

Rozložil jsem se na verandě a nechával bez jakékoli aktivity plynout myšlenky tak, jak přicházely. Na chvílku mě napadlo, kdeže mají domácí zvířata, protože tu nebyly cítit žádné pachy, ale nakonec - ať jsou kde chtějí. Zmátožený jsem popadl ruksak a šel se převléknout do něčeho suchého. Po stěnách vyhrazené místnosti visely oštěpy a luky s toulci plnými šípů. U vchodu byly pověšeny nádoby na tabák, zhotovené ze skořápek malých kokosových ořechů,

jež byly ozdobeny vyřezáváním a pleteným proužkem z obarvené trávy.

Byla již tma. Lehnul jsem si na rohož rozloženou na verandě a dal se do jídla. Uprostřed byly misky s rýží, salátem z hlávkového zelí, banány a ananasem. Vedle nich stály konvice s čajem a kávou obklopené barevnými hrníčky z umělé hmoty. Na obrácené misce hořela svíčka, která spoře osvětlovala celou verandu. Lahvičky se sambalem a sojovou omáčkou stály opodál. Byl jsem zralý tak akorát na jedno jediné. Proto jsem dožvýkal, dopil a šel spát.

Nastal další den. Kterýkoli. Proč se zajímat o datum v této takřka zapomenuté krajině? Vždyť teď jsem tady - a nemusím nic! Posedali jsme si na verandu a objednali kokosáky. Měli jsme dost vařících čajů, i když jsme chápali, že je to jediná možnost jak se napít a nic z toho nemít. Usrkávali jsme lahodnou tekutinu a bavili se mezi sebou. Kdekdo si léčil šrámy a bolístky po včerejším treku. Jak bylo dobře, že jsme byli z civilizace vybaveni obyčejnou dezinfekcí, případně mastičkou s antibiotiky. Vyčistit, namazat, zavázat nebo přelepit. Bylo třeba se trochu o sebe postarat, protože i sebemenší ranky se v tomhle klimatu špatně hojily. Nechtěly se zacelovat a stále hnisaly. Zdejší vlhkost jim totiž dělala velmi dobře! Troška téhle doktořiny z nás dělala úplné šamany, což jsem si uvědomoval v momentě setkání s některými z domorodců, kteří chodili s nezhojenými ranami na nohou či na těle. I přes prokazovanou péči se mi šrámy moc nelepšily. Po návratu z Mentawaiských ostrovů se sice jakž takž zacelily, ale až teprve s návratem do Evropy zcela zmizely během pouhých dvou dnů. Stačilo jen nebýt ve vlhku.

Přehodil jsem si přes natažené pruty oblečení, aby na slunci vyschlo, na kůly jsem k němu napíchnul boty a šel jsem s ostatními k řece. Domluvili jsme si lodičky. Měl jsem nezřízenou touhu vyzkoušet si vydlabanou kánoi. Mentawaici je ovládají s takovou lehkostí, takže by neměl

být problém se jim vyrovnat. Navíc, když proud řeky byl spíš symbolický, než prudký.

Již nasednutí do loďky však bylo umění. Byla tak vratká, že jsem musel neustále balancovat, jako bych přecházel po laně. Máchal jsem pikovým pádlem ve vzduchu a snažil se nepřevrátit. Ještěže mě kamarádi přidržovali. Loďka byla nasměrována proti proudu, abych nemusel v případě karambolu vláčet plavidlo proti vodě. Zabral jsem, abych se dostal do pohybu. Předpokládal jsem, že to bude mít obdobný účinek, jako při jízdě na kole, kdy se na něm člověk udrží pouze za jízdy. Zklidnění balancování toho bylo důkazem. Pádloval jsem všemožně, jen ne technicky. Proto jsem již po několika metrech lupal po dechu. Navíc se mnou kánoe cvičila, jak se jí zlíbilo. Žádné pohodové pádlování z jedné strany. Dva záběry vpravo, hned dva záběry vlevo. Slaboučký proud si se mnou dělal, co se mu zachtělo. Po chvíli jsem to už nezvládnul a byl jsem vrácen nazpět. Aspoň jsem se snažil otočit před proudu a udržovat loďku nad hladinou. „Zastavte mě, ať můžu vystoupit!“ křičel jsem na polehávající kamarády ve vodě. „Pozor s tou hlavou, jinak tě přetáhnu pádlem! Vidíš že to nestíhám,“ halekal jsem. Domorodci na břehu se očividně bavili. Musím podotknout, že já taky. Akorát trochu jinak! Satisfakcí mi bylo, že i ostatní měli co dělat ovládnout nezkrotnou vratkou kánoi.

Zalehnul jsem do rezavého proudu. Slunce se schovávalo za mraky, ale i přes ně neskutečně sálalo. Z protějšího břehu sešla žena a tak jak byla v sarongu a haleně, vstoupila do vody. Otočila se k nám zády a sundala si svrchní oblečení. Pak se celá ponořila pod hladinu. Po chvíli se vynořila, zatočila dvakrát hlavou na jednu stranu a dvakrát na druhou, aby odstředila vodu z vlasů a vystoupala z řeky. Na polední koupel přišli také dva psíci, kteří seskočili do vody rovnou z břehu. Jen se dostali na hladinu, začali svým směšným plaváním rejdit kolem nás. Bahnilí jsme se jak hroši. Chvilku na zádech, chvíli na rukou. Přišel kolega

s kamerou a udělal dokumentární záběr čvachtajících se bělochů na Mentawaiských ostrovech.

Odpoledne jsem proflákal. Někteří odešli na malou průzkumnou výpravu pár stovek metrů za vesnici, já však zůstal s ještě asi třemi tady. Procházel jsem se mezi jednotlivými uma a pozoroval život kolem. Muže jsem téměř neviděl, ženy se občas objevily na verandě. Většinou byly vidět jenom pokřikující děti. Zaujaly mě vzrostlé krotony se svými žlutočervenozelenými listy. U nás to máme v květináči na stole, tady to rostlo ve velikosti jabloně. Příjemná barevná změna od kolem dokola rostoucí zeleně. Udělal jsem si několik záběrů a pokračoval přes most ke škole. Byla to vlastně jakási hrubá stavba s jednoduchou omítkou a okenními otvory. Uvnitř byly seřazeny dřevěné lavice a několik stolků. Tabule a výzdoba žádná. Vedle školní budovy stál osamocený banánovník s trsem ještě zelených banánů, jenž byl zakončen dosud zavřeným květem. Kolem něj jsem pomalým tempem prošel až za poslední domky. Po obou stranách stezky tu byly vysázeny ságové palmy, přičemž zraje rostly banánovníky. Cestička se začala měnit v bahno, a tak jsem se obrátil nazpátek, jelikož jsem měl jenom sandály.

Seděl jsem ve stínu verandy. Náš hostitel oblečený jen v roušce si přisedl kousek ode mne a jal se mě pozorovat. Nemohli jsme si říci více, než jen ahoj nebo děkuji, a tak jsem mu nevěnoval pozornost. I z toho důvodu jsem však mimo jiné přemítal, jestli bych byl schopen poskládat pár vět z toho, co jsem znal. Kupodivu ano.

Anai leo ita. Simakere. Kipaa sosoa? Masura bagata, maheruk. Pulagajatnu (kapau bara)? Aku bara Evropa. Kasionim? Onimku Gobaik. Piga dura? Telu puluh telu. Ponia edah? Ina (bajak). Ponia edah? Saripok ku Botui. Uma maeru. Piga? Maigi, puluh. Kutnale. Kai masago, kai malaje. Kutnale. Ponia nanek? Berak, mago. Nanek jarajak. Aku mulop. Mulop? O'O, masura bagata. Sago? Tak. Anai leo ita. Edah rimata. Simakere.

(Dobrý den. Vítám Vás. Jak se máte? Děkuji, dobře. Odkud jste? Jsem z Evropy. Jak se jmenujete? Jmenuji se Gobaik. Kolik máte roků? Třicet tři. Kdo je to? To je matka (otec). A kdo je to? To je přítel Botui. Váš dům je pěkný. Kolik Vás je? Hodně, deset. Žádný problém. Jsme všichni unavení a máme hlad. Žádný problém. Co to je? Rýže a banány. A to je rohož na spaní. Mám žízeň. Nápoj? Ano, děkuji. Sago? Ne. Dobrý den. To je náčelník. Vítám Vás.)

Z mentawaištiny mě vytrhnuli přicházející kolegové. Podvečerní slunce zasazovalo poslední paprsky do téměř již suchého oblečení. Sebral jsem jej proto ze sušáku a hodil do batohu, poněvadž se mi zdálo, že se schyluje k dešti. Avan mezitím přinesl proužky z jakési palmy a začal mi uplétat náramek kolem zápěstí. Připomínalo mi to pletení košíku. Držel jsem pravou ruku nastavenou jak malé dítě, protože se mi to velmi líbilo. Nakonec potřel náramek palmovým olejem, aby zůstal stále jako nový.

Dnešní večer tady byl poslední, jelikož nás zítra čekal pochod k moři. Náš průvodce a kuchař zároveň připravil překvapení v podobě velmi chutného dezertu. Po večeři nám totiž naservíroval smažené banány v kokosovém mléce posypané kakaem. Jen jsme dojedli, přišel náš hostitel ověšený kokosovými dózičkami na tabák. Jeho nabídka měla velký úspěch. Někdo ho požádal, jestli by neprodal luk se šípy. Když zjistil, že je o něj velký zájem, poslal pro sousedy, aby také donesli svoje zbraně. Obchodovali jsme takto asi hodinu. Smlouvali jsme a přebírali. Okamžitá tržnice přilákala na verandu několik dospělých a spoustu dětí z okolních chýší. Hostitelka donesla ze zadu pouzdro ze slámy, které taktéž vzápětí našlo kupce. Škoda, že bylo pouze jedno. Byl jsem rád, že jsem se rozhodl odložit koupi dalších věcí na památku až na později, protože tyto výrobky neměly chybu.

Byl s námi také jeden sběratel brouků. Využil toho, že tam bylo tolik děcek a nabídl jim, že za každého brouka, kterého donesou, dostanou minci. Reakce byla nečekaná. Během chvíle měl sběrnou nádobku zaplněnou tropickými

exempláři. Přidal je k ostatním do éterem napuštěných pilin a musel ihned po několika minutách ukončit sběrnou akci, protože již neměl drobné.

Dopolední slunce žhnulo z oblohy bez jediného mraku. Naše skupinka právě opouštěla vesničku, která nám poskytla možnost jakž takž se zregenerovat po předešlých průzkumech ostrova Siberut. Mířili jsme k pobřeží. Minuli jsme ságové pole a prošli skrz banánovníkovou plantáž, až nás v dalším pochodu zastavila řeka. Znalí prostředí a situace jsme bez skrupulí přebrodili kalnou vodu, aniž by se kdokoli obtěžoval se zouváním či něčím podobným. Taková maličkost! S výstupem na břeh jsme obligátně naskočili na trouchnivější kluzkou kládu a balancujíc jsme se každý snažili nespadnout do okolního trnitého houští. Konec klády končil v již tradičním bahně, a tak jsme byli zase v tom.

Stežka nebyla příliš krytá okolními korunami stromů, takže nám žhavící koule dávala pořádně zabrat. Snažil jsem se naslouchat přelétávajícím ptákům, případně zaslechnout s křikem přeskakující opice někde kolem. Vypadalo to ale na klidnou zónu. Zřejmě i pro ně bylo dnešní počasí dost náročné, snad vyjma nádherných motýlů, jimž polední vedro nevadilo. Několikrát jsme přecházeli po tenoučkých kládách potoky, říčky i bažiny; častokrát s pomocí vahadla, mockrát se štěstím. Komu by se chtělo zahučet do močálu nebo si zničit foťák, případně zcela prozaicky si narazit kulky?

Vyšli jsme na palouček vzniklý vykácením ságových palem, místo kterých byla postavena manufaktura na výrobu ságové mouky. Kolem ní popocházel Mentawaiec a vytahoval z vody a odhazoval stranou zbytky větví. Pod jednoduchou stříškou měl schovány dvě nůše z vydlabaného kmene, jež byly naplněny vyrobenou moukou. Pozdravili jsme se s ním a podělili se s jeho nůšemi o trochu stínu. Moc jsme se však nezdrželi, akorát tak na několik loků a bonbón.

Cesta jakoby stále mírně klesala. Procházeli jsme krajem, jenž nesl očividné stopy po docela bezohledném

zásahu člověka. Kde se dalo, rostly ságové palmy nebo se rozpínaly banánovníky. Okolí podle toho vypadalo. Sešli jsme z cesty a dali se podél téměř křišťálového potoka. Porost se stával stále neprůchodnější, a tak bylo nutno vstoupit do koryta. Nebyl to až tak velký problém, poněvadž vody v něm bylo poskrovnu. Po čtvrthodince jsme náhle zastavili, protože mužstvo si žádalo pauzu. Byli jsme akorát v ohbí potoka, který se zařezával do dva metry vysokého břehu, z něž trčely kořeny až těsně nad vodní hladinu. Odhodil jsem batoh na druhý břeh a ponořil nohy téměř po kyčle do vody. Stín, chladná lázeň, neodbytní moskyti a takřka nehučně proudící potůček - to byla idylka džungle. Navíc, když kolem mě prokráčela snad dvaceticentimetrová mnohonožka! Tak jako ostatní, i já si s chutí rozbalil svůj banánový list, abych si smlsnul na palačince s kakaem a strouhaným čerstvým kokosem. Ještě jsem se polil vodou a postříkal protimoskyťákem a šli jsme dále.

Koryto se stáčelo doleva do nepříjemné soutěsky, a tak jsme se vyšplhali pomocí lián nahoru. Přešli jsme nepatrný kopec a vrátili se do potoka, protože džunglí bylo obtížné projít. Tentokrát jsme již zřejmě definitivně klesali k mořské hladině. Dostali jsme se mezi skály, kterými se prodírala voda skrz napadané balvany pokryté kluzkým mechem. Již nebylo možné změnit směr a vyhnout se nebezpečnému místu. Přitáhnul jsem si proto popruhy, abych zbytečně neztrácel balanc při zdolávání soutěsky. Opatrně jsem volil kroky a snažil se vybírat místa, jež byla alespoň částečně nepokryta mechem nebo řasami. I tak se mi několikrát poštěstilo sblížit se s tvrdými kameny nebo zahučet do vody. Potůček nabral na rychlosti a když se zprava spojil s dalším přítokem, stal se dravou říčkou. Nekonečná cesta přes balvany se po bezmála třičtvrtě hodině změnila na obyčejné koryto, jež sledovalo po svém levoboku rozměklou stezku. Již nebyl důvod brodit se vodou, a proto jsme vystoupili na břeh. Po několika stovkách metrů jsme zastavili u laguny, z jejíhož břehu bylo vidět moře. Po cestičce lemované kokosovými palmami stál opodál domek

uma. Z verandy na nás civěla stařena s mladíkem, který pokuřoval, aniž by hnul brvou, přičemž co chvíli odplivnul tabákovou slinu.

Byli jsme zcela vyprahlí, a tak jsme požádali „domácího“, zdali by nám neprodal pár kokosáků. Bez známky nadšení nebo odporu vylezl na kokosovou palmu a začal srážet jeden ořech za druhým. Ořechy dopadaly s docela hlučným žuchnutím do trávy a sem tam dokonce některý odskočil mimo předpokládaný prostor. Radši jsem proto trochu popošel stranou, aby mě nějaký ořech náhodou nepřizabil.

Osvěžen mlékem ze dvou kokosáků jsem se vrátil k laguně. Její okolí bylo zarostlé mangrovemi, které tvořily uličku směřující přímo do moře. Na horizontu se v oparu jevil ostrov, jenž se měl stát naším útočištěm pro příští dva dny. Na rozbahněném břehu spočívaly tři vydlabané kánoe, z nichž jedna byla rozbitá a zčásti potopena ve vodě. Některým to nedalo, a tak se rozhodli doplatvat lagunou až do moře. Když zjistili, že je příliš mělká, brodili se jí po stehna skrz mangrove do té doby, než jejich porost skončil. Pak bylo teprve možné se položit na hladinu a plavat. Až po návratu si někdo uvědomil, že laguny jsou vyhledávaným úkrytem pro žraloky!

Beru foťák a jdu se podívat na kopec, který jsme míjeli, když jsme přicházeli k laguně. Možná, že z něj něco uvidím. Nemýlil jsem se. Z jeho vrcholu je ještě lépe vidět nejen na náš zítřejší ostrov Bugai, ale také na celou zátoku, jež vykrajuje do pobřeží Siberutu docela ostrou oblinu. Připadám si jak Robinson Crusoe sjížděje objevitelským pohledem tento drsný ráj na Zemi. Zalévá mě pocit trosečníka vyhlížejíciho spásnou plachetnicí. Ale také pocit nekonečné svobody, volnosti a klidu. Pořídil jsem si pár záběrů a zamířil nazpět, protože slunce již klesalo za obzor.

Začalo mi být, jako by mě někdo praštil pádlem. Prý je to z toho kokosového mléka, které sice osvěží, ale bere sílu. Proto jsem vystoupal po kmeni se zářezy na verandu

uma Tegak, abych si dal na rozprouzení krve trochu uvařené kávy. Avan vyptal jedno kuře, z něhož nám na závěr dne udělal rizoto, do další misky připravil nudle s jakousi nekonečnou zelenou rostlinou a poslední misku naplnil pálivou oříškovou omáčkou s kakaem. Usrkával jsem nápoj a se zájmem si prohlížel příbytek, jehož stěny byly ověšeny želvími krunýři. Celkem by mě potěšilo, kdyby bylo možno nějakou spatřit na vlastní oči.

Bylo vidět, že zdejší obyvatelé již patří mezi značně civilizované. Náš hostitel držel v ruce cigaretu místo tradičního banánového smotku s tabákem. Když se zešeřilo, donesl zezadu petrolejku a jal se ji rozsvítit. Byl to jakýsi pekelný stroj, protože ho bylo třeba nejdříve pumpičkou natlakovat a následně zapálit. Než se mu to ale podařilo, pobavil nás zprvu dvěma nebezpečnými výbuchy. Už po prvním čísle jsem se proto radši uklidil stranou.

Padl dotaz, zdali je to příliš daleko, zajet po moři pro něco tak pro nás vzácného, jako je pitná voda, neřkuli pivo, kola nebo cigarety. K našemu údivu nám bylo řečeno, že zázrak lze udělat téměř ihned! Vmžiku jsme na hromádku poskládali potřebné peníze (přidal jsem též něco i za kamaráda, který se ve vedlejší místnosti třásl ve spacáku horečkou) a náš hostitel vyrazil lagunou do neproniknutelné tmy. Zhruba po hodině a půl se objevil se žádanými poklady. Tolik radosti a blaženosti! A to jen z obyčejné pitné vody nebo teplého piva! Krásný to večer, opravdu krásný.

S rozbřeskem nasedáme do dvou loděk a s vesly v ruce vyrážíme na náš prý takřka liduprázdný ostrov. Docela se těším na nadcházející dobrodružství. Rozhlížím se po zátoce a snažím se představit si, zdali bych byl schopen uplavat vzdálenost na ostrůvek. Usoudil jsem, že to by možná až takový problém nebyl. Co mě však nenechávalo v klidu, byli žraloci, kteří se v této oblasti docela hojně vyskytují.

Ani ne za hodinu jsme u cíle. Na písčitém břehu stojí pár rybářských domků na kuřích nožkách, zčásti

zaplavených přílivovou vodou. V jednom z nich posedává hlouček mužů v jakémsi kiosku, odkud zřejmě včera připlavaly láhve s vodou a pivem. Přes rameno si nás prohlížejí s neutrálním výrazem ve tváři. Abychom jim to usnadnili, vydali jsme se k nim, protože máme v úmyslu zásobit se pitím. Na stole měli rozloženy kostky domina, které je zde velmi oblíbenou hrou. „Hospodský“ byl očividně dojat, že má dneska takovou tržbu. Škoda jenom, že to pivo je teplé. „Kutnale, kutnale!“ vykřikoval, „Žádný problém!“ Vytáhnul z ledničky poháněné naftovým motorem sáček s nažloutlým ledem a prsknul ho kolegovi do sklenice s chmelovým mokem. Ten, aniž by se zmožil na odpor, bez diskusí obrátil sklenici s obsahem do sebe.

Bylo třeba dohnat ostatní, jelikož odcházeli pryč. Měl jsem v úmyslu přidat do kroku, abych vyrovnal ztrátu, ale nedalo se to. V bílém písku byla spousta rozdrčených mušliček a kousky korálů, jež se nepříjemně zařezávaly do chodidel. Již se mi nechtělo vyndávat boty z batohu, a tak jsem opatrně našlapoval jak na jehlách. Ani ne po pěti minutách chůze se přímo před kokosovým hájkem zaskvěla naše chaloupka sestávající ze dvou zastřešených částí.

Mrsknul jsem zavazadlo do kouta a s plavkami v ruce jsem zamířil rovnou k vodě. Měl jsem takovou touhu se odmočit a vydezinifikovat! Prošel jsem opatrně kokosovým hájkem, který byl z jedné strany ukončen malinkou pláží a z druhé strany jezírkem vzniklým přílivem. Všude po zemi se mezi palmami válely slupky od kokosáků, rozkousané škeble a zbytky polámaných větví. Za hájkem se objevil mangrovový porost, v němž ležely vyvrácené kokosové palmy. Popřelézal jsem jejich kmeny a propletl se skrz mangroví. Konečně jsem se ocitnul na pláži. Nebyla to ovšem taková ta od Středozemního moře, nýbrž desetimetrový pruh písku o délce nějakých šedesát či osmdesát metrů. Tato úžasně romantická pláž bez lidí tvořila předěl mezi palmami naklánějícími se nad hladinou a Mentawaiským průlivem ústícím do Indického oceánu. V jejím písku byly jako perly zasazeny roztodivné, barevné

odlišené mušle o velikosti i čtyřicet centimetrů v průměru a váze několika kilogramů. Tady snad opravdu ještě nebyli cizinci? Shodil jsem ze sebe oblečení a rozeběhnul se do moře. U břehu bylo částečně zkalené vlivem zvířeného písčitého dna díky značnému příboji, ale dále již bylo možno plavat průzračnou vodou nebo se potápět a hledat želvy. Klouzal jsem se po hladině a vůbec si neuvědomil, že mě docela klidně může rafnout nějaký mořský dravec. Hledal jsem přicházející vlny, abych se zhoupnul. Byly opravdu dost silné, poněvadž mě zanášely zpět na pevninu. V jednu chvíli se mi zdálo, jako bych zahlédl žraločí ploutev. Zatrnulo mi a už jsem mazal z vody. Není nic blbějšího, než zajít do kina na Čelisti a člověk si pak ani v klidu nepolebedí!

Abych zahnal rušivé myšlenky, sedl jsem si po pás do vody a jal se přepírat oblečení. Bylo třeba z něj dostat smrad a kdo ví jaké živočichy. Po této uklidňující proceduře jsem se vydal za kolegou prozkoumat ostrov.

Opět jsem se proplétal mangrovím, chvíli jsem šel po souši, sem tam bylo nutno projít příbojem. Ostrůvek byl tak malý, že jej mořská voda zalévala až daleko do vnitrozemí. Vzhledem k jeho neveliké rozloze se domnívám, že kdyby přišla nějaká tsunami, zůstalo by z něj pouze asi jenom pískoviště! Byla to vlastně jen velká hromada písku, v níž zakořenily plody z kokosových palm ze sousedních ostrovů, které sem dopravil mořský příboj. Časem z nich vyrostly kokosové háje, jež dnes dávají skromnou obživu několika málo domorodcům, jejichž chýšky stály mezi kmeny poblíž břehu. Tam, kde se slaná mořská voda dostávala častěji, zakořenily mangrove. Občas se dalo potkat zdomácnělé černé prasátko, jak rypákem přebírá slupky z kokosáků nebo se snaží dostat k mlži ukrytému ve tvrdé škebli. Jeho snaha je většinou korunována úspěšným rozkousnutím vápenaté skořápky.

Po hladině dočasného jezírka se prohánějí jakési rybičky, které občas vyskočí na břeh, co chvíli se zastaví na stéble trávy nebo vylezou na mangrovový kořen. Neznám

jejich název, ale určitě si je budu pamatovat. Nad hlavou mi s křikem krouží rackové, přičemž se občas snesou k hladině s úmyslem něco ulovit.

Dostal jsem se na další malou opuštěnou panenskou pláž. Bez větších obtíží jsem našel dostatečné množství škeblí, abych si z nich některé vybral na památku. Škoda, že nelze vzít ty největší, protože kdo by se s tím na zádech tahal přes kus Asie a půlku Zeměkoule.

Zahlédl jsem kamaráda, jak má kameru přilepenou k oku a točí cosi mezi stromovím. Ani nezpozoroval, že málem šlápnul na metr a půl dlouhého hada. „Podívej se, kde stojíš; kdo myslíš, že tě tady bude křísit, až dostaneš kousanec,“ povídám mu a tahám ho pryč. Byl tak zabraný do filmování, že mi skoro vrazil do zubů, když jsem ho popadl za paži. Mlčky jsem tedy ukázal pohledem na černou jedovatou potvoru, načež ten odskočil jak klokan. „Krucí, to jsem měl ale namále,“ vysoukal ze sebe. Než popadl dech, vzal jsem větvičku a snažil se plaza vydráždit k pohybu. Dal si říct a několika vlnkami svého těla uvolnil cestu. Vrátili jsme se zpátky k moři.

Odpoledne jsme zašli mezi rybáře „na rybolov“. Měli při břehu zbudováno molo s množstvím sítěmi oddělených nádrží, v nichž byly připraveny ryby pro obchodníky ze Sumatry. Vzal jsem si háček, napíchnul na něj ančovičku a spustil jej mezi trámy. Vmžiku připlulo množství korálových rybiček, jež se snažili ukořistit snadný úlovek. Několikrát se mi podařilo vytáhnout rybku podobnou okounovi, jakého lze koupit v akvaristice. Jednou jsem ulovil asi půlkilovou červenou rybu s vysokým čelem. Hrál jsem si takhle na mořského vlka asi půl hodiny. Pak jsem nabil na háček sardinku a odbalancoval po trámecích na okraj mola, abych nahodil do volného prostoru.

Návnada dopadla asi deset metrů ode mne. Začala pozvolna klesat, když vtom mi něco hrozně velikého škublo rukou, že jsem málem skončil ve vodě. Zabral jsem - a přitáhnul lanko bez háčku! „To musel být nějaký minižralok,“

řikal jsem si. Stalo se mi to ještě asi dvakrát, než jsem ulovil příčinu. Tou dravou potvorou byla mořská jehla, jejíž huba byla plná ostrých zubů. Také dalšímu se ji podařilo ulovit, leč počínal si tak nešikovně, že jej kousla do prstu a nepustila se, dokud jí jeden z rybářů neuřezal hlavu!

Tato průprava a vzbuzená přirozená lovecká vášeň zavdala příčinu k lovu na žraloka. Na kraji mola byla totiž při břehu ohrada, v níž rejčili tři žraloci a dva rejnoci. Jako kdyby ji tam dal někdo úmyslně, ležela nedaleko od nich asi pětikilová leklá dravá ryba s narůžovělou kůží posázenou spoustou šedých teček. Přivázali jsme jí kolem žáber lano a spustili ji mezi kroužící dravce. Párkrát se s ní čváchlo do vody, načež během několika okamžiků vystartovali k hladině dva žraloci, aby ulovili provokujícího opovážlivce. Výskok, raf, šklub a půlka ryby byla v pr...achu! Ten co držel lano, přišel málem o ruku, ale co na tom, když jsme se všichni dobře bavili. Válečné výpravy se vzápětí zúčastnil i rejnok, který se dosud poflakoval u dna. Snažil se dosáhnout na zbytek pochoutky, ale jeho fyzické dispozice mu to nedovolovaly, i když je pravda, že jsme mu rybu umístili příliš vysoko, abychom ho dostali co nejvíce nad hladinu. Jen sklouznul zpátky, přihnal se žralok a zaútočil na zbytek. Zahryzl se do ryby včetně lana a odmítal se pustit. Po vysilujícím boji zůstala nakonec z návnady jenom hlava. Někteří se již mezitím odešli potápět na korálové útesy. Mě to však nijak nelákalo při představě žraločí společnosti.

Na večerní hostinu se podával platýz s nudlemi a rýží. Opravdu, není snad nic lepšího, než tato mořská ryba! „Co s načatým večerem?“ pronesl kdosi. „Pojedme na noční vyjížďku,“ řekl další. A tak jsme se sebrali a vyrazili za nebezpečným dobrodružstvím. Vzal jsem to k přístavišti po pláži, jež se zatím rozrostla o několik metrů. Kráčel jsem vlhkým pískem, protože moře díky odlivu ustoupilo. Po zemi se válely zbytky chaluh a naplavených větví. Předě mnou co chvíli přeběhl drobný krab a s úžasnou rychlostí zmizel

v jamce. Občas jsem šlápl na mušli, kterou tu zapomněla odcházející voda.

Pronajali jsme si dva motorové čluny. Letíme po hladině směrem na severozápad. Lodivod nás upozorňuje, ať nestrkáme ruky do vody, aby nám tam třeba nezůstala. Kdo ví, co po ní může chňapnout! Proplouváme kolem temného obrysu ostrovů a ostrůvků, zajíždíme do zátoky. Je zcela jasná obloha. Neskutečnému množství hvězd vévodí nad našimi hlavami Jižní kříž. Hvězda nahoře, druhá dole, po jedné zleva a zprava. Tak tohle je to, o čem jsem četl v dobrodružných knížkách, ve kterých protřelí a ošlehaní staří mořští vlci popisují hrůzostrašné příhody za svitu těchto čtyř magických hvězd.

Otočili jsme se nazpět. Držíme směr, i když si zajíždíme oklikou. Vtom motor ztichnul. Vzrušení na palubě však bylo jen chvilkové, protože nešlo o poruchu, ale o záměr. Sedím jako ostatní potichu a snažím se naslouchat zvukům přicházejícím po hladině. Občas sebou někde plácne ryba nebo se o bok lodi se žblunknutím rozbije vlnka, jejíž stříbrošedou linii lze pozorovat při jejím pohybu na poklidné hladině. A měsíc září tak jasně. Je totiž úplněk. Najednou se člun nějak moc zhoupnul. Že by na nás chtěla zaútočit nějaká mořská potvora? Nebylo mi dopřáno rozvinout svoji fantazii, protože lodivod nastartoval motor a vyrazil kupředu. Jižní kříž jsme nyní měli po pravé straně. Nechtělo se mi ke břehu, rád bych ještě zůstal na moři, ale ostatní byli jiného názoru, a tak jsme zamířili nazpět.

Je pozdě. Ležím pár metrů od mořského příboje a pozoruji hvězdy. Někteří šli již spát, další se šli projít. Nechávám znít v uších šum dorážejících vln a relaxuji. Zavřel jsem oči a dovolil plynout myšlenkám. Nesnažím se je řešit; jen je pozoruji, jak přicházejí a zase mizí. Koruny nedalekých palem čeří vánek přicházející od Siberutu. Oheň už dávno vyhasl a jeho vůně se vytratila. Příboj naráží na písčité břeh a rozbíjí se v pěnu, kterou smyje následující vlna. Přináší s sebou mušličky, jež možná zítra někdo posbírá pro štěstí nebo prostě jen tak. Zdá se mi, že

chvilkami spím. Jednotlivé mikrosnápanky se střídají s bděním. Procitnu zřejmě pokaždé, když zašumí tříštící se vlna. Nechce se mi vůbec vstávat a přesouvat se dovnitř. Proč taky, když je tady tak krásně. Teplo, ticho, svěže. Snažím se v mysli splynout v harmonii s Indickým oceánem, abych nerušil jeho věčnost. Nechávám ho hrát symfonii vypracovanou k dokonalosti. Zůstal bych tu už navždy, ale musím se vrátit zpátky ke svým láskám. Nemůžu je tam nechat. To nejde.

Vzbudil jsem se s myšlenkou ranního osvěžení v moři. Vstal jsem a chystal se vyjít ven. Ale kudy? Naše chaloupka byla kolem dokola až po práh utopená ve vodě, jejíž příčinou byl ranní příliv! Dlouho jsem se nerozpokoval a hupsnul po pás do vody. Přebrodil jsem asi dvacet metrů, než jsem se dostal na souši. Již známou cestou přes palmový háj jsem zamířil na včerejší pláž. Jaké však bylo moje překvapení, když jsem ji viděl celou pod vodou. Docela silný příboj dorážel na kokosové palmy, které lemovaly její okraj. Měly co dělat, aby odolaly jeho erozivnímu působení. V jejich kořenech se zachytili mořští mlži nebo jen jejich prázdné ulity. Rozhodl jsem se proto odložit slanou lázeň a hledal ty nejkrásnější a nejroztodivnější mušle a škeble. Skládal jsem je na hromádku v takové vzdálenosti, aby je mořské vlny opět neodnesly s sebou. Zjistil jsem však, že i přesto se můj poklad nějak pohybuje. Zprvu mi to nedocházelo, ale vzápětí jsem přišel věci na kloub. V některých z nich se totiž skrývali raci poustevníci, kteří je obsadili coby noví nájemníci a nyní se snažili odstěhovat své obydlí někam jinam. Byl jsem jiného názoru, a tak jsem některým zrušil nájemní smlouvu, případně jim nabídnul jiný úkryt.

Je pod mrakem, ostatně jako už tradičně. Dusný vzduch nevěstí nic dobrého. Začalo poprchávat. Zamířil jsem mezi palmy na opačnou stranu, kde jsem zahlédl příbytek domorodce, jenž se zrovna snažil vytáhnout svou kánoi na břeh. Asi mu vadil začínající déšť, protože rychle

zmizel ve svém sapou. Popošel jsme blíže. Verandu měl ověšenou velkým množstvím želvích krunýřů, ale ne tak výstavních, jako jsem viděl v uma u laguny. Za domkem měl schovanou ještě jednu loďku, která však zřejmě již dosloužila.

Těžké mraky visely neskutečně nízko na obloze a vypadaly, že už už spadnou se žuchnutím do moře. Kráčel jsem nazpátek a v rukou si nesl vybrané kousky škeblí a lastur. Přišel jsem akorát včas, abych stihl báječnou palačinku s banány, kokosem a čokoládou.

Všichni jsme se rozešli po ostrově za svými představami. Někdo šel plavat, další lovit brouky, jiní jen tak polehávali na břehu. Užasně nicnedělání jsme přerušili pouze na oběd, ke kterému jsme si nechali připravit tuňáky na roštu. Osamocen rozjímám a lenoším na opuštěné pláži přes půl dne. Plavky by již neuschly, protože za hodinu odjíždíme do Muarasiberut, a tak jdu jen tak bez ničeho ještě jednou do moře. Sluníčko vykouklo zpoza mraků a na chvíli ozářilo místo, kde jsem před chvílí ležel. Zatočil jsem několika tempy kolem mangrovového keře, jenž byl nyní z větší části ponořen ve vodě a plaval do volného prostoru. Obrátil jsem se a prohlížel si pobřeží, kde mi bylo tak báječně. Blížil se čas odjezdu.

Jsou čtyři hodiny odpoledne a my odjíždíme do přístavního města Siberutu, odkud máme odplouvat zpátky na Sumatru. Oba čluny vyrážejí na širé moře. Případám si velmi vratce, protože velké vlny si s našimi lodičkami pohrávají jak se sirkami. Lodivod zpomalil, abychom opravdu neskončili ve vodě. Na levoboku za sebou necháváme ostrov Bugai, který jsem si tak oblíbil. Záhy jsme na chvíli zahlédli delfíny, jak míří neznámo kam. Příklad rozráží další a další metry slané vody. Zaměřil jsem fotoaparát na nějaký objekt, když vtom mi cosi spadlo do klína. S údivem jsem ze sebe sebral malou lesklou rybičku, takovou mrňavou placatou sardinku. Asi jsme projížděli nějakým hejnem, protože neustále po několika kusech vylétávaly

z pod hladiny a padaly do člunu. Létající rybičky. Bylo mi jich líto, jak se tam tak plácaly na suchu, a proto jsem je vyhazoval zpět. Minuli jsme dvě loďky rybářů vracejících se z lovu. Po pravé straně se začalo v dálce rýsovat přístavní městečko Muarasiberut, kde jsme se po necelé hodině plavby vylodili.

Při loučení s Rokem a Lemonem se kdosi zeptal na jejich věk. Odpovědí bylo pokrčení ramen. Průkaz totožnosti nemají, věk si nepamatují. Roko to zvládnul svým způsobem: že prý už má pět dětí. A teď usuzuj, kolik mu asi je! Jiní domorodci zase odhadují svůj věk podle množství postavených domů. Ale kolik jich za život postaví? To jsem se už nezeptal.

Místo v devatenáct třicet loď připlouvá až v devět večer. Než jsme se nalodili, byla hodina před půlnocí. Ale co. Hlavně, že jsme tu, že máme svou kajutu se šváby a že jedeme. Je to jiná plavba, než ta sem, protože mi houpání lodi již příliš nevadí, i když jsou vlny na širém moři větší. Asi jsem byl fakt přiotrávený. Chvilí jsem s přáteli postával na zádi, než jsem si šel lehnout. V osm ráno jsme podle jízdního řádu měli přistát na Sumatře.

Taxíky nás zavezly do hotelu, kde jsme si nechali přebytečné věci, které nebylo nutno tahat s sebou na Siberut. Měl jsem obavy, zdali nám je neodnesla povodeň, jež zaplavila Padang v den, kdy jsme odjížděli na Mentawaiské ostrovy. Kdepak, jak jsme je tam uložili, tak nás přivítaly. Směnili jsme v recepci peníze a vyrazili na nákup do jediného pořádného obchodáku ve městě - do Matahari. Ještě předtím jsme však zašli do čínské restaurace, poněvadž jsme všichni svorně toužili po nějakém pořádném jídle.

Pronajaté mikrobuses nás vezou na jih od města do vesnice Tellkabayur, kde miníme zůstat aspoň dva dny, abychom navštívili nespočetné množství korálových ostrovů vyskytujících se v této oblasti. S Avanem jsme se již

rozloučili v přístavu, protože měl namířeno nazpět do Bukittinggi.

Střídmé apartmány s tradiční koupelnou, ale evropským záchodem jsou vybaveny pořádnou dvoupostelí, kterou si po mentawaiském dobrodružství zasloužíme. Jelikož ubytování je přímo u moře, jdu nejdříve otestovat jeho teplotu. Na hladině jsou zakotveny lodičky s vahadly po obou stranách, tak typické pro Indonésii. Opatrně jsem je proplul, abych nedostal ránu do hlavy. Zátoka je z pravé strany obsazena zpracovatelskou továrnou - zřejmě na úpravu uhlí, z jejichž komínů jde černý kouř. Naštěstí není cítit. Po levé straně se táhne neobydlené pobřeží se spoustou zeleně. Bylo pozdní odpoledne a na pláži téměř nikdo nebyl.

Vrátil jsem se na pokoj. Oholil jsem desetidenní vousy a po sprše se převlékl konečně do čistého. Rozervané smradlavé oblečení jsem hodil rovnou do koše. Z batohu jsem vytáhnul všechny věci a rozvěsil je po šňůře, protože během pobytu na souostroví zcela navlhly a začaly chytat plesnivější pach. S přicházejícím večerem jsem pak s ostatními zašel do restaurace, kde jsme si udělali hostinu dle našeho gusta.

Dnes nás čeká celodenní výlet na korálové ostrovy. Jen v plavkách a s foťákem v ruce jsme nasedli do lodičky s vahadly a zamířili k výjezdu ze zátoky. Během hodiny a čtvrt plavby jsme minuli velké množství korálových ostrovů nebo jen nepatrných sopečných vyvřelin, na kterých se symbolicky uchytily a proplouvajícím člunům ukláněly jednotlivé palmy nebo fíkusy. Dopoledne jsme strávili na jednom ostrovu, odpoledne se přemístili na další. Všude bylo možno se potápět a pozorovat rejdní korálových rybiček těch nejfantastičtějších barev a tvarů. Korály byly obsypány mořskými ježky s dlouhými ostny, a tak bylo nutno dávat pozor, aby se člověk ošklivě neporanil. Leckde se v podmořském proudu vlnily sasanky či jiní živočichové a rostliny. Voda byla neskutečně průzračná. Dokonce ani

zvířený písek nezpůsoboval její zakalení. Podél pobřeží ostrovů rostly majestátně palmy, které se střídaly s oleandry nebo některým z druhů fíkusu.

Když jsme se navečer vraceli, potkávali jsme vyplouvající lodě rybářů, po jejichž obvodu byla rozmístěna kruhová zářivková svítidla, v důsledku čehož mi připomínaly plovoucí vánoční stromečky. Jejich lodě byly o poznání větší a tomu odpovídalo i rozpětí vahadel.

Celkem jsem se těšil, až zase zajdeme do restaurace - třeba na nějakou rybu, protože ranní pancake (palačinka s papájou, banány a ananasem) i polední nasi goreng (rizoto s chilli paprikami) mě příliš nezasytily. Ještě předtím jsem ale zaskočil do vedlejšího obchůdku, abych si koupil nějaký životabudič, jelikož mi scházela energie. Vybral jsem si lahvičku s obrázkem tygra, pod nímž bylo rozepsáno složení moku: různé vitamíny a nějaký ten stopový prvek.

I druhý den jsme strávili potápěním a lenošením, tentokrát na zcela jiném ostrově. Ládoval jsem se banány a ananasem a popíjel k tomu kávu. Vzrostlé kokosové palmy se nakláněly přes pláž nad hladinu moře a vytvářely tak romantickou atmosféru. Odpoledne jsme se však vraceli dříve, protože jsme se ještě chtěli zastavit v Padangu na nákup, poněvadž jsme v devatenáct hodin odjížděli na Kerinci - druhou největší horu a nejvyšší činnou sopku v Indonésii.

Cesta docela ubíhala. Aby ne, když za volantem seděl cvok! Plná čára mu vůbec nic neříkala, předbíhání do zatáček bylo jeho specialitou. Přitom provoz byl dost hustý. Díval jsem se proto radši z okna. Míjeli jsme rýžová pole i kokosové háje. Brzy se však setmělo, takže nebylo nic vidět. Možná, že to tak bylo lepší. Silnice se totiž záhy začala klikatit a my se dostali do šílených serpentín. Neustále jsme se točili jak na kolotoči a těsně míjeli nekončící skály, nákladáky a autobusy. Na oblohu nebylo téměř vidět, jak

jsme byli sevřeni v soutěsce táhnoucí se mezi strmými horami.

Abys si řidiči oddechli, udělali jsme si přestávku někde uprostřed skal - široko daleko na jediném odpočívadle. V zatáčce stála restaurace, což byla vlastně dřevěná bouda z prken vybavená umakartovými stoly a židlemi. V prosklené výloze se vyjímaly oschlé studené zbytky rybích hřbetů a hlav, asi dvě vajíčka v kari omáčce a pár talířků rýže. Mezi tím vším pobíhala velká šedorezavá myš, která jídlo olizovala. Objednal jsem si nealko a slámkou ho usrkával.

Byl čas pokračovat. Po dlouhé době jsme vyjeli z hor a za mírného stoupání projížděli mezi poli. Nejvíce mě zaujalo přejíždění mostů, protože kdo to neviděl, neuvěří. Jakmile totiž zažínal most, ten jakoby nikomu nepatřil. Silnice takřka vůbec nenavazovala. Přes železnou konstrukci byla položena prkna, jež místy chyběla nebo byla uštípnutá či nalomená. Opravdu by mě zajímalo, kdo a jakým způsobem se stará o tyto bezprizorní součásti cest. Hned za mostem totiž silnice pokračovala, jako by nebyla vůbec přerušena!

Kolem druhé hodiny ráno jsme byli u cíle. Teplota byla o poznání nižší, takže jsem si musel vytáhnout svetr. Než se nám podařilo vzbudit „hoteliéra“, docela jsem prokřehnul.

Vstal jsem vcelku brzy, protože postel byla hrbolatá, jako bych spal na bramborách. Z okna naší komnaty bylo vidět přímo na sopku Kerinci, jejíž vrchol byl ve výšce 3805 metrů nad mořem. My se aktuálně vyskytovali o celé tři kilometry níže. Pokuřovala si a majestátně shlížela do okolí. Na jejím úpatí se rozprostíraly ohromné čajovníkové plantáže, na něž právě vyráželi sběrači zelených lístků. Všichni se do hory vezli na povoze taženém volem. Až pojedou odpoledne, budou ho mít naložený vaky s voňavým obsahem indonéského čaje.

V devět hodin nás auto odváží pod sopku k bráně do národního parku Kerinci. Odsud už musíme po svých. Je nutno dojít do výšky 2750 metrů, kde plánujeme přespát, abychom se další den brzo ráno pokusili zdolat vrchol hory. Dnes tedy máme před sebou převýšení dva kilometry. Tak do toho!

Zprvu je cesta vcelku příjemná, protože šlapeme stezkou bez větších nerovností. Vlhkost se se vstupem do zeleně zvýšila. Po hodině však stoupání nabírá na strmosti a i cesta se stává obtížnější. Je třeba čím dál častěji překonávat kořeny obrovských stromů, skrz které vede málo prošlapaný chodníček. Jednou je nutno přelézt, podruhé se musíme proplazit, poněvadž jinak to prostě nejde. Okolní příroda mi připomíná džungli ze Siberutu, ovšem s výjimkou ságových palem a banánovníků. Kolem se majestátně rozpínají obrovské stromy, na jejichž kmenech parazitují jelení jazyky a různé mechy. Větvení je propleteno liánami, které místy sahají až na zem. Do lýtek mě lechtají kapradiny a různé popínavé rostliny, o něž co chvíli zakopávám.

Je to čím dál náročnější. Kolikrát si připadám jak akrobat na hrazdě. Máme za sebou první výškový kilometr a porost se začíná pozvolna, ale jistě měnit. Stromy se zmenšují a zužují, tropická květena přechází v podobnou, jakou známe od nás. Je tady docela příjemné klima, a tak usedám na pařez, abych si udělal polední siestu. Zatím mě došli někteří opozdilci, takže můžeme posléze pokračovat společně. Skrz stromoví je vidět na vesnici, kde jsme nocovali. Nyní je zalita sluncem, zatímco my se budeme pomalu nořit do mraků.

Stromy vystřídaly keře a různé zakrslé dřeviny, objevila se vysoce rostoucí tráva. Byli jsme nuceni procházet v předklonu a místy v podřepu jakými tunely, širokými tak akorát na tělo a nebo - pro tygra! Jak jsem později zjistil, jsou to přesně tato místa, která tahle sumaterská šelma s oblibou vyhledává. Na druhou stranu je třeba objektivně konstatovat, že zdejší druh tygra již dlouho nebyl spatřen. To ovšem neznamená, že se už nevyskytuje,

když mu byly touto rezervací vytvořeny ideální podmínky! Opravdu si neumím představit, co bych dělal, kdybych na něj narazil zrovna v tunelu, kde se ani nemůžete pohnout, natož otočit. Jedinou možností tedy zůstává vyfotit si ho a pak ho tím foťákem přetáhnout po hlavě!

Mrak začíná řídnout. Zřejmě se blížíme nad něj. Z travin zůstaly jen kapradiny a naopak se začínají objevovat čím dál častěji mechy a lišejníky. Stromoví přešlo v pahýly, které jsou nápadné hlavně svými kořeny, jež nám velmi znesnadňují chůzi. Hlavně pozor na vymknutí kotníku. Dost těžko by se totiž bez něj šlapalo nazpátek!

A jsme tu. Víc jak šest hodin jsme kráčeli do výškového tábora, abychom si ověřili, že i tady roste jen pár zakrslých keřů, ale i drobná tráva, jinak nic. A nad námi kouřící sopka. Snad do zítřka nevybuchne?

Našel jsem si jednu z mála rovinek a postavil svůj maličký stan. Hodil jsem do něj věci a vyšlápnul si ještě asi dvacet metrů nad tábor. Bylo krásné polojasno. Mezi jasné bílými protrhanými mraky jsem shlížel do míst, kde jsem tušil náš penzion. Krajina byla zvrásněna několika krátery, z nichž dva byly zaplněny vodou. Připomínaly mi takové dvě smaragdové píhy na zelené ploše, z níž sem tam vykukovaly střechy stavení. Mraky chvíli nepostály. Kupily se a zas rozcházely. V jeden moment odkryly duhu, jež padala strmě pod úpatí hory. Okolní kosodřevina nebyla jen tmavě zelená, jak ji známe od nás, ale byly v ní namíchané též barvy světle zelené, žluté, oranžové, červené a hnědé. Nevyrůstala mezi kamením, nýbrž její kořeny byly zachyceny v sopečné lávě, jež umožňovala růst také drobné trávě, takže i v této výšce byla hora zelená. Aby ne, když teplota byla zhruba kolem deseti stupňů nad nulou.

Kromě nás tady nikdo nebyl. Cestou jsme potkali jenom jednoho Belgičana, který lovil zvuky okolní přírody. S magnetákem na krku a se sluchátky na uších natahoval ruku s mikrofonom do všech možných směrů. Vychutnával jsem si svůj osobní rekord, poněvadž jsem ještě nikdy

nedošel do takové výšky. A to jsem se chystal přidat k dnešním 2750 metrům ještě víc jak tisícovku dalších! Usrkával jsem vodu úspornými doušky, aby mi vydržela až do zítřka. Otevřel jsem si konzervu sardinek v rajčatové šťávě a přikusoval k nim toastový chléb. Ještě, že jsme v Padangu zašli do Matahari na nákup, protože jinde tyto dvě potraviny nebylo možno sehnat. Zřejmě proto, že je Indonésané běžně nekonzumují. V klidu jsem dojedl.

Hodinky ukazovaly šestnáct hodin, když začalo jemně poprchávat. Během několika vteřin se však spustil neskutečný liják. Zvednul jsem se a uháněl do stanu. Vzal jsem k sobě ještě další dva, kteří měli jen celtu a všichni tři jsme se nasoukali do spacáků. Sledoval jsem nad sebou dopadající kapky. Kapky? Ne. To byly štamprdle! Ani neuběhlo pět minut a začal jsem vlhnout. Tohle nebyl stan uzpůsobený na tropické lijáky. Poryv větru trochu pocuchal napnuté šňůry, a tak prohnutou střechou začaly procházet čůrky vody. Leželi jsme v řečišti a společně dumali, co s tím. Nakonec jsme se shodli, že moc možností na řešení stejně nemáme, protože venku to bylo horší, a proto jsem se otočil na bok a otevřel si plechovku piva. Unavený jsem po chvíli usnul.

Za úplné tmy a s baterkou v zubech jsem s ostatními o půl páté ráno vyrazil na zteč k vrcholu sopky. Cesta byla hrozně krkolomná, takže jsem světlo záhy schoval, protože mi akorát tak překáželo, jelikož jsem potřeboval všechny končetiny volné. Dva nebo tři měli čelní svítilny, a proto se rozmístili tak, že jeden šel vpředu, další přibližně uprostřed a poslední před koncem štrůdlu.

Dobrou hodinu jsme prováděli gymnastická cvičení. To nebyla cesta, to byly výmyky, zášvihy, přitahovačky a šplhání. Šli jsme jakýmsi korytem vymletým vodou z tropických lijáků. Prolézali jsme kořeny a obcházel zbytky kmenů nebo keřů. I já se svou takřka dvoumetrovou výškou jsem měl kolikrát co dělat, abych našel způsob, jak zdolat tu či onu překážku.

Konečně jsme se dostali po několika stovkách metrů do míst, kde již rostla pouze kleč. Udělalo se citelně chladno. Výhodu závětrí koryta jsme ztratili, a tak jsem si oblékl větrovku. Pomalu začínalo svítat. Měli jsme v plánu dostat se na vrchol za rozbřesku, ale to bychom museli letět balónem. I tak bylo nádherné sledovat probouzející se den.

Poslední zbytky mechů a drobné trávy jsme nechali za sebou. S každým krokem jsem se čím dál více dostával do lávového pole. Abych si chvíli odpočinul a zklidnil dech, protože jsme byli takřka pět set, možná i čtyři sta metrů pod vrcholem, zastavil jsem a pozoroval, jak se slunce dere na oblohu. Ranní červánky přicházely zleva zpoza sopky a ozařovaly oblohu do růžovofialové barvy. V dálce osvětlovaly Gunung Tujuh (Sedm Vrcholků), které obepínaly kráter naplněný až po okraj vodou. Krajina pod námi ještě měla noc; jen jedno vyvýšené místo bylo ozářeno rudou barvou ranních paprsků, jakoby tam právě propukl ohromný nevladatelný požár.

Bylo třeba jít dále. Škrábal jsem se po čtyřech do šedesát stupňů strmého kopce. Hledal jsem oporu nejenom pro nohy, abych udělal další krok. Vždy dva nahoru, jeden dolů. Cesta se vlekla jak domácí nudle a navíc jsem lupal po dechu, protože ubylo kyslíku. Snažil jsem se opírat o kameny zasazené v lávě, ale málokterý byl schopen mě udržet. Jen jsem se do něj zapřel, už jsem ujížděl zpátky. Neustále jsem si vytahoval z bot drobné kamínky, jež se mi nemilosrdně zařezávaly do achilovek. Již dávno jsem šlapal jenom v tričku. Slunce se vyhouplo na oblohu a ztrpčovalo mi náročnou chůzi. Bylo jasno bez jediného mráčku.

Už jsme myslel, že to vzdám. Jakoby se vrchol vůbec nepřibližoval. Točila se mi hlava, funěl jsem jak vysloužilá parní lokomotiva a pot ze mě stékal v praménkách. Odpočítal jsem vždy deset kroků a musel si odpočinout. Jediná možnost, jak to zvládnout.

Konečně vrchol! Kdyby mě zdatnější kolegové neupozornili, asi bych přepadl do kráteru. Stačily dva kroky

a bylo vyřešeno! Sedl jsem si kousek od okraje a snažil se popadnout dech. „Děcka, já jsem tak šťastný!“ vypravil jsem ze sebe napůl v žertu, ale napůl také doopravdy. Hodil jsem na sebe větrovku a kolem hlavy zavázal šátek. Kolovala něčí borovička, a tak jsem si z ní přihnul. „Na úspěch!“ Podal jsem ji dále a naklonil se přes okraj do kráteru. Byl plný kouře, že nebylo možno dohlédnout dna. Posadil jsem se proto k němu zády a zaměřil svůj zrak do dále. Na obzoru se leskla hladina moře. Pod námi se ze smaragdových pih staly tmavě modré mikrotečky. Voda v kráteru mezi Gunung Tujuh odrážela světlo na jejich stěny, jež umožnilo vyniknout struktuře povrchu. Pod úpatím se klikatila silnice vedoucí mezi jednotlivými vesnicemi.

Zafoukal vítr a na chvíli rozehnal mračno kouře. Na dně kráteru se objevil malý kužel se slabě kouřící trhlínou. Vůbec nevypadal na to, že je schopen vyrobít až takový oblak, který byl vidět široko daleko. Snažil jsem se čichem otestovat jeho pach, ale ať jsem se snažil jakkoli, nic čpavého či jinak nepříjemného jsem necítil. Znalý toho, že ne všechny jedovaté plyny musí být cítit, jsem se radši odvrátil.

Naměřili jsme rovných deset stupňů nad nulou. A to jsme byli ve výšce 3805 metrů nad mořem! Člověk by očekával krutý mráz a kusy ledu a tady bylo jaro. Nechtělo se mi scházet dolů, když jsem se tu už vydrápal, ale nebylo zbylí, protože jsme měli v plánu sejít až dolů do vesnice. Hodinky ukazovaly deset hodin - nejvyšší čas vyrazit. Rozhlédl jsem se ještě naposled po okolní krajině a vykročil nazpátek.

Scházel jsem velmi opatrně. Jestli to nahoru byla makačka, pak dolů do bylo o hubu. Po čtyřech se jít nedalo a opřít se o nějaký pevnější šutr nebylo možné. Občas to sice vyšlo, ale povětšinou jsem končil jízdou po zadku. Taková skluzavka nasucho. Snažil jsem se vybírat co nejvýhodnější cestu a zároveň se neskutálet z prudkého svahu do doliny, až jsem se dostal mimo optimální trasu.

Musel jsem se po vrstevnici kousek vrátit, abych se navázal správným směrem.

Pozvolna se začala ojedinele objevovat stébla trávy a kamení pokryté mechem. Pak kleč, zbytky stromů a keře, opět martýrium přes šílené kořeny. Až nyní za světla bylo možno zhodnotit, jakou hroznou cestou jsme se drápali brzo ráno nahoru. Vždyť ono se ani teď nedalo kolikrát sejít, aniž bych nemusel pořádně zariskovat!

Doškákal jsem a doručkoval do základního tábora a sbalil stan. Mokrě věci stačily uschnout, a tak jsem byl spokojený.

Zpáteční cesta mi ubíhala docela rychle. Opět jsem zažil mrazení v zádech při procházení tygřími soutěskami, znova jsem několikrát gymnasticky překonával nástrahy cesty. Ve spodní části mi častokrát pomohlo zhoupnutí se na liáně. S podvečerem jsem pak mezi prvními dorazil k bráně, u níž nás čekalo auto. Prozíravý řidič Eddie s sebou přivezl láhve s vodou, takže jsem jednu hned vyžáhnul, protože jsem žíznil jak dromedár.

Měli jsme před sebou pohodový den. S Kerinci v nohách jsem neměl ochotu příliš se namáhat. Vyhovovalo mi, že jsme byli dopoledne pozváni do továrny na zpracování čaje. Nákladní auta přivázela žoky s čajovými lístky, jež lidé předtím ručně sesbírali na úrodných plantážích. Dělníci je zavěšovali na jakousi lanovku, která s nimi zajížděla do horní haly, kde je ženy rozhazovaly na rošty. Po předsušení byla voňavá surovina rozemleta v ohromných nádobách. Dalším krokem byla fermentace čaje a takto připravený odcházel do sušičky, kde se ve vířícím vzduchu za teploty sto dvacet stupňů celsia zcela vysušoval. Následně se netříděný čaj přiváděl pásovým dopravníkem na linku, na níž se na soustavě sít s oky různých velikostí třídil od nejhrubší po nejjemnější jakost. Poté byl hotový čaj balen do padesátikilových balíků, v nichž pouštěl brány továrny.

Samozřejmě, že jsme měli možnost okusit hotový výrobek přímo u zdroje. V čajovně nám nabídli k ochutnání za přítomnosti samotného ředitele předpisově připravený čaj, který byl opravdu znamenitý. Ve vitrínách měli zaznamenanou celou historii pěstování a výroby tohoto vyhlášeného indonéského produktu. S odchodem jsme si téměř všichni koupili alespoň jeden balíček čerstvého neporcovaného čaje.

Z továrny nás auta zavezla ke Gunung Tujuh. Někteří toho ještě neměli dost, a tak měli možnost si vyšlápnout do kráteru obklopeného Sedmi Vrcholky. My ostatní jsme se zatím bavili jízdou na slonovi. Kdo chtěl, mohl se projít do skořicových hájů s narůžovělými korunami, jež rostly všude kolem. Po sedmi letech růstu se stromy pokácí, svrchní tenoučká kůra se sloupne a ta silnější pod ní se po usušení dostane na naše stoly.

Odpoledne jsme zajeli k místnímu vodopádu. Byla to taková malá rezervace sama o sobě. Na dně prolákliny, kam z minimálně třicetimetřové výšky dopadala s velkým hukotem divoká voda, rostly zakrslé banánovníky, jejichž listy byly neustále zkrápěny mlhou vzniklou roztříštěnou vodní masou. Kolem nás se vznášelo množství nádherných motýlů. Náš broukař lovil nosorožíky, kteří byli odhadem velcí kolem šesti centimetrů. Největší brouci, jaké jsem kdy spatřil na vlastní oči!

Při zpáteční cestě jsme se zastavili ve stánku u silnice, abychom si koupili několik pikantních kukuřičných placek. Během jízdy do vesnice jsme se pak dohodli, že zítra vyrazíme nazpět k moři pokud možno co nejdříve.

Je pět hodin ráno a my ujíždíme tmou. Ani nemám možnost rozloučit se s kouřící Kerinci. Choulím se na sedadle do klubička, protože je citelné chladno a auto nemá topení. Snažím se zavřít oči, ale příliš se mi to nedaří. Teprve po hodině jízdy po vlhké vozovce začíná svítat. Projížděné vesnice se zvolna probouzejí. Občas předjedeme motocykl nebo se mineme s dálkovým autobusem. Relativně

mladá krajina je poseta sopkami, které již dávno vyhasly. I tak však cestou míváme tři kouřící krasavce. Jelikož nás řidič právě málem přizabil, udělali jsme si pauzu. Sedíme v restauraci někde na kopci a popíváme čaj. Nad hlavami nám létají nosorožící pořádající nálety přímo na náš stůl. Byla to jejich chyba, že se vnutili, protože jsme je odchytili a uspořádali souboj. Abychom motivovali dva válčící borce cvakající svými ohromnými čelistmi, položili jsme doprostřed vedle nich samičku, o níž měli bojovat. Okamžitě pochopili oč tu běží a pustili se do sebe. Žádný z nich však nebyl s to vyhrát. Asi se naštváli, protože najednou roztáhli křídla a odlétli pryč.

Sjížděli jsme serpentiny, přičemž jsme již v dále rozeznávali Padang. Bylo úmorné vedro a brzdy se vařily. Najednou řidič zjistil, že druhé auto zůstalo někde za námi. Zastavil proto na odpočívadle a chvíli jsme čekali, jestli nás dojedou. Jelikož se čekání protahovalo, nechal nás ve stínu altánku a rozjel se za nimi. Kolega objevil na trámu nádhernou kudlanku nábožnou. Opatrně ji sundal a položil si ji na předloktí. Právě tak byla velká. Překládala svoje dlouhé nohy z místa na místo a snažila se dostat na něco pevnějšího, než byla komíhající se ruka. Opřel jsem se o opěradlo a pozoroval nákladáky, jak funí do prudkého kopce. Za chvíli se objevila naše auta. Opozdilcům selhaly brzdy, a tak se je snažili opravit. Žádná sláva to však nebyla. Vyrázili jsme znovu na cestu, přičemž jsme jeli kousek před nimi, abychom je případně zabrzdili naší zádí! Pod serpentunami nás potom předjeli.

Když už jsme jeli přes město, zastavili jsme se na nákup. Auto bez brzd odjelo do servisu. S kamarádem jsme zašli na trh, protože jsme měli v úmyslu koupit si papáju a ananas. Abychom taky udělali něco pro zdraví, přibrali jsme dvě hlavičky česneku věrní hesla, že červ nikdy nespí!

Po poledni jsme byli u moře. Zašel jsem se hned osvěžit, abych nevypustil duši. Bylo velké horko a vyčerpané tělo potřebovalo zchladit. Pobývali jsme v Indonésii a potažmo na Sumatře již dvacátý den a ze zdejší stravy jsem

zrovna neztloustl. S kolegou jsme si sedli na verandu našeho apartmánu a pustili se do papáje. Jako starší a starostlivější ji nejdříve vzal a umyl mýdlem. Poté jsme ji rozkrojili, vyvrhli nejedlý střed plný černých semínek a pustili se do konzumace oranžové dužiny. Její specifická, jemně nahořklá chuť mě příjemně osvěžila. Dalším chodem byl ananas. Nechápu jak to dělají místní, protože ať jsme se snažili jeden nebo druhý, neustále nám při okrajování kůry tekla spousta šťávy na zem. Příliš mě to však nemrzelo, poněvadž ananas stál pouhé tři koruny (stejně jako tříkilová papája).

Pozdě odpoledne jsme se rozhodli zajít k místnímu vodopádu. Eddie řekl, že prý lze jít jen tak v sandálech. Moc jsem ho nebral vážně a radši si nazul boty cestovatelky. A jak jsem udělal dobře!

Autem jsme popojeli kousek za vesnici. Prošli jsme kolem dvou stavení a minuli zahrádky s ještě zelenou papájou. Po balvanech jsme přeskákali řeku, jež vedla k vodopádu. Začali jsme kráčet prudce do kopce. Opravdu si neumím přestavit, že bych se šmatlal v sandálech, protože vlhký jíl ujížděl neustále pod nohama. Zabočili jsme na stezku, kterou byli schopni vyjít tak leda kamzíci. A ještě my! Zleva jsem zaslechl padající vodopád. Hošík z restaurace, jenž nás vedl, zamířil přímo za zvukem. Prodírali jsme se křovím mimo cestu. Že by tam nic schůdnějšího nevedlo? Zastavili jsme se na hraně hustě zarostlého srázu. Voda padala z nějakých čtyřiceti metrů s docela malým kraválem. Abychom se k ní dostali, bylo třeba sešplhat dolů po téměř kolmé stěně. Jiní dobrodruzi by si vzali na pomoc lano, my šílenci jsme spoléhali pouze na svoje končetiny. Chytil jsem se nejkrajnějšího stromku a spustil se dolů. Hledal jsem oporu v nějakém vyčnívajícím kořenu. Nohy mi ujížděly, protože se nebylo pořádně o co zapřít. Po chvilce nervů jsem se ale konečně dostal dolů.

Zapomněl jsem plavky, a proto jdu do vody ve slipech. Vzniklé jezírko příjemně ochlazuje. Dávám pozor,

abych se nedostal do přílišné blízkosti padajícího proudu, protože by to nemuselo dobře dopadnout. Vydrápal jsem se na kládu, jež ležela napříč přes balvany, mezi nimiž mizela odcházející voda. Jen velmi slabě bylo slyšet, jak níže přeskakuje po kaskádách. Doplaval jsem ke břehu a vylezl ven. Nechal jsem po sobě stékat kapky vody a pozoroval se zvednutou hlavou převis, z něhož padaly další a další hektolitry dravého toku. „Za chvíli se bude smrákat, takže bychom měli jít,“ řekl hošík nedokonalou angličtinou. Navlékl jsem se do propoceného trika a zamířil ke stěně. Chvíli jsem uvažoval, jakým zázrakem se mi podařilo dostat dolů, aniž bych se zmrzačil. Pak jsem natáhnul ruce a s výskokem se zachytil o kořen nade mnou. Přitáhnout se, najít oporu pro chodidlo, přehmátnout a znova. Konečně jsem byl nahoře, a tak jsem se ponořil do houští. Šel jsem opatrně, protože to z prudkého kopce nebyla žádná legrace. Na chvíli jsem se zastavil, abych zhodnotil situaci, když vtom mě cosi kouslo do nohy. Podívám se a vmžiku je mi všechno jasné. Suchozemská pijavice se mi v divokém tanci vlní na pravé holeni a vysává krev. „Ty mrcho, no počkej!“ Půjčil jsem si od přítele zapalovač a připálil jí prdel. Během několik málo vteřin odpadla zpátky do listí. Otřel jsem si ránu od krve a pospíchal za ostatními.

Dole kousek od auta byl na volně rostoucí papáji obtočený světle zelený jedovatý had asi půlmetrové délky. Broukař pojal úmysl se jej zmocnit a naložit ho do lihu, jenže neměl odvahu se pustit do souboje. Eddie se proto hrdinně nabídnul, že jej uloví, avšak nepochodil. Had se napřímil a jenom čekal, aby mohl uštknout. Tak jsme mu zamávali a rozjeli se nazpátek.

Opět nádherný den. Jako stvořený pro poslední výlet na korálové ostrovy před blížící se cestou přes Sumatru. Lodička s vahadly a stříškou z igelitové plachty ukrajuje vzdálenost po desítkách metrů. Již známou cestou jsme vyjeli ze zátoky a zamířili doleva kolem skalisek se sporou zelení a sem tam rostoucí palmou. Nebylo mi zrovna dvakrát

dobře, takže jsem se nemohl dočkat, až konečně zastavíme na některém z ostrovů. Modrozelená křišťálově čistá voda stříkala od vahadel protínajících téměř neustále mořskou hladinu. Minuli jsme několik ostrůvků s malinkatými plážemi. Nakonec se náš lodivod rozhodl, že poplujeme až tam, kde jsme se vylodili poprvé.

Překulil jsem se přes palubu do mělké vody a vypootácel se na břeh. Ve stínu altánku s rákosovou střechou jsem si lehnul na lavičku a snažil se vzpamatovat. Vůbec jsem neměl chuť prohánět korálové rybičky nebo se jen tak klouzat po hladině. Teprve k poledni se mi udělalo lépe. Zašel jsem si udělat pár temp a lehl si na pláž do stínu palmové větve, přičemž jsem moře nechal, aby mě lechtalo svými něžně dorážejícími vlnami na lýtkách. Kluci, kteří plavali až za korálovou bariérou, ulovili želvu karetu a vítězoslavně ji všem přinášeli ukázat. „Plavala kolem mne, a tak jsem se jí chytil, aby mě kousek svezla; oba jsme ji pak vytáhli z vody a přenesli přes korálové útesy,“ povídali oba. Želvička vystrkovala hlavu a máchala ploutvemi, aby si pomohla ze sevření. Neměla však šanci. Kluci ovšem neměli v úmyslu zbytečně ji stresovat, a proto ji pustili zpátky do moře. Ta několika zběsilými tempy zabrala a zmizela pod hladinou.

Na obzoru se objevila mračna. Během dvou hodin v nich zmizelo vzdálené pohoří Sumatry, kde jsem odhadoval naše dočasné bydliště. Zvednul se mírný vítr, jenž přihnul vyšší vlny. Nikdo jsme tomu nevěnovali přílišnou pozornost. Jeden však přeci. „Vážení, nejpozději v šestnáct hodin - tedy za dvanáct minut musíme vyrazit nebo se nedostaneme domů,“ sdělil nám kormidelník. Souhlasili jsme s odplutím, ale dva nám chyběli. Potápěli se na opačné straně ostrova, takže bylo nutno pro ně dojít. Než se všichni vrátili, hodinky ukazovaly takřka o hodinu více. Posbírali jsme proto v rychlosti věci a naskákali do lodě.

Jen jsme ale vypluli zpoza ostrůvku na nekryté moře, vlny se nepřijemně zvedly. Slunce nad hlavami nedávalo

vůbec tušit, že někde může být jinak. Pouze na obzoru se ještě více zešeřilo.

Náhle se přihnalo vysoké vlnobití doprovázené prudkým větrem. Vmžiku jsme byli zcela promočení, protože nízké boky lodě nebyly schopny zabránit stříkajícím vlnám. Pomocník urychleně uvazoval na lano všechny volně pohozené předměty. Já jsem si alespoň chránil fotoaparát a držel se vším možným, abych nepřepadl přes palubu.

Lod' se nadzvedla a málem se převrátila. Ještěže jsme měli vahadla, jinak bychom už plavali. Lodivod bleskurychle nasměroval příď proti neustále se zvětšujícím a nepříjemně dorážejícím vlnám, aby odvrátil nebezpečí. Připadal jsem si jak na houpačce. Zád' ve vzduchu, příď ve vzduchu, motor běží naprázdno. Není schopen zabrat a vyvézt nás do zákrytu dalšího z nesčetných ostrovů. Najednou se odněkud přihnala ohromná vlna a přelila se přes palubu. Zalupal jsem po vzduchu, protože jsem se málem utopil a zapřel se ještě pevněji nohama o vnitřní kostru plavidla. Temná mračna se mezitím nebezpečně přiblížila až k nám, přičemž slunce zmizelo z oblohy. Začínalo pršet a vlny nás čím dál víc nemilosrdně atakovaly. Kormidelník se zoufale rozhlížel, kde by mohl přistát. Nebylo už jiného východiska! Hrozilo totiž, že se převrhne. Bouře nabrala na intenzitě a z oblohy se spustil liják. Kapky jako fazole dopadaly s plesknutím na tělo, až to bolelo.

Byli jsme zcela v rukou našeho mořského vlka. Ten zahlédl na ostrově po levém boku domeček stojící mezi palmami, jejichž větve se ohýbaly až ke střeše pod poryvy vichru. Okamžitě k němu zamířil a aniž by se zdržoval přistávacím manévrem, zprudka najel na písčité břeh. Vyskákali jsme a úprkem se běželi schovat. Jakoby zázrakem se otevřely dveře a čísi ruka nám kynula dále. Byl nejvyšší čas, protože se spustila nepopsatelná průtrž mračen. Voda tekla v potocích po okenních tabulích, že nebylo vůbec vidět, co se venku děje. Jen jsem tušil, že jsme si zrovna asi zachránili život. Stromy praskaly a vichr bubnoval proudy vody do střechy. Doufal jsem, že nás to

neodnese i s domečkem. Po chvíli doběhla i lodní posádka, která musela vytáhnout plavidlo, ale hlavně drahý motor do bezpečí na břeh. „Domácí“ zatím uvařil horký čaj a donesl ho na stůl. Postávali jsme třesoucí se zimou v jakési hale a čekali, až se to přežene. Uplynula hodina, dvě, tři. Zlepšení však žádné. Vypadalo to, že zde budeme muset přenocovat.

Vlezl jsem do jedné z prázdných místností vybavených pouze dvěma válendami s přehozenou dekou. Bylo zde o poznání tepleji. Vyhrátá střecha ji během slunečného dne vytopila, a tak jsem za sebou rychle zavřel dveře, aby se teplo neztratilo. Rozhrnul jsem závěs, ale bylo to marné. Venku byl konec světa! V mokrých plavkách a triku jsem popošel doprostřed místnosti a zahříval se přešlapováním kousek po kousku po podlaze, z níž sálalo teplo. Tikající hodiny ukazovaly půl osmé. Lehnul jsem si na postel a snažil se přestat třást. Po chvíli přišli další. S přítelem jsem se podělil o lůžko, aby se taky natáhnul a sám jsem se nutil usnout.

Udělal se mi špatně, a tak jsem se odebral na záchod. Prošel jsem halou, v níž na stole hořela svíčka. Na toaletě jsem se naklonil nad šlapky a pozdravil je trochu žaludeční šťávou. Hned vedle latríny stála studna(!), na jejímž okraji ležel plastový kbelík s nabranou vodou. Opláchnul jsem si ruce a přetřel obličej. Odšoural jsem se zpátky do haly a nalil si trochu ještě vlažného čaje. Napadlo mě, jestli se takhle projevuje malárie. Žaludek na vodě, začínající horečka, zesláblé tělo, odevzdaná mysl. Doufal jsem, že ne! Vrátil jsem se do pokoje a snažil se zase rychle usnout.

Až teprve nad ránem se počasí umoudřilo. Již jen lehce krápal a vlny se o dost zmenšily. Málokdo z nás ještě spal, takže jsme se rozhodli, že se pokusíme odplout. Bylo zrovna pět hodin. Docela jsme spěchali, protože jsme si na dopoledne objednali mikrobus a nikdo jsme ještě nebyli sbalení. Měli jsme totiž namířeno do Padangu a poté do Bukittinggi. Zmeškat jej znamenalo také možná v konečném důsledku nestihnout letadlo do Evropy!

Bouřlivé uvítání nás nenechalo na pochybách, že se o nás místní majitelé penzionu strachovali. S hlasitým pokřikováním nás zdravili a dávali najevo svou radost ze šťastného shledání. Donutil jsem se co nejrychleji sbalit věci, abych ještě stihnul zajít na snídani. „Snad mě to spraví,“ uvažoval jsem.

V deset třicet jsme se navždy rozloučili a s krátkou zastávkou v Padangu se vydali do Bukittinggi, odkud nám večer odjížděl autobusový expres na východní pobřeží Sumatry. Na místo jsme dorazili s dostatečným předstihem, takže zůstal čas zajít na trh utratit poslední indonéské rupie. Měli tam taková pěkná trika s obrázky architektury ve stylu Minangkabau, a tak jsem si dvě koupil, abych měl něco čistého na převlečení, protože všechny mé věci již byly zašpiněné. Zbytek času jsem jen tak proflákal chozením mezi stánky, jelikož jsem zrovna nebyl ve své kůži.

Autobus vyjížděl z autobusového nádraží umístěného v dolní části Bukittinggi. Nehorázný bordel v celém jeho areálu mi připomněl jedno město v Sýrii, kde se podobným způsobem starali o veřejné prostranství. Papírky, výkaly, odpadky, hnilé ovoce - to vše se válelo po zemi a vůbec nikomu to nevadilo. Stáli jsme v hloučku a snažili se uhodnout, který autobus bude ten náš. Opodál stojícího dědu zaujala jedna z dívek v naší skupince. Pár metrů od nás se opřel o zábradlí, strčil si ruku do kalhot a vyjadřoval jí bez skrupulí svou náklonnost. Někteří cestující v očekávání svého spoje posedávali po zavazadlech nebo čapěli na bobku a cpali do sebe lžičkou z prstů nasi goreng.

V osmnáct hodin přijel za ohlušujícího zvuku klaksonů očekávaný Asia Express. Všichni jedoucí s námi začali na řidiče mávat místenkami. Činili jsme totéž, jelikož jsme nechtěli přijít o místo. Šofér - podle reakcí velmi autoritativní muž, si nás všechny prosebníky nejdříve změřil přísným pohledem, jako že rozvažuje, koho vzít a koho tu nechat, načež milostivě otevřel zadní dveře autobusu. Jeho pomocník si bral od cestujících objemnější zavazadla a

ukládal je na střechu. Šli jsme si najít sedadla, dokud byla ještě nějaká volná. Tlačil jsem se s přítelem na volné „dvojce“, ale při sebevětší snaze jsem měl stále půlku zadku v luftě! A to nemluvím o škvírce pro nohy! „No to bude jízda,“ povídám. „Však se vystřídáme,“ odvětila sardinka po mé levici.

Se zaplněním autobusu se zvedla mlha. Domáci si totiž zapálili své hřebíčkové cigarety a byli spokojení. Zavazadla na střeše již byla přikryta plachtou a doufám, že i pevně převázána špagátem, takže autobus byl připraven na cestu. Všichni byli na místě, jen řidič si dával načas. Konečně jsme za neustálého zvuku klaksonu (vymontovaného snad z parníku) vyjeli směr Dumai. Udivovalo mě, že na takovou štreku, jež měla trvat nějakých dvanáct hodin, jede pouze jeden šofér. Chlácholil jsem se tím, že je určitě trénovaný.

Velice rychle se setmělo. Po celou dobu jízdy se ve vozidle svítilo a z jediného funkčního repráku mi do ucha řvala šílená muzika. Strčil jsem si proto do pravého zvukovodu papír od bonbónu, jelikož jsem nic lepšího neměl. Že by to ovšem příliš pomohlo, no to tedy rozhodně ne. Cesta se mi vlekla, poněvadž se mi špatně sedělo. Aby ne, když jsem měl jedno koleno pod bradou a druhé vytočené do pravého úhlu! Ostatní členové týmu na tom byli obdobně. Neměli jsme zkrátka správnou míru. Silnice byla hrbolatá a se spoustou děr. Expres vždycky nabral rychlost, načež vzápětí prudce brzdil, když se na vozovce znenadání objevil spoj nebo hrb. Mnohokrát následoval náraz, skok a tvrdý dopad, jakoby to mělo být naposled. Není mi jasné, že se autobus nerozsypal nebo mu alespoň nerupla osa nebo neupadlo kolo. Do zatáček jsme zásadně najížděli z nepochopitelného důvodu co možná nejvyšší rychlostí. Naštěstí jsem byl zaseknut na svém sedadle, takže jsem to zvládal, aniž bych cestoval po vozidle.

Během nočního přejezdu liduprázdné džungle vnitrozemím Sumatry jsme hororovou jízdu občas přerušili zastávkou v restauraci. Blázen od volantu se vždy něčím

nadlábnul a my zatím měli možnost narovnat si záda a přepočítat našťípnuté kosti, případně si pofoukat modřiny. Nejsem žádná citlivka, ale když jsem viděl, jaké „bašty“ jsou nabízeny v těchto široko daleko osamocených občerstvovacích stanicích, radši bych umřel hlady, než si něco poručil!

Poněvadž jsme byli uprostřed pralesa, létalo po restauracích množství nejrozličnější havěti. To bylo ovšem něco pro broukaře. Ve dvě ráno pobíhal se sítkou mezi stoly a lovil tropické exempláře!

Konečně jsme po strastiplné, ale dobrodružné cestě zastavili v šest hodin ráno ještě za úplné tmy na nádraží v Dumai. Ani se mi nechtělo věřit, že jsme přejezili celou Sumatru až na východní pobřeží a že jsem schopen se po dvanácti hodinách šílené jízdy pohybovat bez větších obtíží.

Všude kolem byl ještě klid. Za autobusem se však již řadily jedna rikša za druhou. Jejich majitelé dobře věděli o příjezdu expresu a byli by tak proti sobě, kdyby si nechali utéct první dnešní výdělek. Po dvojicích jsme se rozmístili i s ruksaky do vozítek na lidský pohon, načež jsme v koloně vyjeli. Řidič šlapal do pedálů, až rám bicyklu praskal ve spojích. Aby ne, když musel utáhnout rikšu s nákladem o váze takřka tři sta kilo. Šinuli jsme se plíživým, leč trvalým tempem na stanici, kde se kupovaly lístky na loď do Malajsie.

Předprodej měl podle otevírací doby začít až za dvě hodiny. Naházeli jsme proto naše zavazadla na hromadu a rozmístili se po stanici, což byla jakási větší garáž o dvou místnostech a pultem pro odbavení. Kolem stěn stály dvě lavice a čtyři židle. Zaujal jsem strategickou polohu napolo vleže a snažil se alespoň trochu dohnat spánek za probdělou noc. Nebylo mi však dopřáno zavřít si na chvíli oči, poněvadž kolem nás šmejdily místní děti. Nerad bych totiž přišel v samém závěru našeho cestování o nějakou věc! Čas se neúnosně vlekl. Pět minut bylo jako půl hodiny. Kolem osmé se našťěstí objevil zaměstnanec v uniformě a

začal prodávat lístky. Nejdříve dlouze studoval pas, přičemž měl spoustu otravných otázek: odkud jsme , kde jsme byli a proč, kam jedeme, kdy se budeme vracet a podobně. Když jsem měl konečně lístek v ruce, byl jsem si téměř jistý, že ještě dnes odpluji. Nechal jsem si pohlídat zavazadlo a s foťákem přes rameno se vypravil na obchůzku blízkého okolí.

Slunce se vehementně dralo na oblohu a ulice stále více ožívala neutuchajícím provozem rikší a mopedů. Lidé směřovali na ranní trh, který byl cítit docela blízko. Po chvíli chůze rozbitou a zablácenou silnicí, lemovanou chatrnými domky stojícími v bahně a množství drůbežního trusu, jsem došel k místu, kde se rozprostírala tržnice. V nehorázném smradu se tady prodávalo všechno možné: banány, avokádo, pórek, ananas, chilli paprika, papája, rýže, kokosy, melouny a další druhy ovoce a zeleniny, maso, ryby, vajíčka, koření i kdejaká veteš. Nemohlo tomu být ani jinak, protože všechno zboží bylo vyskládáno buď na pultech umístěných přímo na slunci, nebo seřazených pod provizorními stříškami, jež však vytvářely skleníkový efekt, v důsledku čehož se teplota od volného prostranství příliš nelíšila.

Co mě zarazilo, byla absolutní absence alespoň minima čisté vody! Nebylo ji možné koupit (nanejvýš kolu nebo nějakou limonádu), nebylo se kde umýt. Že by jí tu byl až takový nedostatek? Žízlivý, upatlaný a zaprášený po celonočním cestování jsem se ponořil do dusného stínu zastřešených krámků, abych si koupil aspoň nějaké ovoce pro osvěžení. Na konstrukci jednoho z nich se na modrém špagátě houpaly svazky drobných banánů. Okamžitě se mi začaly sbíhat sliny. Za směšnou cenu snad tří korun mi žena středního věku prodala krásně žlutý svazek, a tak jsem se spokojen s úlovkem rozhodl vrátit nazpět, abych si na relativně nepáchnoucím vzduchu udělal snídani. Oloupal jsem měkkou slupku zralého banánu a s chutí se do něj zakousnul. Vmžiku se mi ale zkrivila huba do nepopsatelné grimasy, poněvadž ovoce bylo neskutečně trpké a - no

prostě nezralé. Koho by napadlo, že prodávají i takovéto pochoutky! Nevím, k čemu to používají, ale když jsem viděl opodál stojícího klučinu, jak se mlsně dívá na mé trpké žluťásky, pokynul jsem na něj a svazek mu podaroval. Ten nevěřícně popadl nabízený dárek a rychle utekl do bezpečné vzdálenosti, abych si to snad ještě nerozmyslel. Jemu kupodivu chutnaly!

Již jsem neměl ochotu opět se trmácet na trh, a proto jsem se rozhodl zkusit štěstí v protější restauraci, která zrovna otevřela. Kuřecí polévka byla našťastí k jídlu. Poručil jsem si ještě kolu a spěchal pro věci, protože přijel mikrobús, aby nás odvezl do přístaviště. Docela jsem se těšil, až vyplujeme.

Je třináct hodin a my vyrážíme v klimatizovaném rychlém člunu do Malajsie. Špinavý a smradlavý Dumai necháváme rádi za sebou. Pohodlí a čistota malajského plavidla předznamenává změnu k lepšímu. Rozbalil jsem si balíček, který nám rozdál uniformovaný námořník. V porci rýže leželo uvařené vajíčko, na něž jsem si vymáčkl z malého igelitového sáčku zelené fazolky s ukrutně pálivým chilli. Po malých soustech jsem uždiboval kousky jídla a usrkával balenou vodu z kelímku. Na obrazovce zrovna běžel fotbalový zápas z Evropy. Přenos ale nebyl dokonalý, takže jsem po chvíli otočil hlavu k oknu a sledoval ubíhající okolí. Vzpomněl jsem si na zprávu z novin, že nejen v minulosti, ale i dnes je zdejší moře nejnebezpečnější co se týče pirátů. Místo kordů a plachetnic jsou však vybaveni moderními zbraněmi a rychlými čluny. Jihočínské moře, drobné ostrovy Riau mezi Sumatrou, Malajsií a Singapurem a Malacká úžina jsou oblasti, kde se opravdu vyplatí mít se na pozoru! Doufal jsem, že stejnou informaci má i posádka naší lodi.

Natáhnul jsem se na volné sedadlo, poněvadž plavidlo bylo obsazeno sotva z poloviny. Přehrával jsem si v mysli okamžiky, jež mi nejvíce utkvěly v paměti při pobytu v Indonésii a na Mentawaiském souostroví mezi

naturalistickými domorodci. Příjemné chladno kolem dvaceti tří stupňů v kabině mi dělalo velmi dobře. Posadil jsem se, abych zjistil, kde jsme. Na nedalekém pobřeží se objevovala první zástavba kdysi portugalské Malaky. Výstavní, zcela nové několikapodlažní domy se rozprostíraly po pobřeží a dávaly najevo, že po dvou hodinách vplouváme do přístavu země s poněkud jinou životní úrovní.

Žhavá koule dává znát, kdo je v těchto zeměpisných šířkách pánem. Snažím se najít alespoň kousek stínu, abych se dostal z dosahu slunečních paprsků. Kráčím s ostatními po bulváru do hotýlku, který nám doporučil taxikář. Těším se jak malé dítě, až vlezu pod sprchu a smyji ze sebe špínu z takřka dvacetihodinového cestování.

Vydali jsme se na večerní procházku Malakou. Moderní třída je z jedné strany zastavěna obchodním centrem. Z druhé strany čtyřproudové silnice leží fotbalové hřiště, za nímž se tyčí obytné poschodové budovy. Blíže k centru města stojí kolem vozovky otevřená restaurace čínských živnostníků, od nichž se line nádherná vůně všemožných jídel. Mají plno. Ani se nedivím při pohledu na rozmanitost pokrmů, jež si můžou návštěvníci objednat. Každý si tu může vybrat podle momentální chuti a samozřejmě své kapsy. Načichlí vůněmi čínské kuchyně jsme se protáhli kolem až k paláci malackého sultána, který byl teď v noci nasvícen reflektory. Nemělo smyslu chodit dále, protože jsme se chtěli vrátit do historické části města během zítřejšího dopoledne. Proto jsme se po chvíli otočili nazpátek a zamířili do hotelu, abychom se pořádně vyspali před zítřejší noční cestou domů.

Ráno jsem si v informačním centru vybral pár letáčků a mapku starého města. Hned naproti východu bylo možné navštívit dominantu Malaky - červený kostel Christ Church. Dále po trase jsme se dostali do nejstarší části města, jejíž zástavba byla velmi zchátralá. Část jednoposchodových domků namačkaných na sebe byla sice obydlena, avšak hodně jich bylo bez nájemníků. Stěny staveb vykazovaly

plísně a vlhkost, leckde chyběla okna nebo byla poničena střešní krytina. Jakoby se o tuto část města nikdo nezajímal. Možná i proto se stala útočištěm převážně Číňanů. Jen zcela výjimečně se dal zahlédnout dům, jenž měl vyspravenou střechu i fasádu. A v tomhle starém městě plném zanedbaných domů se najednou v postranní uličce objevil malý čínský chrám vyšperkovaný barevnými dřevořezbami. Skvěl se tu v celé své nádheře a upozorňoval na to, že tahle čtvrť ještě stále žije.

Před polednem jsme se nechali zavézt taxíky za město na krokodýlí farmu. Zřejmě bylo na takovou návštěvu dost brzy, poněvadž jsme tu byli kromě zřízenců jediní. V poklidu jsem se procházel mezi výběhy různých druhů ještěřů snad z celého světa. Alespoň cedulky tomu nasvědčovaly. Krokodýlové polehávali naskládání přes sebe, aniž by hnuli čímkoli. „Co je takhle trochu podráždit,“ řekl kdosi. Jedna z našich dívek vzala odvážně do ruky poblíž ležící větev a prostrčila ji skrz ochranné pletivo. Jich jakoby se to vůbec netýkalo. „Oni jsou snad ze sádry,“ povídám. Jen jsem to dořekl, dotkla se větev nozder jednoho z ještěřů, přičemž ten se bleskurychle vymrštil a s otevřenou tlamou dopadl na plot, kde stála naše nebojácná členka týmu. Ani nestačila vykřiknout, natož se někam uhnout. Když krokodýl dopadl nazpět do výběhu vysokého včetně plotu tak dva metry, sedla si na bobek a s úlevou si oddechla. Nikdo jsme nepředpokládali, že jsou ty potvory až tak mrštné! Dokončili jsme prohlídku již bez dalších extempore, aby nás třeba nezůstalo o několik méně.

Nazpátek do města jsme jeli autobusem. Zdejší měna už nebyla pro nás tak výhodná, a i to byl důvod vyzkoušet místní hromadnou dopravu. Vystoupili jsme někde uprostřed města. Podle mapy jsme se snažili najít správnou cestu k hotelu, jelikož se blížil čas odjezdu do hlavního města. Kráčeli jsme podél frekventované silnice a nahlíželi do krámků nacpaných zbožím. V dálce jsme uviděli výškovou budovu, která stála poblíž našeho bydlení. Rozhodli jsme se proto s kolegou nedržet se hlavní silnice a zkrátit si cestu

přes zástavbu. Nějak jsme se však zamotali v nelogickém uspořádání starších uliček a dostali se až na jakýsi hřbitov. „Mám dojem, že jsme v cíli dřív, než jsem původně plánoval,“ poznamenal jsem sarkasticky. Vystoupali jsme tedy na vyvýšeninu, abychom se zorientovali, načež jsme již zamířili správným směrem. V patnáct hodin nám to mělo odjíždět z autobusového nádraží.

Klimatizovaný dálkový autobus s kouřovými skly uhání po dálnici směrem na Kuala Lumpur. Sedíme po jednom na dvousedadle a pomalu se loučíme s malajskou přírodou. Projíždíme rozsáhlými plantážemi palem, jež občas vystřídá cukrová třtina. Okenní sklo je rozehráté venkovním počasím, ale klimatizace uvnitř bez problémů zpracovává vzduch na příjemnou teplotu. Nalévám se vodou, protože ne a ne zahnat žízeň. A to již dnes dokončuji čtvrtý litr! Vzhled krajiny se začal měnit. Sem tam se objevil u silnice domeček, pak skupinka a najednou jsme se ocitli v zácpě hlavního města. Téměř půl hodiny trvalo, než jsme se pracovali o pár stovek metrů dále. Naštěstí ale právě zde bylo nádraží a tudíž konečná.

Je podvečer a my máme ještě dostatek času, než pojedeme na letiště. Nemám moc chuti courat se po městě, a tak navrhuji zajít do blízké indické čtvrti; prostě jen tak, ať zabijeme čas. V blízkosti restaurací mě vždy ovane vůně kořeněného jídla, přičemž mi nejvíce voní kari. Chůzí mezi konkurujícími pojízdňými stánky jsme se dostali až na místo, odkud jsou vidět nejvyšší stavby na světě - věže Petronas s úctyhodnou výškou 452 metrů. Kousek od nich se tyčí televizní vysílač. Obě dominanty vcelku moderní metropole se právě začínají rozsvěcovat, čímž získávají magickou sílu přitahovat na sebe zrak kolemjdoucích. Jak je to kontrastní - moderní technologie v takřka půlkilometrové výšce a dole při chodníku krásně čokoládová indická dívka v růžovém šátku a sáří nabízející chodcům něco k jídlu z pojízdňého vozíku.

Půl hodiny před půlnocí letadlo narolovalo na ranvej. Prožili jsme téměř čtyři týdny dobrodružství na pestrobarevné divoké Sumatře, nezapomenutelných Mentawaiských ostrovech a epizody v Singapuru a Malajsii. Stoupáme na letovou hladinu kolem deseti tisíc metrů. Letadlo se po chvíli naklonilo doprava, prudce zatočilo doleva a zamířilo do Evropy. Na shledanou Asie.